Calling Attention to Matters of Urgent Public Importance

(*i*) *re* : *Hardships caused to the Agriculturists of Udipi Taluk and to floods in S. K. District*

Sri B. BHASKAR SHETTY (Kaup).—I call the attention of the Minister for Revenue to the hardship caused to the Agriculturists of Udipi taluk due to floods in South Kanara district.

Sri N. HUTCHAMASTHY GOWDA (Minister for Revenue).—I State as follows :

The Tahsildar, Udipi and the Assistant Commissioner, Coondapur Sub-Division have already inspected the affected area and it is reported that a total extent of 288 acres 13 guntas of land with standing crops have been submerged and their details are indicated as follows :—

Name of Village		*Area affected*
Kote, Muttu, Moodabettu	...	83.13
Uliargoli	...	150.00
Pangala	...	40.00
Innanje	...	15.00
Total	...	288.13

The cause for the submersion of the fields by the water of the salt water Exclusion Dam across Pangala River is due to the complete obstruction for the free flow of flood water. The paddy fields are situated at lower level than the level of the dam. Consequently the stagnated flood water does not recede quickly even after the rains stop. The actual loss sustained by the agriculturists cannot be assessed now as the lands are still submerged under water. It is reported that the fields have been under water for the past twenty days due to continuous monsoon rains from 18th June 1972 to 11th July 1972.

The Assistant Engineer (P.W.D.) Udipi and Executive Engineer, Udipi Division have also inspected the spot. It has been decided by the Public Works Department authorities to lower the concrete bed laid up to the top of capping slabs at the right bank and also to connect the water levels at the dam site. Necessary steps in this regard have already been taken by the Public Works Department authorities with the help of the Air Compressor. The work is fast progressing.

The Tahsildar, Udipi has been asked to visit the locality once again immediately and assess the damage caused to each and every cultivator. However, it is apprehended that the yield from the above fields might be adversely affected due to the submersion which has lasted for more than a fortnight.

The Revenue Officers have been empowered to sanction relief for the damages to crops, houses and other property by floods and other

(SRI N. HUTCHAMASTI GOWDA)

natural calamities. The Deputy Commissioner, South Kanara will take necessary action to afford relief to the affected ryots after assessing the damage which will be done after the water is cleared from the fields.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷಣಿಯವರೇ, ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಮುಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಉಡುಪಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 288 ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹದ ಹಾವಳಿಯಿಂದ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಹಾನಿಯುಂಟಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಆ ನಂಬಂಧದ ಅಸೆಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಇನ್ನೂ ಕಂಪ್ಲೀಟಾಗಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಇನ್‌ಫರ್‌ಮೇಷನ್ ಪ್ರಕಾರ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಎಕರೆ ನಾಟಿ ಮಾಡಿದ್ದು ಕಂಪ್ಲೀಟಾಗಿ ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ಈ ಕೂಡಲೇ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಹಾನಿಗೊಳಗಾಗಿರತಕ್ಕ ರೈತರಿಗೆ ಬೀಜ ಮತ್ತು ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಗೂ ಇತರ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ನಿಜವಾಗಿ ಯಾರು ಯಾರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಹಾನಿಯುಂಟಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ರೆವಿನ್ಯೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತನಿಖೆ ಮಾಡಿ ಕಾನೂನು ರೀತ್ಯಾ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಆ ಬಗ್ಗೆ ತೀರ್ಮಾನ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎ. ಕಕ್ಕಿಲಾಯ.—ಬಿತ್ತಿರುವ ಬೀಜವೆರಾ ಹಾಳಾಗಿಹೋಗಿದೆ. ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಬೆಳೆದಿದ್ದ ಬೆಳೆಗೆ ಹುಳು ಬಿದ್ದು ಬೆಳೆಯಲ್ಲವೂ ಹಾಳಾಗಿಹೋಗಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ರೈತರಿಗೆ ತುಂಬಾ ನಷ್ಟವುಂಟಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ರೈತರಿಗೆ ಬೀಜ ಗೊಬ್ಬರ ಇವುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ? ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬತ್ತದ ಬೆಳೆಗೆ ಒಂದು ತರಹ ಮಿಲಿಬಗ್ ಎನ್ನುವ ಹುಳುಬಿದ್ದು ಬೆಳೆಯೆಲ್ಲಾ ನಾಶವಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಔಷಧಿ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಈ ಮಿಲಿಬಗ್ ಹುಳು ವಿಷಯ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ವ್ಯವಸಾಯ ಶಾಖೆಯ ಮುಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅವರು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿ ಮುಂದಿನ ಕ್ರಮ ಏನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದು ನಿಧಾನವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರಶೆಟ್ಟಿ. —ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಲಕ್ಷ 83 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬತ್ತವನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಬತ್ತದ ಬೆಳೆಗೆ ಈ ಮಿಲಿಬಗ್ ಹುಳು ಬಿದ್ದು ಬೆಳೆ ನಾಶವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಮದ್ದು ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ನಾನು ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

(*ii*) re : *eviction of Harijan tenants from forest lands in Kondahalli, Magadi Taluk*

Sri M. H. JAYAPRAKASH NARAYAN (Sirsi).—I call the attention of the Minister for Agriculture and Forests to the eviction of Harijan tenants of forest land in Kondahalli, Magadi Taluk.

The Hon'ble Members are aware that inspite of appropriate steps taken by the Department, forest lands continue to be encroached upon by individuals and brought under cultivation. The Departmental staff is under instructions to take deterrent steps in such cases and remove the encroachments.

Sri Doddachannaiah and 14 others had encroached upon certain forest lands in Kondahalli Village, Magadi Taluk, Bangalore District and when eviction proceedings were instituted against them by the Department, they represented to the then Minister for Forests on 6th March 1963 to grant land to the extent of nearly 50 acres in Survey Nos. 21 and 51 encroached upon by them, to them for cultivation. The then Minister for Forests ordered that the proceedings instituted for the eviction of the encroachers might be stayed and a report obtained from the Chief Conservater of Forests.

The Chief Conservator of Forests in his report dated the 21st November 1964 stated that the area requested for grant was included in Balekatte Minor Forests, that it was under encroachment for some years and that it was cultivated at random. The Chief Conservator of Forests therefore, requested Government to vacate the stay enabling the Department to evict the encroachers as it would honey-comb the forest area.

The file was kept for spot inspection by the then Minister for Forests and the inspection did not take place for one or other reasons.

The Chief Conservator of Forests again requested Government on 14th February 1971 to issue orders enabling the Department to evict the encroachers forcibly. The case was posted for hearing before the Secretary on 7th February 1972, but the case was adjourned, at the request of the Advocates as they had no papers to discuss and wanted to consult the parties. They, however, did not turn up thereafter.

I have visited the spot on 6th April 1972 when some local people were also present. Some of the encroachers were absent. I find that only some pieces of lands are cultivated by the Schedule Caste people whereas some local people taking advantage of the situation have started cultivating the lands. The villagers assembled at the spot in my presence have agreed to the eviction of the encroachers when the correct facts were made known to them. In the circumstances, Government came to the conclusion that there was no need to continue the stay as it did not materially benefit the members of the Scheduled Caste and Scheduled Tribe and have accordingly vacated the stay. Further proceedings for evicting encroachers will follow.

I take the opportunity to request the Hon'ble Member and other Hon'ble Members of the House to co-operate with me in curbing the illegal activities of some of the persons who make hay in the name of the Scheduled Caste and Scheduled Tribe. While Government would be prepared to consider any reasonable request from the members of the Scheduled Caste and Scheduled Tribe, it will be difficult for them to encourage unlawful activities directly or indirectly. Government will take stern measures to curb such tendancies whenever they appear.

2-00 P.M.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಹೊಸ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದ ನಂತರ ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವ ನೀತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಉತ್ತರವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. 1957ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಜಿ.ವಿ.ಕೆ. ರಾಯರು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ, ಮತ್ತು ಎಚ್. ಸಿ. ಲಿಂಗಾರೆಡ್ಡಿಯವರು ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಮಂತ್ರಿಯವರಾಗಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದಂತಹ ಹರಿಜನರ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ, ಆ ಸ್ಥಳವನ್ನು ನೋಡಿ, ಆ ಜಮೀನನ್ನು ಹರಿಜನರಿಗೆ ಕೊಡುವುದು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದು ರಿಕಾರ್ಡ್ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲವೇ ? ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ದ್ದಂತಹ ಆರ್.ಎಫ್.ಓ ಮತ್ತು ಡಿ. ಎಫ್. ಓ. ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹರಿಜನರಿಗೆ ಕೊಡ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿರಲಿಲ್ಲವೇ 1963ರಲ್ಲಿ ಎ.ಎಫ್.ಡಿ. 4 ರಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಾಜೀ ಅರಣ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಅಲ್ಲಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವೀ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಇವರಿಗೆಯೇ ಆ ಜಮೀನನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಅಲ್ಲವೇ ? ಈಗ 10 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೇಳಿದರೂ ಏಕೆ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ? ಇವತ್ತು ಬೇರೆ ಕಡೆ ಶಂಕರಗೌಡರವರಿಗೆ ಜಮೀನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಸಿದ್ಧಗಂಗೆ ಮಠದವರಿಗೆ ಜಮೀನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಹರಿಜನರಿಗೆ 57ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಉಳುಮೆ ಮಾಡಿ ರಿಕ್ಲಮೇಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ತೊಂದರೆ ? ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಥೋರಣೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಯಾರು ಭೂಹೀನರು ಇದ್ದಾರೆ, ಯಾರು ಬಡ ಹರಿಜನರು ಇದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ಜೀವನ ಮಾಡುವಂತೆ ಜಮೀನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಶಂಕರಗೌಡರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಿದ್ಧಗಂಗಾ ಮಠಕ್ಕೆ ಜಮೀನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಸರಿಯೋ ತಪ್ಪೋ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅದನ್ನು ನಾವು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಮಾನ್ಯ ರಾಚಯ್ಯನವರು ಸ್ವೀ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇವರಿಗೆಯೇ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಮಾನ್ಯ ರಾಚಯ್ಯನವರು ಸ್ವೀ ಕೊಡುವ ಬದಲು ಗ್ರಾಂಟ್ ಮಾಡಬಹುದಿತ್ತು. ಅವರು ಅದನ್ನು ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಷನ್‌ಗೆ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಉದ್ದೇಶ ಇರುತ್ತಿದ್ದರೆ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದಿತ್ತು. ನಾನು ಸ್ವತಃ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಷನ್‌ಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ನಾಲ್ಕೈದು ಮೈಲಿ ದೂರ ಹೋಗಿ ಹರಿಜನರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಮಾತನಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಹರಿಜನರು ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿದರು. ನಮ್ಮ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡವರು ಲಾಭ ಗಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಆವರ ಅಡ್ವಕೇಟಿಗೂ ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಕೊನೆಗೆ ಮಾಡಿದ ಆರ್ಡರನ್ನು ಸದಸ್ಯರು ನೋಡಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ತೃಪ್ತಿ ಯಾಗಬಹುದೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ಅದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ಓದಿ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಹೀಗೆ ಇದೆ :—

Under the circumstances, I am inclined to order for eviction and if they surrender the land peacefully, the qesution of granting the land or otherwise in suitable places may be considered. The Harijans might take gomal land if the gomal land is available. Therefore the Revenue authorities may be asked to proceed for eviction immediately and in case the gomal land is not available then they can approach for forest and.

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಅದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಜಾಗ ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೂ ಅವರು ಮೊದಲು ನ್ಯಾಯಬದ್ಧವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡಲಿ. ಅಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡಬಹುದು. ಅದರ ಬದಲು ಅನ್‌ಲಾಫುರ್ ಅಕ್ವಿಟೀಸ್ ಎನ್‌ಕರೇಜ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಅದು ಈ ಸರ್ಕಾರದ ಥೋರಣೆಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಹಿಂದೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿರುವ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಹೇಳಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸ್ವೀ ತೆಗೆದು ಹಾಕಿದರೆ ಅನ್ ಆಥರೈಸ್‌ಡ್ ಇದ್ದವರನ್ನು ಹೊರಗೆ ಹಾಕಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.— ಈ ಸರ್ವೆ ನಂ. 21 ಮತ್ತು 51ರಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಎಷ್ಟು ಜಮೀನು ಇದೆ ಮತ್ತು ಜೊತೆಗೆ ಕೊನೆಯ ಪ್ಯಾರಾದಲ್ಲಿ :

" .....It did not materially benefit the members of the Scheduled Castes and Scheduled Tribes and I have accordingly vacated the stay. "ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಉಪಯೋಗ ಆಗತಕ್ಕ ನಿರ್ಧಾರ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಹರಿಜನರು ಮತ್ತು ಕೂಲಿ ಇಲ್ಲದವರು ತಮಗೆ ಅದೇ ಜಮೀನು ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಎಸ್. ಎ. ಸ್ಪೆಷಲ್ ಕೇಸ್ ಎವಿಕ್ಷನ್ ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಕೆಲವು ಜನರು ಈ ರೀತಿ ಅನ್ ಅಥರೈಸ್ಡ್ ಅಕ್ಯುಪೇಷನ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ವಾದ. ಒಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿ 50 ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.— ಅದರಲ್ಲಿ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೊಸದಾಗಿ ಅಕ್ರಮಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಲೂಟಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ 50 ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಿರುವಾಗ ಏಕೆ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವಾರದು ? ಹೇಗಿದ್ದರೂ ಅವರು 17 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಹೀಗೆ ಎವಿಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿದರೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ತಾವು ಮಾಡಿದಂತಹ ಆರ್ಡರನ್ನು ಪುನಃ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—1963ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಎದುರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿಯ ವಿಚಾರ ಬಂದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಸ್ಟೇ ಆರ್ಡರ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ನಿರ್ಣಯದ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಸದಸ್ಯರು ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ. ಹರಿಜನರಿಗೆ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಾಡೋಣ, ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಹೋಗತಕ್ಕಂತಹ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡೋಣ ಮತ್ತು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾದ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಾಯವನ್ನೂ ಮಾಡೋಣ.

(*iii*) *re* : **the loss to sugar factories in the State due to reduetion of price of levy sugar.**

Sri M. H. BORIAH (Mandya).—I call the attention of the Minister of State for Food and Civil Supplies to the loss to the sugar factories in the State due to reduction of price of levy sugar.

Smt. E. E VAZ (Minister of State for Food and Civil Supplies).—I state as follows :

The Sugar (Price Distribution) Order, 1972, made by the Government of India, in exercise of the powers conferred by sub-section 3C of Section 3 of the Essential Commodities Act, 1955, has come into effect from 15th June, 1972. The prices of various grades of sugar fixed under the Order are as under :—

Ex-factory prices (Rupees per Quintal) Grade-wise for I S.S. Grades (exclusive of Excise Duty) for Mysore State.

Grades	A-30 B-30 C-30	D-30	E-30	A-29 B-29 C-29	D-29	E-29
Rate per Quintal (in Rupees).	126.25	125.10	124.55	125.25	124.25	123.75

(SMT. E. E. VAZ)

Some sugar factories in the State have filed Writ Petitions in the High Court of Mysore against the above said order. The High Court of Mysore has issued an interim Stay Order permitting the sugar factories to sell sugar at Rs. 150 per quintal instead of the reduced rates as above with certain conditions pending disposal of the Writ Petitions. The matter is, therefore, *subjudice*.

Papers Laid on the Table.

Sri S. M. KRISHNA (Minister for Industries).—On behalf of the Chief Minister, I beg to lay the following papers on the table of the House :

(i) Fifth Annual Report of the Mysore State Vigilance Commission for the year 1969-70 ;

under Rule 7 of the Mysore Vigilance Commission Rules, 1965.

(ii) Notification No. GSR 196 dated 1st May, 1972 ;

The Mysore Excise (Lease of the Right of Retail Vend of Liquors) (Amendment) Rules, 1972 ;

under Sub-Section (3) and (4) of Section 71 of the Mysore Excise Act, 1965.

Sri S. M. KRISHNA (Minister for Industries).—I beg to lay the following papers on the Table of the House :

Notification No. GSR 201 dated 14th July, 1971 ;

The Mysore Silk Worm Seed and Cocoon (Regulation of Production Supply and Distribution) (Amendment) Rules, 1971 ;

Under Sub-section (3) of Section 18 of the Mysore Silk Worm Seed and Cocoon (Regulation of Production, Supply and Distribution) Act, 1959.

MADAM SPEAKER.—All the Notifications and the Report of the Vigilance Commission are laid on the Table of the House.

List of the Persons Declared as Political Sufferers in the State.

†ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ (ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, 25ನೇ ವರ್ಷದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ಸವವನ್ನು ಬಹಳ ವಿಜಂಭೃಣೆಯಿಂದ ಆಚರಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ 1947ರಿಂದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಕ್ಕಾಗಿ ದುಡಿದವರ ಪೈಕಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಾಜ್ಯದಿಂದ 30 ಜನರನ್ನು ದೆಹಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕೆಂಬ ಒಂದು ಸರ್ಕ್ಯುಲರ್ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು

ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು 30 ಜನರನ್ನು ಲಸ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಜೈಲಿಗೆ ಹೋದವರು ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಇಲ್ಲ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇರತಕ್ಕಂತಹವರ ಹೆಸರುಗಳು ಎಷ್ಟೋ ಇವೆ. 30 ಜನರನ್ನು ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸುವ ಒಂದು ಕನ್‌ಸೆಪ್‌ಷನ್ ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದುವರೆಗೆ ಆ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಪಬ್ಲಿಷ್ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರ ಹೆಸರನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಬಹುದು. ಮಾನ್ಯಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರು, ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎಸ್. ಸುಬ್ಬಣ್ಣ, ಮಾನ್ಯಶ್ರೀ ವಿ. ಎಸ್. ನಾರಾಯಣರಾವ್ ಅವರು ಇದ್ದಾರೆ. ವಿವರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಪಟ್ಟಿ ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಇರಬಹುದು. ಮಾನ್ಯಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣಪ್ಪ ಎಂಬುವರು ಜೈಲಿಗೇ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗದೇ ಇರತಕ್ಕವರು ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಆ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗದೇ ಇರತಕ್ಕವರಲ್ಲಿ ಸೇಕಡ 99ರಷ್ಟು ಅಂದರೆ, ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರಾದರೂ ಸಿಗುತ್ತಾರೆ.

ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.—ಆಗ ಅವರು ಚಿಕ್ಕವರು. ಜೈಲಿಗೆ ಹೇಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಬೇರೆ ಯಾವುದೋ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗಿರಬಹುದಷ್ಟೆ. ಒಬ್ಬರು ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರು. ಸುಮಾರು ಆರೂವರೆ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗಿರತಕ್ಕವರು. ಅವರ ಹೆಸರು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ದೀನಕುಮಾರ್. ಅವರು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗಿರುವವರು. ಅವರನ್ನು ದೆಹಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತೀರಾ? ತಹಸೀರ್ದಾರ್ ಹತ್ತಿರ ವೆರಿಫೈ ಮಾಡಿ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಇಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದುಹಾಕಿದ್ದೀರಾ? ಹಿಂದೆ ಎಕ್ಸ್‌ಪೊ—70 ಪ್ರಕರಣವೂ ಸಹ ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಆಯಿತು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ಯಾವ್ಯಾವುದಕ್ಕೊ ಕನೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಕೇಳಿದರೆ ಅದರ ಘನತೆಯೇ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ತಾವು ಹೇಳುವ ವಿಚಾರ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ತಾವು ಅದರ ತೂಕವನ್ನು ಕಡಿಮೆಮಾಡುವುದು ಬೇಡ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್. ನಮಗೆ ಇರುವುದು ಈ ಸಭೆ. ಏನೊಂದೂ ನಿಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆ 30 ಜನರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ರಿಜರ್ವ್ ಆಗಿದ್ದರೂ ಅನ್‌ರಿಸರ್ವ್ ಆಗಿರುವವರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನೇನು ಲಸ್ಟ್ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಯಾರ್ಯಾರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಆ ರೀತಿ ಕಳುಹಿಸಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ರೂಲ್ಸ್ ಏನು, ಮುಖ್ಯವಾದಂಥ ಜನರನ್ನು ಏಕೆ ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಸರಿ.

Rise in prices of food materials

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ನಾಗಣ್ಣ (ಚಿಕ್ಕಹೇಜೆ).—ನಿನ್ನೆ ದಿವಸ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಾನೊಂದು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ. ಈಗ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬೆಲೆ ವಿಪರೀತವಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು. ನಾನು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 15 ದಿವಸಗಳಿಂದಲೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನೇರವಾಗಿ ಅಪ್ಪರ್‌ಹೌಸಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಗೆ ಹೋದರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅವರು ಒಂದು ಸಾರಿ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಗೋದಾಮಿನಿಂದ ರಿಲೀಫ್ ಮಾಡಿ ಅದಷ್ಟು ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ವಚನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಸುಮಾರು 15 ದಿವಸಗಳಿಂದಲೂ ಬೆಲೆಗಳು ಸೇಕಡ 20 ರಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಈ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ಇಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ? ಜನಗಳಿಗೆ ಏನು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು. ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಈಗತಾನೆ ದೆಹಲಿಯಿಂದ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆಮೇಲೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ತಾವು ತಮ್ಮ ಕಾಗದವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಿ. ಅದನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇನೆ.

Breach of Tanks in Tumkur District

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚಿಕ್ಕಯ್ಯ (ಮಧುಗಿರಿ).—ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಧುಗಿರಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಮುಂಗಾರುಮಳೆಯಿಂದ ಕೆರೆಗಳು ಒಡೆದುಹೋಗಿ ಆನೇಕರು ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಮನೆಗಳನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ನೋಡಿ ಅವರಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಪ್ರಥಮತಃ ಅವರಿಗೆ ಸಾಲ ಏನು ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ? ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಬಿ. ಡಿ. ಓ. ಗಳು ಮತ್ತು ರೆವಿನ್ಯೂ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರುಗಳು ನಿಜವಾಗಿ ಆಫೆಕ್ಟೆಡ್ ಏರಿಯಗಳಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಏನೇನು ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ಅದನ್ನು ನಿನ್ನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು. ಕೇವಲ 24 ಗಂಟೆಯೊಳಗೆ ಪರಿಹಾರ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ ? ತಾವು ಕಾಲ್ ಆಟೆನ್‌ಷನ್ ನೋಟೀಸನ್ನು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಅದನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ (ರಾಮನಗರಂ).—ಇಲ್ಲಿ ಏನು ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ಇದೆಯೋ ಅದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ಲಾರಿಫಿಕೇಷನ್ ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾವು 4 ಜನ ಎಂ.ಎಲ್.ಎ.ಗಳು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಮಗೆ ಒಂದು ಅಪ್ಲಿಕೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆವು. ನಾವು ಹೇಳಿದ ವಿಷಯಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಏನೇನು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅವರು ಉತ್ತರ ಹೇಳುವಾಗ ತಾವು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಅವರು ಜವಾಬ್ದಾರರಲ್ಲ.

Sri H. S. SIDDAPPA.—Madam Speaker. I would like to draw the attention of the Government through your goodself that a lot of black money is being turned into white money through this lottery ticket. Yesterday an instance came to my notice.

MADAM SPEAKR.—The Hon. member has just now given it. And I will send it to the Government.

List of persons declared as political Sufferers in the State [contd]

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವೈ. ಪಾಟೀಲ್ (ಸಿಂದಗಿ).—ಈಗ ರಾಷ್ಟ್ರಸೇವೆ ಮಾಡಿರುವ ಜನರಿಗೆ ಭತ್ಯ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಒಬ್ಬ ಜೈಲಿಗೆ ಹೋದಂಥ, ವ್ಯಕ್ತಿ. ನರ್ಕಾರದವರು ಲಸ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಎಷ್ಟೊಸಾರಿ ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೇನೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಎಂ.ಎಲ್.ಎ. ಯಾರಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ನರ್ಕಾರ ನೋಡಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾರನ್ನೂ ಕಮಿಟ್ ಮಾಡುವುದು ಬೇಕಿಲ್ಲ. ಅವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕನ್‌ನರ್ಲ್ ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೂ ಬಹಳ ಜನ ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ನಫರರ್‌ನ್ ಇದ್ದಾರೆ. ನಾಲ್ಕುವರ್ಷ ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ನತ್ತ ನಂತರ ಅವರಿಗೆ ಭತ್ಯ ಮಂಜೂರಾಯಿತು. ಈ ಒಂದು ನನ್ನವೇಶದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ನಲಹೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಾನೇನೂ ಭತ್ಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅಸ್ಂಬ್ಲಿ ಮೆಂಬರ್‌ನ್ ಯಾರು ಹಿಂದೆ ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ, ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮಾಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ನಲಹೆ ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ಅದನ್ನು ನರ್ಕಾರದವರು ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಇವರು 30 ಜನರನ್ನು ಆರಿಸಿಲಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ತಮ್ಮ ನಲಹೆ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಿರೋ ಅದನ್ನು ನನಗೆ ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸಿ. ಅವರಿಗೆ ಅದನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ನರ್ಕಾರ ಮಾಡುವುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಮಗೆ ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸಿ ಎಂದರೆ ಹೇಗೆ ? ಅದನ್ನು ಪಟ್ಟಮಾಡಿ ಬಗೆದು ಕೊಟ್ಟು ಇದನ್ನು ಹೀಗೆಯೇ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಅವರು ತಮಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ ? ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೀಗೆಯೇ ಹೇಳುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಅವರ ಒಂದು ಮಹತ್ವವೇ ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಪಾಟ್ಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಾವು ನಮಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಬೇಕು.....

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ರೂಲಿಂಗ್ ಪಾರ್ಟಿಯವರು ಒಳಗೊಳಗೇ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದವರನ್ನು ಜೈಲ್ಗೆ ಕಳುಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೀಗೆ ಒಂದು ಪ್ಲಾನ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗದೆ ಇದ್ದವರನ್ನೂ ಕೂಡ ಆ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬಾಕಿಯವರಿಗೆ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ.....

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಆ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ 30 ಜನರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗವೆ ಇದ್ದವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಈಗಾಗಲೆ ಪಾಸ್‌ಪೋರ್ಟನ್ನು ತರಿಸಿದ್ದಾರೆ.....

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.– ಇಲ್ಲಿ ಪಾಸ್ ಪೋರ್ಟ್ ವಿಷಯ ಎಲ್ಲಿ ಬಂತು ?

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಪಾಸ್‌ಪೋರ್ಟಲ್ಲ ಅದು ಪಾಸ್. ಪಾಸುಗಳನ್ನು ಅಗಲೇ ತರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಈ ವಿಚಾರ ನಮ್ಮ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲೂ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದಿತು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳವಳಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದ ಹಾಗೂ ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದ ಕೆಲವು ಜನರನ್ನು ಬೆಳ್ಳಿ ಹಬ್ಬದ ಅಂಗವಾಗಿ ದೆಹಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದದ್ದು ನಿಜ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಯಾರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ವಿಚಾರ ಸರ್ಕಾರದವರ ವಿವೇಚನೆಗೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದು. ಆದರೆ ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳರು ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗದೆ ಇದ್ದವರನ್ನೂ ದೆಹಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವರಿಗೇನೋ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸೆ ಇದ್ದಹಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಹಿಂದೆ ಜೈಲಿಗೆ ಹೋದ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೇನಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ತಾಮ್ರದ ತಗಡಿನ ಆಸೆಗಾಗಿ ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಆ ದಿವಸ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಲಿ ಅನ್ನತಕ್ಕ ಒಂದು ನಿಸ್ವಾರ್ಥ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಜೈಲಿಗೆ ಹೋದರು. ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಜೈಲಿಗೆ ಹೋದವರಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ಇಲ್ಲಿಂದ ಇಂಥ ಜನರನ್ನು ಆರಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಬೇಕೆಂಬ ಒಂದು ಅಧಿಕಾರ ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ರಾಜ್ಯಾಧಿಪತಿಗಳ ಕೈಲಿದೆ. ಅವರ ಇಚ್ಛಾನುಸಾರ ಅವರು ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನಂತೂ ಲೇಶವೂ ವ್ಯಥೆ ಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ವಾಟಾಳರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅನುಕಂಪವಿದೆ. ಯಾರಿಗೆ ಸನ್ಮಾನ ಬೇಕೋ ಅವರೆಲ್ಲ ಹೋಗಬೇಕು. ನನಗಂತೂ ಅದು ಬೇಡ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬೈ. ಪಾಟೀಲ್.—ಇವರಿಗೆ ಸನ್ಮಾನ ಬೇಡವಾದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಬಾಕಿಯವರಿಗೆ ಅದನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ ?

Issue of Licence for Sale of Kerosene Oil

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಕೆ. ಕೆ. ಮೂರ್ತಿ ಅವರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು...

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈ ವಿಷಯು ಬಿಸಿನೆಸ್ ಅಡ್ವೈಜರಿ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ಇದನ್ನು ಡ್ರಾಪ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಅದನ್ನು ಬಿಸಿನೆಸ್ ಅಡ್ವೈಜರಿ ಸಮಿತಿಯವರು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ ಎಂದು ಏಕೆ ಕೈ ಬಿಟ್ಟರು ? ಇದು ಒಂದು ಬಹಳ ಗುರುತರವಾದ ವಿಷಯು. ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಇಲ್ಲದೆ ಅವರು ಬ್ಲಾಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿನಲ್ಲಿಸೀಮೆ ಎಣ್ಣೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು...

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ದಯವಿಟ್ಟು ನನ್ನ ಛೇಂಬರಿಗೆ ಬಂದು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕಾಲಹರಣ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನಮಗೆ ಅಲ್ಲಿ ರೂಲ್ಸ್ ಆಫ್ ಬಿಜಿನೆಸ್ ಸೆಕ್ಷನ್ 146 ಮತ್ತು 59ರ ಪ್ರಕಾರ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಬಂದಿದ್ದ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಲವನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಿತ್ತು. ಆಗ ಒಂದು ಚರ್ಚೆ ನಡೆದು ಇದನ್ನು ಕೈಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಅಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನನಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಅಧಿಕೃತ ವರದಿಗಾರರ ವರದಿ ವಿಷಯ ಮತ್ತು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದ ವಿಷಯ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆಂಬ ವಿಷಯುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿ

(ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ)

ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿತ್ತು. ನಾನು ಹಾಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಅದರೆ ಇಂಥ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆ ಬಿಜಿನೆಸ್ ಅಡ್ವೈಜರಿ ಸಮಿತಿಯವರಿಗೆ ಒಂದು ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರಗಳು ನನಗೆ ನಂಬಂಧವೂ ಇಲ್ಲ. ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಇಲ್ಲದೆ ರಾಮನಗರದಲ್ಲಲ್ಲ ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸೀಮೆಎಣ್ಣೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾಡಿದ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳರವರು ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ತಪ್ಪು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಬಿಜಿನೆಸ್ ಅಡ್ವೈಜರಿ ಕಮಿಟಿಯವರು ಇ ನ್ನು ಏಕೆ ಕೈ ಬಿಟ್ಟರೋ ತಿಳಿಯದು. ಅದಕ್ಕೂ ನನಗೂ ನಂಬಂಧವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಆ ಮೂರ್ತಿ ಎನ್ನತಕ್ಕವರು ರಾಮನಗರ, ಚನ್ನಪಟ್ಟಣ ಇತ್ಯಾದಿ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಇಲ್ಲದೆ ಎಣ್ಣೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ವಿಷಯ ಚರ್ಚೆಯಾಗಬೇಕು. ಇದೊಂದನ್ನೇ ಅಲ್ಲದೆ ಅವರು ಕಾಫಿ ಪುಡಿ ಮಾರಾಟ, ದೊಡ್ಡ ಜಮೀನನ್ನು ಕೆಗೆದು ಸೈಟುಗಳನ್ನು ಮಾಡತಕದ್ದು ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಬ್ಲಾಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿನಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಕುರಿತು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ದೇಶದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಗತ್ಯ. ಆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಎಷ್ಟೇ ದೊಡ್ಡವನಿರಲಿ, ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ದಯಪಿಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನಾನು ಬಿಜಿನೆಸ್ ಅಡ್ವೈಜರಿ ಸಮಿತಿ ಸದಸ್ಯನಾದ್ದರಿಂದ ಇದರ ಬಗೆಗೆ ಕ್ಲಾರಿಫೈ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನೂ ಮುಚ್ಚು ಮರೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶ ನನಗಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಚರ್ಚೆಗೆ ಕೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಬೇಡ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಇಲ್ಲಿಗೆ ಎರಡು ವಾರಗಳ ಹಿಂಪೆಯೇ ತಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಖಾನಗೀ ಕಾಲೇಜಿನವರು ಅಲ್ಲಿನ ಅಧ್ಯಾಪಕರನ್ನು ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ ಕೊರಗೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅವರನ್ನು ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾಲ್‌ಅಟೆನ್‌ಷನ್ ಮೋಷನ್ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ವಿದ್ಯಾ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರದವರಾಗಲಿ ಯಾರೊಬ್ಬರೂ ಒಂದು ಚಕಾರ ಶಬ್ದವನ್ನೂ ಎತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಬೇಗ ಉತ್ತರ ತರಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ.

Sales at the Gundlupet Poultry Farm

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ತಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಒಂದು ವಿಷಯ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ನಾನೀಗ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕೋಳಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಫಾರಂ ಇರೆಯಂತೆ ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಕೋಳಿಮೊಟ್ಟೆ ಒಂದಕ್ಕೆ 25 ಪೈಸೆಗಳಂತೆ ಮತ್ತು ಒಂದು ಕೋಳಿಯನ್ನು 6—7 ರೂಪಾಯಿಗೊಂದರಂತೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೇಟ್ ಬಹಳ ದುಬಾರಿ ಆಯಿತು ಎಂದು ನನಗೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಒಬ್ಬರು ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಈಗ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪಗಳು ಬ್ಲಾಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟವಾಗುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪತ್ರವನ್ನು ನಾನೀಗ ತಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಲು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಸ್ಪದವಿಲ್ಲ. ನಾನೇ ಇದನ್ನು ಚರ್ಚೆಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ವಾಟಾಳರು ಭಾವಿಸಿರುವಷ್ಟು ನಾನು ಅಸಹಾಯಕನೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಅವರು ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಾಪಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಅವರು ಭಾವಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದೂ ಕೂಡ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಯಾರೂ ನಂಬಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ತಾವು ದಯಮಾಡಿ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೋಳಿ ಮೊಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಕಡಿಪೆ ದರದಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟಮಾಡುವಂತೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡ ಬೇಕೆಂದು ನಾನು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

Discussion for Short Duration :

***re* : Transfers of primary School Teachers in the State.**

2-30 P.M.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈಗ ಶ್ರೀ ದೇವೇಗೌಡರು ತಮ್ಮ ಆಲ್ಪಕಾಲಾವಧಿ ಚರ್ಚೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡ ಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೆ 45 ನಿಮಿಷಗಳ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ (ಹೊಳೆನರಸೀಪುರ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ತಮ್ಮ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಸರಕಾರ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕಾದ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಬಹುಶಃ ಮೂರು ದಿವಸಗಳ ಹಿಂದೆ ಮೇಲ್ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ವಿಚಾರ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳನ್ನು ವರ್ಗ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ತಂತಿಗಳು ಮತ್ತು ಮನವಿಗಳು ಕೂಡ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿವೆ, ಅವರ ಕಾಪಿ ಗಳು ನನಗೆ ಬಂದಿವೆ. ನಾನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಯ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಯೊಡನೆ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಚಾರ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದೆ. ನಾವಮ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಇನ್ನೇನೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಕೇವಲ ಆರೋಪ ಹೊರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಚರ್ಚೆಮಾಡುವ ಆಸೆ ನನಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹೊಸಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಹೊಸದರಲ್ಲೇ ಬೃಹತ್ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ವರ್ಗ ಮಾಡಿರುವುದು ಒಂದು ಸಂಶಯಕ್ಕೆ ಎಡೆ ಕೊಡುವುದು. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಡಳಿತ ಶುದ್ಧೀಕರಣ ಕ್ಕಾಗಿ ಅಥವಾ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಅಥವಾ ಕ್ಯಾಲಚೇಟಿವ್ ಎಜುಕೇಷನ್ ಕೊಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ.ಈ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೂ ಕೂಡ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆ ಕೇಳಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆಯಿದೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಇಂದು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ, ಆಧಾರ ವಿಲ್ಲದೆ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ, ಆಧಾರ ಸಹಿತವಾಗಿ ಹೇಳುವುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಎಜುಕೇಷನ್ ರವರಿಗೆ ಒಂದು ಸೂಚನೆ ಕಳಿಸಿದ್ದೀರಿ, ಹತ್ತು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳನ್ನು ವರ್ಗಮಾಡಿ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದೀರಿ, ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಅಂದರೆ ಅಲ್ಲಿರುವ ಲೆಕ್ಚರರುಗಳು ಅಥವಾ ಇನ್ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರುಗಳು. ಆ ಹತ್ತು ಜನರೂ ಕೂಡ ಒಂದೇ ಕೋಮಿಗೆ ಸೇರಿದವರು, ಅವರನ್ನು ವರ್ಗ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆದೇಶವಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ? ಯಾವ ಆಧಾರದಮೇಲೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬಹುಶಃ ಇದು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮಟ್ಟದಲ್ಲೋ ಅಥವಾ ಅವರಿಗೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟವರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲೋ ಅಂತೂ ಆಗಿದೆ, ವಿವರ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಂತೂ ಸರಕಾರದಿಂದ ಇಂಥ ಸೂಚನೆ ಹೋಗಿದೆ. ಇಂದು ನೋಂದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಂದು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಶಾಸನಸಭಾಸದಸ್ಯರ ಹತ್ತಿರ ಅಥವಾ ಬೇರೆಯವರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಅವರನ್ನು ಉಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರು ತರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನೊಂದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ದಿವಸ ನುಮಾರು 10 ಜನ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ವರ್ಗ ಮಾಡುವಂತೆ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ, ಹೆಸರು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ, ಅದರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಕಾಲದಿಂದ ಇದ್ದಾರೆಂದರೆ 4 ವರ್ಷ, 9 ವರ್ಷ, 7 ವರ್ಷ, 6 ವರ್ಷ, 9 ವರ್ಷ, 5 ವರ್ಷ ಹೀಗೆ ಇಷ್ಟು ಕಾಲದಿಂದ ಇದ್ದಾರೆ, ಒಬ್ಬರು 23 ವರ್ಷ ಗಳಿಂದಿದ್ದಾರೆ. ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಂದು ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿರುವವರನ್ನೇ ವರ್ಗ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬೇಕಾ ದರೆ ಅವರ ಹೆಸರು ಮತ್ತು ಅವರು ಎಷ್ಟು ಕಾಲದಿಂದ ಒಂದು ಕಡೆ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳು ತ್ತೇನೆ. ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ನೋವಾಗಬಾರದು, ಅವರನ್ನು ಪೀನಲೈಜ್ ಮಾಡಬಾರದು. ಒಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಾಗ ಎಲ್ಲರ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾಡಬೇಕು. ಒಂದು ಜಾತಿಯನ್ನು ತುಳಿಯುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇತರ ಕೋಮಿನವರೂ ಆ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ನಿನಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ, 30-32 ವರ್ಷ ಸರ್ವಿಸ್ ಆಗಿರುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಿಟ್ಟು 4 ರಿಂದ 8 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಸರ್ವಿಸ್ ಆಗಿರುವವರನ್ನು ಅದರಲ್ಲೂ ಒಂದೇ ಕೋಮಿನವ ರನ್ನು ಹೊರಗೆ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಿರುವುದರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯೇನು ? ಒಂದು ಜನಾಂಗವನ್ನು ತುಳಿಯುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಥವಾ ಆ ಜನಾಂಗದವರಿಗೆ ನೋವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಥವಾ ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಬೇಕು. ನನ್ನನ್ನು ತಮ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಈ ಭಾವನೆ ಬರಲು ಅವಕಾಶ ವಿರಬಾರದು, ಇದು ಸಾಧುವಾದುದಲ್ಲ, ಒಳ್ಳೆಯ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಲು ಸರಿಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಮಾಡುವುದು ಇಂಥ ಅವಕಾಶವಿರಬಾರದು, ಯಾವುದೇ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಾಗಲಿ ಹೀಗಾಗಬಾರದು. ಇಂಥ ನಿವೇಶ ಉಂಟಾಗಬಾರದು.

(ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ)

ಇನ್ನು ಪ್ರಾಥಮಿಕವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಹಾಗೆ ಕೆಲವು ವಿಚಾರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಮೊನ್ನೆ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸಮಾಡಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 800 ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ವರ್ಗವಾಗಿದೆ, ಬಿಜಾಪುರದಿಂದ ಸುಮಾರು 1500 ಜನರನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರಿಯಾದ ಅಂಕಿ ಇಲ್ಲ. ಬೆಳಗಾಂ, ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಮತ್ತು ರಾಯಚೂರುಗಳಲ್ಲೂ ಹೀಗೆಯೇ ಆಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ವರ್ಗಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಬಹುಶಃ ಸರಕಾರ ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡಬಹುದು. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಗಿ ಇರುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಕ್ಯಾಲಜೇಟಿವ್ ಎಜುಕೇಷನ್ ಕೊಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡುವುದಾದರೂ ಇದರಿಂದೇನು ಕಷ್ಟವಾಗುವುದೆಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಕು. ಕಾನೂನಿರಬಹುದು. ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡರಾಗಿದೆ? ಚುನಾವಣೆಯನಂತರ ಕೇವಲ ಎರಡುಮೂರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ವರ್ಗ ಮಾಡಿರುವುದರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಾದರೂ ಏನು? ಇದನ್ನು ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡುವಾಗ ಅಂಕಿಅಂಶ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕಾಗುವುದು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕಷ್ಟವಾಗುವುದು. ಆದುದರಿಂದ 14 ನೆಯ ತಾರೀಖಿನ ದಿನ ಪುನಃ ಈ ಸಭೆ ಸೇರುವುದು, ಆ ದಿವಸ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ವಿವರಣೆ ಕೊಡಬಹುದು. ವರ್ಗ ಮಾಡಲು ಒಂದು ನೀತಿಯಿರಬೇಕು. ಯಾವ ಪಕ್ಷವೇ ಆಗಲಿ, ರಾಜಕೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ 216 ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಅಥವಾ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದ ನೆರವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ತಮ್ಮ ಆತ್ಮ ಶೋಧನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಇದು ಸರಿಯೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದು. ಈ ರೀತಿ ವರ್ಗ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರ ನಿಮ್ಮ ಕೈಲಿರಬಹುದು, ಆದರೆ ಆ ಅನುಕೂಲ ಪಡೆದು ಇಂಥ ಮಾಸ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ಸ್ ಮಾಡಬಾರದು, ಹೀಗೆ ಸಾವಿರಗಟ್ಟಲೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ವರ್ಗಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಇನ್ನೊಂದು ಕೆಲವು ಮೇಜರ್ ಕಮ್ಯೂನಿಟಿಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದವರನ್ನೇ ವರ್ಗಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಸಂದೇಹವಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನೂ ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಮತ್ತೆ 14ನೆಯ ತಾರೀಖು ಈ ಸಭೆ ಸೇರಿದಾಗ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕು. ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಾರದೆ ಎಷ್ಟೋ ವರ್ಗ ಆಗಿರಬಹುದು ಡಿ. ಡಿ. ಪಿ. ಐ. ಗಳ ಲೆವಲ್‌ನಲ್ಲಿ, ಡೈರೆಕ್ಟರ ಲೆವಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವರ್ಗಗಳು ಆಗುವುದುಂಟು. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿವರ ಪಡೆಯಿರಿ. ಒಂದು ನಿಬಂಧನೆ ಮಾಡಿ 5 ಅಥವ 10 ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಒಂದು ಕಡೆ ಇರುವವರನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಿಂದ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ನಿರ್ದೇಶವನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಅದರಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ರಾಜಕೀಯ ಒತ್ತಡದಿಂದ ವರ್ಗವಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಆರೋಪ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಪಕ್ಷದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಏನೂ ಮಾಡದೆ ಸರಕಾರ ಒಂದು ಉಚಿತವಾದ ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಿ ಅದರಂತೆ ನಡದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕೇವಲ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಅಥವ ಒತ್ತಡದಿಂದ ವರ್ಗಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್.—ಹಿಂದೆ ಈ ರೀತಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ಸ್ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ತಾವು ಹಿಂದೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಿರಿ. ರಾಜ್ಯದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿಯೇ ಈ ರೀತಿ ಒಂದೇಬಾರಿ 1,500 ಜನರನ್ನು ವರ್ಗಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಈಗ ಮಾಡಿರುವಷ್ಟಕ್ಕಿಂಥ ಅಪಾದನೆಗಳನ್ನು ನಾನು ವಾಪಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕ್ಷಮೆ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ದಯವಿಟ್ಟು ಪ್ರಭಾಕರ್‌ರವರು ಆ ರೀತಿ ಹೇಳಬಾರದು. ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ಸ್‌ನ್ನು ನೀವು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೂ ಬರದೆ ಡೈರೆಕ್ಟರ್‌ರವರ ಗಮನಕ್ಕೂ ಬರದೆ ನಡೆದು ಹೋಗಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದ ಕ್ವೈಟೇರಿಯಾ ಹಾಕಿ. ಒಂದು ಪಾಠಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಜೀರೋ ರಿಸಲ್ಟ್ ಬಂದರೆ, ಎರಡು ಪರ್ಸೆಂಟೋ, ಐದು ಪರ್ಸೆಂಟೋ ಈ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಫಲಿತಾಂಶ ಬಂದರೆ, ಹಣಅಪವ್ಯಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಪೋಲೀಸ್ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಕೇಸ್‌ಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರೆ, ಅಂಥವರನ್ನು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಒಂದು ನಿಯಮ ಹಾಕಿ. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಕೆಲವು ಮುಖಂಡರುಗಳ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಇಂತಹ ಒಂದು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಅದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಡಿಪಾಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡುವಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರೇ

ಹೇಳಿದರು. ಒಂದು ರಾಜಕೀಯ ದ್ವೇಷದಿಂದ ಇವರನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮನವಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮೇಲ್ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಆ ರೀತಿ ಸರಿಯಾದ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ನಾನೂ ಕೂಡ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಈಗ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ವಿವರಗಳು ತಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ತಮ್ಮ ಇರಾಖಾ ಅಧಿಕಾರಿಯಿಂದ ಡಿ.ಡಿ.ಪಿ.ಐ. ಅವರಿಂದ ತರಿಸಿ. 3 ತಿಂಗಳಿನಿಂದಲೂ ಎಷ್ಟು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದರ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿವರವನ್ನು ತರಿಸಿ. ಅದುವರೆಗೆ ಈಗ ಆಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್‌ನ್ನು ತಡೆ ಹಿಡಿಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. 20 ದಿವಸದಲ್ಲಿ, 15 ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಗೆ ವರ್ಗವಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದವರನ್ನೂ ಕೂಡ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. 30 ವರ್ಷದಿಂದ ಇರತಕ್ಕಂಥವರನ್ನು ಅಲ್ಲೇ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಏನೆಂದರೆ ಈಗ ಆಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್‌ನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿಯಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಆದೇಶ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಈಗ ಆದೇಶ ಕೊಡಿ. ಆ ಪ್ರಕಾರ ನಡೆಯುದೇ ಹೋದರೆ ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರ ವರ್ಗದವರೇ ಇವಕ್ಕೆ ಅಡಚಣೆಯಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ 800 ಜನ, ಬಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ 700 ಜನ, ಬೆಳಗಾಂನಲ್ಲಿ 700 ಜನ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಆಗಿದೆ. ನೀವು ಈ ರೀತಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟರೆ ಅವರಿಗೆಲ್ಲಾ ವಾಸದ ಮನೆ ಎಲ್ಲಿವೆ? ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಅವರು ನೆಲೆಸಬೇಕು? ಅವರ ಟಿ.ಎ., ಡಿ.ಎ. ಎಷ್ಟಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ವಾಸದ ಮನೆ ಸಿಕ್ಕದೇ ಹೋದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಟಿ.ಎ., ಡಿ.ಎ. ಏನು ಇವೆ ಅದು ಸಿಕ್ಕದೇ ಹೋದರೆ ಈ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪೂರ್ಣ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಈಪೊತ್ತು ಆಗದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ನಭೆ ಮುಂದೆ ಸೇರತಕ್ಕಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಾದರೂ ಕೂಡ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಯಾವುದೇ ಒಟಿಗಾಗಿ ತಾವು ಮಣಿಯಬಾರದು. ಮತ್ತು ಈ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ (ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಹಿಂದೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಮಾತನಾಡುವಾಗಲೂ ಈ ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದೆ. ಕಳೆದ 20—25 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಪರಂಪರೆಯಾಗಿ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಶಿಕ್ಷಕರ ವರ್ಗ ಏನು ಇದೆ ಆ ಶಿಕ್ಷಕರ ವರ್ಗವನ್ನು ಬಹಳಷ್ಟು ನಿಕೃಷ್ಟವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಕಾಣುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಅವರ ತಲೆಮೇಲೆ ಹಾಕುವುದನ್ನು ಕಲಿತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೂ ಒಬ್ಬರು ಮನುಷ್ಯರು ಎನ್ನುವ ಕಲ್ಪನೆ ಇಲ್ಲ. ಈಪೊತ್ತು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ತೊಂದರೆಗಳು ಇವೆ. ಅವರಿಗೆ ವಾಸಕ್ಕೆ ಮನೆ ಇಲ್ಲ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ಕಡೆಗಾಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡುವುದು ಯಾವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ ಮಳೆಗಾಲದ ಸಮಯದಲ್ಲೋ ಅಥವಾ ಆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ ಅನಾನುಕೂಲವಾದ ಸಮಯದಲ್ಲೋ ವರ್ಗ ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿ ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ನಾವು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಖಂಡನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಪೊತ್ತು ನಮ್ಮ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವೇಗೌಡರು ಈ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದಮೇಲೆ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ಗಾವರ್ಗಿ ಮಾಡಿರುವ ಆಪಾದನೆ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ರೀತಿ ಇವರನ್ನು ವರ್ಗ ಮಾಡುವಾಗ ಪ್ರಬಲವಾದ ಕಾರಣಗಳು ಇರಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ಏನು ಸತ್ಯ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಮೇಷ್ಟರು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಮೇಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೇಳಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅದನ್ನೇ ತಲೆಗೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳನ್ನು ಬಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ನ್ಯಾಯವೇ? ಅಥವಾ ಬೇರೆ ದೃಷ್ಟಿಕೋಣಗಳಿಂದ ಆ ಪಾಪದ ಭಾರವನ್ನು ಈ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ತಲೆಮೇಲೆ ಹೊರಿಸಿ ಇವರಿಗೆ ಕರುಕುಳ ಕೊಡುವುದು ಸರಿಯೇ? ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಾಂತ ತನಿಖೆ ಮಾಡಿರಿ. ಯಾರನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ಎಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದರೂ ಕೇಳಿರಿ. ಬೇಕಾದರೆ ಹಳ್ಳಿ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಕೇಳಿರಿ. ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಈ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ದುರಂತ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. 3 ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ 8 ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಗೆ ವರ್ಗವಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದವರನ್ನೂ ಕೂಡ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌

(ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ)

ಫರ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಶಿವಮೊಗ್ಗಾ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಚನ್ನಗಿರಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 11 ವರ್ಷದಿಂದಲೂ ಒಬ್ಬರು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಅಲ್ಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಯಾರು ಎಂದರೆ ರಾಜಗುರು. ರಾಜಗುರು ಎಂದರೆ ರಾಜಕೀಯದ ಗುರು ಎಂದರ್ಥ. ಅವರನ್ನು ತೆಗೆಯಲಿಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ರಾಜಕೀಯ ಗುರುವನ್ನು ಬಹಳ ವರ್ಷದಿಂದಲೂ ಅಲ್ಲೇ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಕರುಣೆ ಬಂದವರನ್ನು ಅಲ್ಲೇ ಇಡುತ್ತಾರೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದು ಬಂದಿದ್ದಾರಲ್ಲಾ ಅವರು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲವೆ? ಅವರ ಪರವಾಗಿ ಯಾವ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆ? ಅವರನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ? ಹೇಳಿ. ಚುನಾವಣೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರೂ ಕೂಡ ಅವರವರಿಗೆ ಯಾರು ಬೇಕೋ ಅಂಥಾ ಕಡೆ ಹೋಗಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವೇಗೌಡರು ಹೇಳಿದರು. ನಾವು ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷದವರು, ಡಾಕ್ಟರ್ ಲೋಹಿಯಾ ಪಕ್ಷದವರು, ನಾವು ಏನು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದರೆ ಸ್ವೈನ್ಯ ಒಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಯಾರು ಬೇಕಾದರೂ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಇದನ್ನೇ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಗುದ್ದಿದಂತೆ ಬೆಳೆಸಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ್.—ಅವರು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಅಂಟೇ ಅಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಅವರು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್ ಬದರಿನಾರಾಯಣ್.—ಹಾಗಾದರೆ ಇತರೇ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವ ಹಾಗೆ ಇವರಿಗೂ ನಿಯಮ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಈಗ ನೀವು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇವರನ್ನು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಊಹೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ನನಗೆ ಕಾಣುತ್ತಾ ಇದೆ. On a matter of principle it has been done.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—3 ವರ್ಷದಿಂದ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಇರಬಾರದು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಅಂತ ಹೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪುತ್ತೇವೆ.

ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬ ಕೆಟ್ಟ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿದ್ದರೆ, ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಸಲ ಹೋಗಿ ರುಜು ಹಾಕುವವರಿದ್ದರೆ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅವರ ಪರವಾಗಿ ನಾವು ವಾದ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥವರನ್ನು ನಾವು ಹಿಡಿದುಕೊಟ್ಟರೂ ಏನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂಥವರನ್ನು ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರುಹಿಡಿದು ಕೊಟ್ಟರು, ಏನೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೆ ಇರುವವರನ್ನು, ಬೇಕಾದರೆ 500 ಮೈಲಿ ಆಚೆಗೆ ಹಾಕಿ, ನಾವು ಬೇಡವೆನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನ, ಮುಗ್ಧ ಬಾಲಕ ಬಾಲಕಿಯರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗತಕ್ಕ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ಬಗ್ಗೆ ಕರುಣೆ ತೋರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲ. ಯಾರು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ, ಅಂಥವರ ಬಗ್ಗೆ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾದ ಕಿರುಕುಳ ಕೊಡಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್ ಬದರೀನಾರಾಯಣ್.—ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೀರಾ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರಿ ರೂಲ್ಸ್ ಅವರಿಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು?

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಅವರು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಎನ್ನುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಬೇರೆ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ನಾನಾ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದವರು ಇರಬಹುದು. ಅವರಿಗೆಲ್ಲ ಏನಾಗಿದೆ? ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ನಿಮ್ಮ ಕಣ್ಣು ಏಕೆ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದ ನಾನಾ ಇರಾಖೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕೈಲಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ತಮಗೆ ಸರಿ ಕಂಡಂತೆ ಮಾಡಿರಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ್.—ಅದೇ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪೆಸ್ಟೆಡ್ ಇಂಟರೆಸ್ಟ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಲೇವಾದೇವಿ ಮಾಡುತ್ತಿರಬಹುದು, ಗದ್ದೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಬಹುದು, ಒಂದು ಹ್ಲೋರ್ ಮಿಲ್ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರಬಹುದು. ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಹೀಗೆಲ್ಲ ದೂರುಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಅನೇಕ ಕಡೆ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂಥವರಿಗೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಅಂಥವರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಏನೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ, ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲಯೇ ಇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಫ್ಲೋರ್ ಮಿಲ್ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅವನಿಗೆ ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಸಹಾಯ ಕೊಡಿಸಿ ರೈಸ್ ಮಿಲ್ ಹಾಕಿಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲ, ಜಮೀನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರಿಗೆ ಜಮೀನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು ಅದೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದಿಲ್ಲವೆ ಬೇರೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರನ್ನು ಒಂಬೇ ಕಡೆ, ತಲೆಮೇಲೆ ಹೊಳೆ ಹೊತೆದ ಹಾಗೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರಲ್ಲ ಹಾಗೆ ಇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಐದು ವರ್ಷವಾದವರನ್ನು ವರ್ಗ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಒಂದು ನಿಯಮವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ, ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಇರುವವರನ್ನು ವರ್ಗ ಮಾಡ ಬೇಕು. ಅದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮಾನವಾಗಿ ಲಾಗೂ ಆಗಬೇಕು. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದೇ ನಮ್ಮ ಆರೋಪ. ಅದೇ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ನಾಯಕರಾದ ದೇವೇ ಗೌಡರು ಹೇಳಿದ್ದು. ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕಾರಣದಿಂದ ಯಾರೋ ಬಂದು ತಮಗೆ ಏನೋ ಹೇಳಿದರು ಎಂದು ಅದರ ಮೇರೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬಾರದು. ಆರು ತಿಂಗಳು, ಒಂದು ವರ್ಷಕಾಲ ಮಾತ್ರ ಇದ್ದವರನ್ನು ಕೂಡ ವರ್ಗ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದೇ ನಮ್ಮ ಆರೋಪ. ನಿಜವಾಗಿ ಯಾರಿಗಾದರೂ ತೊಂದರೆ ಇದ್ದರೆ, ಉಪಾಧ್ಯಾಯರೇ ವರ್ಗ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿ ಕೊಂಡರೆ, ಅನಾರೋಗ್ಯ ಅಥವಾ ಇನ್ನು ಏನಾದರೂ ಕಾರಣದಿಂದ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡ ಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡರೆ ಮಾನವೀಯತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಂಥ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ವರ್ಗ ಮಾಡುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬೇರೆ ದೃಷ್ಟಿಕೋಣವನ್ನು ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡು, ರಾಜಕೀಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋಣವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿದರೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡು ವುದು ತಪ್ಪು. ಆದರೆ ಮೂರು ತಿಂಗಳಾದವರಿಗೆ, ಆರು ತಿಂಗಳಾದವರಿಗೆ, ಒಂದು ವರ್ಷ ವಾದವರಿಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎನ್ನುವುದೇ ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಇರುವ ಆರೋಪ. ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್ (ವರ್ತೂರು).—ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇರಬೇಕೋ ಅದು ಇರಲೇಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ನಿರ್ವಿವಾದವಾದ ವಿಚಾರ. ಯಾವ ಯಾವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಉಪಾ ಧ್ಯಾಯ ತನ್ನ ವೃತ್ತಿಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಗುರು ಎನ್ನುವವರು ಬಂದಾಗ ಪೂಜ್ಯತೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವರ್ಗ ಮಾಡುವ ಸನ್ನಿವೇಶ ಉಂಟಾದರೆ, ಅವರು ಬಂದು ಮೂರು ತಿಂಗಳಾಗಿರಲಿ, ಆರು ತಿಂಗಳಾಗಿರಲಿ ಯಾವ ಒಂದು ಮಿತಿ ಇದೆಯೋ ಅದನ್ನು ನೋಡದೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಿರುವ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಅನೇಕ ಇರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ನಾವು ತಪ್ಪು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನನ್ನಲ್ಲಿ ವರ್ಗದ ಬಗ್ಗೆ ಇಬ್ಬರು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವನು ಬಂದು ಒಂದು ವರ್ಷವಾಗಿದೆ. ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಕೈ ಮುರಿದು ಹಾಕಿದ್ದಾನೆ. ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಕೇಸು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅವನ ಅಪ್ಪನನ್ನು ಕೂಡ ಈ ವಾರದಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಹೆದರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅಪ್ಪ ಬಂದು ಅವನನ್ನು ಎಲ್ಲಿಗಾದರೂ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೇ ಒಬ್ಬನ ಕೈ ಮುರಿದು ಅಪ್ಪನನ್ನು ಮುಗಿಸುವುದರಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ಬಂದು ಒಂದು ವರ್ಷ ಮಾತ್ರ ಆಗಿದೆ, ವರ್ಗ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಅಪ್ಪನ ಕಥೆ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣೀರು ಹಾಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರ ಅಪ್ಪನಿಗೆ ಬೇಕಾದರೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ವೃತ್ತಿಯಿಂದಲೇ ತೆಗೆಸಿಬಿಡೋಣ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಡಿ, ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಬದುಕುವ ಹಾಗೆಯೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಬಂದಾಗ ಏಧಿ ಇಲ್ಲದೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ಪರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ (ಅರಸೀಕೆರೆ).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಸಪ ಸ್ಪಾರವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಗೌರವ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜಕೀಯ ವಾಗಿ ಅಧ್ಯಾಪಕರನ್ನು ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಸರಿಯೇ ಎನ್ನತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಬಹುತೇಕ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಈ ರಾಜಕೀಯವಾದ ವರ್ಗಾವಣೆ ಬಾರದೆ ಇರಬಹುದು. ನಿಮ್ಮ ಕೈಕೆಳಗಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ರಾಜಕೀಯವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ನಿದರ್ಶನಗಳು ಬಹಳ ಇವೆ. ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಎಜುಕೇಷನ್ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಅಧ್ಯಾಪಕರನ್ನು ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಾಗಿ ಒಂದು ಕಮ್ಯೂನಿಟಿಯ ಜನರನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಆದೇಶ ಕೂಡ ಹೋಗಿದೆ.

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ಸಿದ್ಧಪ್ಪ)

ಅಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಈ ಅಧಿಕಾರಿ ನಡುಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ನಾನು ಮಾಡಬೆ ಹೋದರೆ ಬದುಕು ತ್ತೇನೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರನ್ನಾಗಿ ಕರೆದು ನಿಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮೇಜರ್ ಕಮ್ಯೂನಿಟೀಸ್ ಏನಿವೆ ಆ ಕೋಮಿನ ಅಧ್ಯಾಪಕ ವರ್ಗದವರನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಕೆತ್ತು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಹಾಕತಕ್ಕ ಗಾಳಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಒಟ್ಟು ಗೌರವಾನ್ವಿತ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಆಭಾಸ ಎದ್ದಿದೆ ಎಂದು ನಮಗೆ ವ್ಯಥೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮಂಥವರು ಮಂತ್ರಿ ಪದವಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಮೇಜರ್ ಕಮ್ಯೂನಿಟಿಯಲ್ಲಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕೆತ್ತು ಕೆತ್ತು ಸಿಕ್ಕಾ ಪಟ್ಟೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಿ, ನೀರಿನಿಂದ ಮೀನನ್ನು ತೆಗೆದು ರಸ್ತೆಗೆ ಹಾಕಿದ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಆಪಾದನೆ, ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮರೆಯಲಾರದ ಆಪಾದನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಡಿ.

ಹಾಗೆಯೇ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ವರ್ಗ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಕೂಡ ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಮೈಕ್ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು, ಬ್ಯಾಡ್ಜ್ ಹಾಕಿ ಕೊಂಡು ಚುನಾವಣಾ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ನಾವು ಅರ್ಜಿ ಬರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿ ಯಿಂದ ಸೋಲುವುದಾದರೆ ನಾವು ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಿಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಹರಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅಂಥವರ ಮೇಲೆ ಏನೂ ಬರೆದಿಲ್ಲ. ಅಂಥವರನ್ನು ವರ್ಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಸಿಕ್ಕಾಪಟ್ಟೆ ವರ್ಗ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಅಂಥವರ ಬಗ್ಗೆ ಉಗ್ರ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಚೈತನ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಇಲ್ಲ. ಈ ಆಪಾದನೆ ಸಾಮೂಹಿಕ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ, ಜಾತೀಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವರ್ಗ ಮಾಡತಕ್ಕ ಆಪಾದನೆ ಇರುವಾಗ ನೀವು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರುವುದು ತಪ್ಪು. ಜೇರೆಯವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು, ಈ ಆಪಾದನೆಯಿಂದ ತಾವು ವಿಮುಕ್ತರಾಗಿ ಎಂದು ಕೈ ಜೋಡಿಸಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

3-00 P.M.

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ (ರಾಮನಗರಂ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಅನೇಕ ಮಿತ್ರರು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಅವರ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಏನೇನು ನ್ಯೂನತೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಚಿಕ್ಕವಯಸ್ಸಿಗಾಗಿದ್ದಾಗಿಂದಲೂ ಕಂಡರಿಯದಂತಹ ಲಂಚ ಕೋರತನ ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಂದ ಈಚೆಗೆ, ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಬೇಕು ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ದಯ ಮಾಡಿ ಮನಸ್ಸಿಟ್ಟುಮಾಡಬೇಡಿ. ಈಗ ಇರತಕ್ಕ 19 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲ, ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿ ಜಿಲ್ಲೆಯೂ ಸೇರಿ 20 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೂ ಫುಲ್ ಟೈಂ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಅನ್ನು ಹಾಕಿಲ್ಲ. ತಾವು ಅಧಿಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಂಡ ತಕ್ಷಣ, ನನ್ನ ಇಲಾಖೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಕುಂಠಿತವಾಗಿದೆ ಹೇಗೆ ಭದ್ರ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಗೋಜಿಗೆ ಹೋಗದೆ ಶಿವಪೊಗ್ಗದಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಮಾಡತಕ್ಕ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಆ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಮೈ ಕೈ ರೋಮ ನೆಟ್ಟಗೆ ನಿಂತಿತು. ವಯೋವೃದ್ಧರು ಆದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅವರ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದರು, ಎಷ್ಟು ಜೇಕಾದರೂ ದುಡ್ಡು ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಇವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಯತೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ವರ್ಗಮಾಡಿದರು. ಇವರ ಪಕ್ಷದ ಜನ ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಜೊತೆಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು, ಅವರು ಯಾವರೀತಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಅದರಂತೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ್.—ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ.—ನಾನು ರುಜುವಾತುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ್.—ಅಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಸ್ವೀಚ್ಛೆ ಯಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ.—ನಾನು ಅಡಿದಂಥ ಮಾತನ್ನು ರುಜುವಾತು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಮೊದಲೇ ಘೋಷಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಈ ರೀತಿ ನಾವು ಲಂಚಕೋರರು ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ದೂರು ಹೇಳಿದರೆ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇವರ ಆಶ್ರಯ ಪಡೆದು ಇವರು ಯಾರನ್ನು

ಹೇಳುತ್ತಾರೋ, ಇವರ ಹಿತೈಷಿಗಳನ್ನು ಸ್ನೇಹಜ್ಯಾನುಸಾರವಾಗಿ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡಿದರು, ವರ್ಗಾ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು 3-4 ಸಾರಿ ವಜಾ ಮಾಡಿದರು. ಒಬ್ಬರನ್ನು 3-4 ಕಡೆಗೆ ಹಾಕಿದರು. ಏಂಟು ದಿವನದಲ್ಲಿ 5-6 ಕಡೆಗೆ ವರ್ಗಾ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಚಾರ್ಜ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಂಥವರನ್ನು. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಗೆ ತಂದು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ.

Sri A. R. BADARINARAYAN.—On a point of information. In fact before I became Minister there were some irregularities comitted by one of the D.D.P.I. Immediately I got him transferred after I became Minister. This has been done at my instance and in my district. But it is too much for the hon. member to make such a statement in this respectable House.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಆದರೆ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಡಿ.ಡಿ.ಪಿ.ಐ. ತಪ್ಪು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿರುವ ಗುಮಾಸ್ತರು ಕಾರಣ, ಅವನು ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪು ಇವರ ಮೇಲೆ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ್.—ವರ್ಗ ಮಾಡಿಸಿದರು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಈ ರೀತಿ ಕೆಟ್ಟ ಜನ, ರಾಜಕೀಯ ಮಾಡುವವರು ವರ್ಗಾ ಮಾಡಿಸಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ದುಡ್ಡು ಹೊಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಪುಲ್ ಟೈಂ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಇಲ್ಲ. ನೀವು ಇದು ಅಲ್ಲ ಎಂದರೆ ನಾನು ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನು ವಾಪಸ್ ಪಡೆಯುತ್ತೇನೆ. ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದ ಅನೇಕ ಮಿತ್ರರ ಅಶ್ರಯ ಪಡೆದು ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ವರ್ಗ ಮಾಡಿರುವ ನಿದರ್ಶನ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಒಬ್ಬ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕಾರು ಕಡೆಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಿರುವುದು ಇದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ವಯೋವೃದ್ಧರು ಮೆದು ಸ್ವಭಾವದವರು ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಶುದ್ಧೀಕರಣ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ತಬ್ಬಿಬ್ಬಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಎಜುಕೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಹು ಸಂಖ್ಯಾತ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ವರ್ಗಾ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಜಾತೀಯತೆಯಲ್ಲ ನೀವು ಎಷ್ಟು ಮುಂದುವರಿದಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ಒಂದು ನಿದರ್ಶನವನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಮ್ರತೆಯಿಂದ ಹೇಳಿ, ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ಬಿ. ಶಿವಯ್ಯ (ನಂಜನಗೂಡು).—ನನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಒಂದು ವರ್ಗವಾಡುವ ಸಮಸ್ಯೆ ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದಮೇಲೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿರುವುದು ಎಂದು ಮಾತನಾಡಿದಂಥ ನನ್ನ ಕೆಲವು ಮಿತ್ರರುಗಳಿಗೆ ನನ್ನ ಒಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರ ತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರವರ್ಗದವರು ಯಾರು ಇದ್ದಾರೋ, ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಅನುಚಾನವಾಗಿ ಒಂದು ಕಡೆಗೆ ಹೋದರೆ ಅವರು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಮನೋವ್ಯತಿಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗೆ ಕಾರಣರು ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಂದ ಬಂದಂಥ ಸರ್ಕಾರ ಅಲ್ಲ. 25 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಂಥವರು ಕಾರಣರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ಮರೆತಂತಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಒಂದು ಕಡೆ ಇದ್ದಾಗ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸದೆ ಇದ್ದಾಗ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವರ ಮೇಲೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವರ್ಗಾಮಾಡಿ ಬೇರೆಯವರನ್ನು ಹಾಕಿ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕೆಲವು ವರ್ಗಗಳು ಮಾಡಿರಬಹುದು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗೊಂದಲವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿ, ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವರ್ಗಾ ಮಾಡುವುದನ್ನು ತಪ್ಪು, ವರ್ಗ ಆಗುವುದು ತಪ್ಪು ಇದು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದಮೇಲೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯಾರೂ ಒಪ್ಪಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ನಿರತನಾಗಿದ್ದಾನೋ, ಅಂಥ ಲೇವಾದೇವಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೋ ಮತ್ತು ಒಂದು ಊರಲ್ಲಿ 10-15 ವರ್ಷ ಒಂದು ಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾನೋ, ಇಂಥಾದ್ದು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಬಂದು ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಾಗ ವರ್ಗ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗದವರು ನ್ಯಾಕರರು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಜನರನ್ನು ವರ್ಗ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ತಪ್ಪಾಗುವುದಿಲ್ಲ: ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಅನ್ಯಾಯ ನಡೆದಿದೆ, ಕಾನೂನು ವ್ಯತಿರಿಕ್ತ ವರ್ಗ ಮಾಡಿದರು ಎಂದು ನನ್ನ ಮಿತ್ರರು ಯಾರೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ ಅಂದಮೇಲೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಿರುವುದು ತಪ್ಪು ಎನ್ನುವ ವಾದವನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಬಿ. ಶಿವಯ್ಯ)

ಕಾನೂನಿಗೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿ ನಡೆದಿದ್ದರೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದ್ದರೆ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ದೂರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ನಿದರ್ಶನದ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಸುವುದಾದರೆ ಅಂಥಾದ್ದೂ ಒಪ್ಪಬೇಕಾದದ್ದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅವರ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮರೆತು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದ ಹಾಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಫ್ರೀಡಂ ಕೊಡಿ ಎನ್ನುವ ವಾದವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಯೇ ಆಗಲೀ, ಅವನು ತನ್ನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡದೇ ಇದ್ದಾಗ ಅವನನ್ನು ವರ್ಗಾ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಅವನಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಂಥ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವರ್ಗ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮ ಇದಕ್ಕೂ ಮುಂದಿನ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ಸಜ್ಜನ್ (ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ್).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅಡಳಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವರ್ಗವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆಗಲೇ ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರು ಬಿಜಾಪುರದ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ನೆನಪು ಮಾಡಿದರು. ನನಗೆ ತಿಳಿದಹಾಗೆ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಐದು ವರ್ಷಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ವರ್ಷ ಒಂದೇ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿದಂಥ ಶಿಕ್ಷಕರು ನೂರಾರು ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಜನರನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು.

ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ ಡಿ.ಡಿ.ಪಿ.ಐ. ಕನಿಷ್ಠಪಕ್ಷ ಒಂದು ಜಾಗದಲ್ಲಿ 5 ವರ್ಷಗಳು ನತತವಾಗಿ ದುಡಿದಂಥ ಶಿಕ್ಷಕ ಅಥವಾ ಶಿಕ್ಷಕಿಯರಿಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿಯಮ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಂಥ ನಿಯಮಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟು ವರ್ಗ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ 10 ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಅವರಿಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡದೆ ಅಂಥವರ ಮೇಲೆ ಈ ನಿಯಮ ಅನ್ವಯ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ನರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಇದು ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಸ್ಕೂರ್ ಬೋರ್ಡ್ ಅಡಳಿತಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಕೃಪಾಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಶಿಕ್ಷಕ ಶಿಕ್ಷಕಿಯರು ಒಂದೇ ಜಾಗದಲ್ಲಿ 10 ವರ್ಷಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಇದ್ದವರು ಅಲ್ಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. 10 ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇರುವ ಶಿಕ್ಷಕ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕಿಯನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡಿದರೆ ಕ್ಯಾಂತಿ ಆದೀತು, ಗದ್ದಲ ಆದೀತು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಡಿ.ಡಿ.ಪಿ.ಐ. ಕಂಪ್ಲೇಂಟ್ ಇರುವವರನ್ನು ಮಾತ್ರ ವರ್ಗ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಕು ಎಂದು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುವಂತೆ ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ, ರಾಜಕೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವರ್ಗ ಮಾಡಿದಂಥ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಆಡಳಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇಂಥ ವರ್ಗಾವಣೆ ಆಗದೇ ಗತಿಯಿಲ್ಲ ಎಂದು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಯಾವುದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಲೆಕ್ಕ, ಆಧಾರವಿಲ್ಲದೆ ಇಂಥ ಆಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ವಿನಂತಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಜಿ. ಚೆನ್ನಪ್ಪ (ಮಾಗಡಿ).—ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ವರ್ಗಾವಣೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಿದೆ, ಅವರೆ ನಾನು ಒಂದು ವಿಷಯ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ವರ್ಗಮಾಡುವುದು ಸರಿ. ಆದರೆ ಕೆಲವರು ನಿಸ್ಪೃಹತೆಯಿಂದ ಕಾರ್ಯದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವವರಿಗೂ, ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದವರಿಗೂ ಮತ್ತು ತಪ್ಪು ಮಾಡದೆ ಇರುವವರಿಗೂ ಒಂದೇ ಬರೆ ಎಂದರೆ ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಎಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಇರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಸರಿ. ಆವರೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೆ ಇರುವವರ ಜೊತೆಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದವರನ್ನು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಅವರು ಸಾಯುವವರೆಗೆ ಅವರನ್ನು ಒಂದೇ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಕೇ ?

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಜಿ. ಚೆನ್ನಪ್ಪ.—ಅದಕ್ಕೂ ಮಿತಿ ಬೇಕು, ನಾಳೆ ದೂರು ಬಂದರೆ, ದೂರಿನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವರ್ಗ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೇ ಆಗಲಿ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಕಾನೂನು ತರಬೇಕು. ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೂ ಇಂತಿಷ್ಟು ಕಾಲ ಅವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಆಚೆಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿ. ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಒತ್ತಾಯಕ್ಕೂ, ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕೂ ಒಳಗಾಗಿ ಕ್ಯಾನ್ಸಲ್ ಮಾಡಬಾರದು. ಒಬ್ಬರು ಹೇಳಿದರೆ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಮಾಡುವುದು, ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಹೇಳಿದರೆ ಕ್ಯಾನ್ಸಲ್ ಮಾಡದೆ ಇರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಯಾರೇ ಹೇಳಲಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬಾರದು. ಏನು ಕಾರಣದಿಂದ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಿದರೂ ಒಬ್ಬರು ಹೇಳಿದರೆ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಮಾಡುವುದು ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಹೇಳಿದರೆ

ಕ್ಯಾನ್ಸಲ್ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುವ ರೀತಿ ಕಾನೂನನ್ನು ಅಳವಡಿಸಬೇಕು. ಒಬ್ಬರು ಹೇಳುವಾಗ ಮಾಡಿ, ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಹೇಳುವಾಗ ಮಾಡದೆ ಇದ್ದರೆ ಇವನ ಮಾತಿಗೆ ಗೌರವ ಇದೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬನ ಮಾತಿಗೆ ಗೌರವವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ನಿಯಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ. ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದವರು ಹೇಳಿದಾಗ ಕ್ಯಾನ್ಸಲ್ ಮಾಡದೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಹೋದರೆ ಅವರಿಗೆ 4--5 ವರ್ಷವಾಗಿದೆ ಅವರನ್ನು ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಿಲ್ಲ. ಕಂಪ್ಲೈಂಟ್ ಮೇಲೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಮೇಲೆ ಕಂಪ್ಲೈಂಟ್ಸ್ ಮಾಡಿದರೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರು ಹೋಗಿ ಕಂಪ್ಲೈಟ್ಸ್ ನ್ಯಾಯವಾದುದೆ, ಅಥವಾ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದುದೇ ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುಲಂಕಷವಾಗಿ ಪಬ್ಲಿಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥನಾಗಿದ್ದರೆ ಉಗ್ರವಾದ ಶಿಕ್ಷೆ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವ ನೀತಿ ಆಗಬೇಕು. ನಿರಪರಾಧಿಗೆ ಸುಳ್ಳು ಆಪಾದನೆ ಮೇಲೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಾದುದು ಅಲ್ಲ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನಾದರೂ ಸಭೆಯುಮುಂದೆ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛಿಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇಂಥ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾದ ಕಾನೂನನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರಬೇಕು. ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಕೂಡದು. ನಿಯಮಾವಳಿಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡಿದರೆ ಯಾರಾದರೂ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಕ್ಯಾನ್ಸಲ್ ಮಾಡಿಸಿ ಎಂದು ಬಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ನಿಯಮಾವಳಿ ಅನುಸರಿಸಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅವಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಿದರೆ ಗೌರವ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ವರ್ಗ ಮಾಡಿದ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇರುತ್ತದೆ, ನಮಗೂ ಗೌರವ ಬರುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬರು ಹೇಳಿದರೆ ಕ್ಯಾನ್ಸಲ್ ಮಾಡುವುದು ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಹೇಳಿದಾಗ ಕ್ಯಾನ್ಸಲ್ ಮಾಡದೆ ಹೋದಾಗ ನಮ್ಮ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಚ್ಯುತಿ ತಂದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ಕೆಲಸ ಆಗಬಾರದು, ಅಂಥ ಕೆಲಸ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿಬಾರದು ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಮನವಿ. ಸರ್ಕಾರ ಇದನ್ನು ಈ ನೀತಿಯನ್ನು ಪಾಲಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ನಿರಪರಾಧಿ ಮೇಲೆ ಕಂಪ್ಲೈಂಟ್ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಶಿಕ್ಷೆ ಏಕ್‌ದಂ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಿ ಅಪರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡುವುದು ನ್ಯಾಯ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಯಾವ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಾಗಲಿ ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆಯಾಗಲಿ ಯಾವ ಇಲಾಖೆ ಆದರೂ ನಿಯಮಾವಳಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳಿ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಅಮ್ಮಣ್ಣವರ್ ಜಯಕುಮಾರ್ ಶ್ರೀಪಾಲ್ (ಸಾದಲ್ಗ).—ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಶಿಕ್ಷಕರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅದು ನಿಜವಾದರೂ ಅವರು ರಾಜಕೀಯ ಒತ್ತಡಕ್ಕಾಗಿ ಒಳಗಾಗಿ ಎರ್ನಾ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಆಗಿಪೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಚಿಕ್ಕೊಡ್ಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ 50—52 ಜನರನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ವರ್ಗಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ವರ್ಗ ಮಾಡಿದವರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಆ ಕಾರಣವಿಂದ ವರ್ಗಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರನ್ನು ವರ್ಗಮಾಡಿದ್ದು ಸರಿಯಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವೇಗೌಡರು ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಜೂನ್ 22 ನೇ ತಾರೀಖು ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳು ಶುರು ಆಗುತ್ತವೆ. ವರ್ಗ ಮಾಡಿದ್ದು ನೋಡಿದರೆ 30 ನೇ ತಾರೀಖು ಜೂನ್ ಆರ್ಡರ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಆರ್ಡರ್ಸ್ ಸರಿಯಾಗಿ ಅಧ್ಯಾಪಕರಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅವರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಎಷ್ಟೋ ಶಾಲೆ, ಕಾಲೇಜು ಕಡೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಹೋದ ಕಡೆ ಮನೆ ಸಿಕ್ಕಬೇಕು ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಅವನು ಎರಡು ಎಸ್ಟಾಬ್ಲಿಷ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ ಇದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪಬೇಕು. 10 ವರ್ಷಗಳ ನಿಯಮ ಹೇಳಿದರು. 10 ವರ್ಷಗಳು ಒಂದೇ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ರಾಜಕೀಯ ಮಾಡುತ್ತಾನೆಂದರೆ ಬೇರೆ ಒಂದು ಕತೆಗೆ ಹೋಗಿ ಒಂದೇ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗುತ್ತಾನೆಯೇ? 20 ವರ್ಷ ಒಂದೇ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದವರು ಇದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ 52 ಜನ ಏನು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರನ್ನು ನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ 10 ವರ್ಷಗಳು ಆಗಿದ್ದರೆ ಆ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಆ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಬದಲಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಶಾಲೆ ಶುರು ಆಗುವುದಕ್ಕಿಂಥ ಮುಂಚೆ ಮಾಡಬೇಕು. ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ನರ್ಕ್ಯೂಲರ್ ಇದೆಯೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ 2 ತಿಂಗಳ ನಂತರ ಮಾಡುವುದು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ. ಒಂದೇ ಜಾಗದಲ್ಲಿ 30 ವರ್ಷಗಳು ಇದ್ದರೆ ಅವನನ್ನು ಅದೇ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ವರ್ಗಾವಣೆಮಾಡಬೇಕು. ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಬೇಕಾದರೆ ಆಪಾದನೆಯಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಲೀಗರ್ ಆಗಿ ಮಾಡಬಾರದು. ಆ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕೆಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಲ್. ಕಬಾಡಿ (ಬಳ್ಳೊಳ್ಳಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷಣಿಯವರೇ, ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿನವರೆಗೆ ಕೆಲವೊಂದು ನಡುಳ್ಯರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ನಾನು ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಶಿಕ್ಷಕರ ವರ್ಗಾವರ್ಗಿಯನ್ನು ಒಂದು ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೋಮುವಾರು ವಿಭಾಗವಿಂದಲೂ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಬೇಕು. ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಸರಕಾರದ ನಿಯಮದಂತೆ ಗಂಡ ಹೆಂಡಿರು ಕೆಲಸದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಒಂದೇ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಇರಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದೊಂದನ್ನೂ ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಗಂಡನನ್ನು ಒಂದು ಕಡೆಗೆ, ಅವರ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಿ ತೊಂದರೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಆಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಕಿರುಕುಳಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕರುಗಳಿಗೆ ವರ್ಗಾವರ್ಗಿ ಮಾಡುವಾಗ ಕೊಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಬೇರೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇಕೆ ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರಕಾರ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಸರಕಾರ 1970 ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆರ್ಡರನ್ನು ಡಿ. ಡಿ. ಪಿ. ಐ. ಮೂಲಕ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಆಯಾ ವಿಭಾಗದ ಎ. ಇ. ಒ. ಎನ್ನುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ, ಇದೇನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ನಾಯಿ ಬಾಲ ಅಲ್ಲಾಡಿಸುತ್ತ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಬಾಲವೇ ನಾಯಿಯನ್ನು ಅಲ್ಲಾಡಿಸುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವಂತೆ ಆಗಿದೆ, ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಒಂದೇ ಜಾಗದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಇಂತಹವರನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಇದೆ. ಆದರೆ ಹಿಂದೆ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಕೂಲು ಬೊರ್ಡುಗಳಿದ್ದಾಗ ಇವರೆಲ್ಲಾ ಗುರುಗಳು ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಭಾವನೆಯಿಂದ ಇವರೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇಕಡೆ ಇರುವಂತಾಗಿದೆ ಸರಕಾರ ಇದರ ಕಡೆಗೆ ಗಮನಕೊಟ್ಟು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಆಗಿದೆ. ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರಕಾರ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಜಡರೀನಾರಾಯಣ್.—(ವಿದ್ಯಾ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಹೀಗೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಒಂದು ಅವಶ್ಯಕತೆ ಬಂತು ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಹಿನ್ನಲೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಪೇಕ್ಷಿಪಡುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಈ ಸರಕಾರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ನಾನು ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿದಾಗ ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅನೇಕ ಕಡೆಗೆ ಪ್ರವಾಸ ಹೋಗಿದ್ದೆ, ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ, ಮಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ, ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹೋದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಬಂದು ಇಲ್ಲಿನ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟ ಭದ್ರ ಹಿತರಾಗಿ ಆಗಿ ಇಲ್ಲಿನ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳೇ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಪಾಠ ಹೇಳಿಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ನಾಲ್ಕನೇ ವರ್ಗದ ಹುಡುಗರು ಕೂಡ ಸರಿಯಾಗಿ ಪಾಠ ಕಲಿಯಲು ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ, ಇಂತಹ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಒಳ್ಳೆಯ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಳುಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದರು. ಇದೇ ರೀತಿ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ ದೂರುಗಳು ಬಂದವು ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳು ಒಂದೇ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 15-20 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಇದ್ದಾರೆ, ಇಂತಹವರನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಈ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳು ಒಂದೇ ಕಡೆ ಬಹಳ ಕಾಲ ಇರಕೂಡದು, ಹಾಗೆ ಇದ್ದರೆ ಇದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಧಕ್ಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರಗಳೂ ಬಂದವು. ಇದೇರೀತಿಯಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಬಂದುವು. ಇದರಿಂದ ಕೆಲವು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಬಹುದು. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದೂ ತಿಳಿದಿದೆ. ಆದರೆ ಒಂದು ತತ್ವವನ್ನು ಅಥವಾ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವಾಗ ಕೆಲವರಿಗೆ ತೊಂದರೆಗಳಾಗಬಹುದು. ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ 20—25 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಒಂದೇ ಊರಿನಲ್ಲಿರುವ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಇರುವ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ಒಂದು ಫೇಸ್ಡ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ

ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆಯಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನೂ ಕೊಡಲಾಯಿತು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಐದು ವರ್ಷಕ್ಕೂ ಕಡಿಮೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಗಂಡ ಹೆಂಡತಿ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಇರುವವರನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಎಂದೂ ಹೇಳಿದರು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಯಾರ ಮೇಲಾದರೂ ದೂರುಗಳು ಬಂದರೆ ಅಂತಹವರನ್ನು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸರಕಾರ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರುಗಳು ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನೂ ನಾನೂ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಯಾವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲೂ ಇಲ್ಲ ವರ್ಗ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಘಂಟಾಘೋಷವಾಗಿ ಹೇಳಬಲ್ಲೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಜನರಲೈಸ್ ಮಾಡಿ ಕೇಳಿದ್ದು ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಎಲ್ಲೋ ಒಂದು ಅಥವಾ ಎರಡು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನ್ಯಾನತೆಗಳು ಆಗಿರಬಹುದು. ಅಂತಹ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಅದನ್ನೂ ಸರಿಪಡಿಸಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಸ್ವಾಮೀ, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ಇವೊತ್ತಿನ ಪ್ರಜಾವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಸಮಾಚಾರ ತರುತ್ತೇನೆ. 'ಭೂ ಭಾಗ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಬಂದಿದೆ :—

"ಜನರಲ್ ಟ್ರಾನ್‌ಫರ್ಸ್ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ, ಆ ದಿಡೀರ್‌ಕ್ಕಿ ಅನುಕಂಪ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಥ ವಿವರಣೆ ನೀಡುತ್ತ ಚಿತ್ರಗುಪ್ತ ಹಾಗೆಂದರೆ 'ದಿಡೀರ್' ಕೈ ಬಿಸ್ಕಿಡ 'ಅಥವಾ 'ಕ್ಷಿಪ್ರಕಾದಚಾಣ 'ದ ಫಲ ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ.....ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿಯಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವುದರ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ್.—ಎಲ್ಲಪೂ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟಿನ ಮೂಲಕವೇ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ ಹೇಳುವುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದವರನ್ನು ನಾನು ಡಿಫೆಂಡ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ತಪ್ಪುಗಳಾಗುವುದೇ ಇಲ್ಲವೆಂದೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ನ್ಯೂನತೆಗಳು ಆಗಿರಬಹುದು. ಅಂತಹ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಸರಿಮಾಡೋಣ, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಪದ್ಧತಿ ಈಗ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ, ಇದನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಸಲಹೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಏನಾದರೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅದು ಲಂಚದ ಪ್ರಭಾವದ ಮೇರೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಿದರು ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವಾಗ ಇಂತಹ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ.

3-30 P.M.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಪ್ರಜಾವಾಣಿ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿ ಬರೆದಿರಬೇಕಾದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಸತ್ಯಾಂಶ ಇರಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ತಾವು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವಂತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಅದರಲ್ಲಿ ರೇಟ್ ಕೂಡ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬರಿಗೆ 400—500 ರೂಪಾಯಿ ಇರಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದನ್ನೇ ಎಷ್ಟು ಸಲ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ; ಅವರೂ ಸಹ ಅದನ್ನು ಓದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಮನೆಗೂ ಪತ್ರಿಕೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಅವರು ಓದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ್.—ನಾನು ಓದಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಮೊದಲು ಏನಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ್.—ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 588 ಜನರನ್ನು ವರ್ಗ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇವರಲ್ಲಿ 10 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಸರ್ವಿಸ್ ಆಗಿರುವವರು 423. 25 ಕೇಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಡಹೆಂಡತಿ ಇಬ್ಬರೂ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿದ್ದರಿಂದ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಿದೆ. ಇನ್ನುಳಿದ 142 ಕೇಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೀರಿಯಸ್ ಕಂಪ್ಲೈಂಟ್ಸ್ ಇದ್ದದ್ದರಿಂದ ವರ್ಗ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವರ್ಗದಲ್ಲಿಯೂ ಸಕಾರಣಗಳು ಇವೆ. ಇವರನ್ನು ವರ್ಗ ಮಾಡಬೇಕೇ ಬೇಡವೇ, ಇವರು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರೇ ಅಥವಾ ಅಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದೆಲ್ಲಾ ನಿಗದಿಯಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ, ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಇವರನ್ನು ವರ್ಗ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂಬ ನೀತಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನಾನು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ಸಭಾನಾಯಕರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ ಯಾರು 10 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಸರ್ವಿಸ್ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೋ, ಯಾರು ಊರಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಟಿ ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೋ, ಯಾರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಕೇಸ್ ಇರುತ್ತದೋ, ಯಾರು ದುಡ್ಡು ತಿಂದಿರುತ್ತಾರೋ, ಯಾರಿಂದ ರಿಜಲ್ಟ್ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರುತ್ತಿರುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಂತಹವರನ್ನು ವರ್ಗ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಆಕ್ಷೇಪವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಮ್ಮಂತಹವರು ಏನಾದರು ವರ್ಗ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಬರೆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಡಿ. ಏಕೆಂದರೆ ಕೆಲವರು ಒಳ್ಳೆಯದಕ್ಕೂ ಬರೆಯಬಹುದು, ಕೆಲವರು ಕೆಟ್ಟದ್ದಕ್ಕೂ ಬರೆಯಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂಥಾದ್ದಕ್ಕೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಡಿ. ಈಗ ತಮ್ಮ ಕೆಲವರ ಮೇಲೆ ಕಂಪ್ಲೈಂಟ್ಸ್ ಬಂದಿದ್ದರಿಂದ ವರ್ಗ ಮಾಡಲಾಯಿತು ಎಂದು ಕೇಳಿದಿರಿ. ಕಂಪ್ಲೈಂಟ್ ಮಾಡಿದವರು ಯಾರು ಯಾರು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ? ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಈ ವರ್ಗ ಮಾಡುವುದು ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ವರ್ಗ ಮಾಡಿರುವುದು ಮತ್ತು ಬೃಹತ್‌ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವುದು ತಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿ ಆಗಬಾರದಿತ್ತು ಎಂದೇ ನಾವು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು. ಅದೂ ಕೂಡ ಕೆಲವೇ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಆಗಿದೆ.

Sri A. R. BADARINARAYANA.—I Want to know whether the hon. Membsr wants a teacher who has stayed in a particular village for 10 years should be transferred or not ?

Sri H. D. DEVE GOWDA.—My question is : 'Why is this done only in respect of Bijapur District ? Why not do this in Hassan and other Places.' It is seen this type of mass transfers are done in Bijapur, Dharwar and Belgaum Districts. I request the Hon. Minister to please let me know how many transfers have been effected in Hassan. Kindly verify again from the respective Deputy Director of Public Instruction and give accurate information to this House. Do not kindly jump to conclusions. You are only giving the information relating to Dharwar, Bijapur and Belgaum. I made this allegation concerning your Department in regard to the entire State. We are going to meet on the 14th instant. Please call for the information from all the Deputy Directors of Public Instruction, as to whether they have obeyed the instructions of the Government in regard to transfer of those persons who have put in more than 10 years.

Sri A. R. BADARINARAYANA.—I can give you figures in regard to Dharwar.

Sri VIRUPAKSHA M. GHADI.—Wdy is it not applicable to Dharwar-Hubli Corporation area ? Nobody has been transferred from the Corporation area at all.

Sri A. R. BADARINARAYANA.—I will look into it.

Dharwar : Out of 9,049 teachers, 660 persons have been transferred and all of them have stayed for ten years or more in their own village. It is for this House to consider whether such transfers should

be done or not. So, I would like to bring to the notice of this House, Madam Speaker, that there is no political motive behind these transfers. It is under the instructions of Government that they have been transferred. Some irregularities might have been committed here and there and if such things are brought to the notice of the Government, certainly action will be taken against the concerned. ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಹೇಳಿದರು, ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳು ಪಾಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮನೆಗಳು ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಿ. ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಕೇವಲ ಟೀಚರ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಬಂತು. ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ಎನ್.ಜಿ.ಒಗಳು ಇಲ್ಲವೆ ? ಅವರಿಗೂ ವರ್ಗ ಇಲ್ಲವೇ ? Why is it that only the teachers are high-lighted ; it is perhaps because they are an intelligent class, they approach the hon. Members and represent things to them.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಟೀಚರ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ಆನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿದೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಬೇಡ. ಈಗ ಎರಡನೇ ದರ್ಜೆಯ ಗುಮಾಸ್ತರನ್ನು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಮನೆಗಳು ಸಿಗದೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈಗ ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ನೂಕ್ಕ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಇಲ್ಲದೆ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದರ ಕಡೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಮನೆಗಳು ಸಿಗದಿದ್ದರೆ ಗುಡಿಸಲಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ Certain policy should be laid down. ಯಾರ ಬಗ್ಗೆಯೂ ನಂಶಯ ಬೇಡ. ಈಗ ತಾವು ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಸಾಮೂಹಿಕ ವರ್ಗದ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಜೊತೆಗೆ ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಸಹ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

Sri A. R. BADARINARAYANA.—Did I not mention that it was done under specific policy, *i.e.*, transfers to be effected after ten years' stay in a particular place ?

† ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ (ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಇದರಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಿದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡ ಹಾಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧ ಇಲ್ಲ. ಒಂದೇ ಕಡೆ 10-15 ವರ್ಷ ಇದ್ದು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ವರ್ಗ ಆಗದೆ ಇರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂಬುದು ತಮ್ಮ ಭಾವನೆ ಇರಬಹುದು ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆ ರೀತಿಯಿಂದ ಕಾನೂನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅನ್ವಯವಾಗಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಅನ್ವಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮದು ಏನೂ ಅಭ್ಯಂತರ ಇಲ್ಲ, ತಮ್ಮದೂ ಅಭ್ಯಂತರ ಇಲ್ಲ. ಅದರಂತೆ ಗುಲ್ಬರ್ಗದಲ್ಲಿ ಆಗಲಿ, ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಆಗಲಿ ಯಾವ ಫಾರಮ್ ಆಗಿ 10 ವರ್ಷದ ಮೇಲೆ ಸರ್ವಿಸ್ ಅದವರು ಇದ್ದರೆ ಅವರನ್ನು ವರ್ಗ ಮಾಡಬೇಕು. ನಾರ್ಮಲ್ ಆಗಿ ಇರುವುದು ಮೂರು ವರ್ಷ ಎಂದು ; ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರು ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಶ್ರೀಮಾ ಚೆನ್ನಪ್ಪನವರು ಇಷ್ಟೇ ವರ್ಷ ಸರ್ವಿಸ್ ಆಗಿರಬೇಕು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಏನಾದರು ಕಾನೂನು ಇದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನು ಇದೆ. ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ನಾರ್ಮಲ್ ಆಗಿ ಮೂರು ವರ್ಷ ಎಂದು ಹೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. Normally, an official will be in one office for a period of three years. There are some special departments where they may be retained for more than three years. ನಾನ್ ಗೆಜೆಟೆಡ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಒಂದೇ ಡಿವಿಜನ್‌ನಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಒಂದು ಡಿವಿಜನ್‌ನಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಡಿವಿಜನ್‌ಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಸಂಬಳ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಯಾವ ಡಿವಿಜನ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿರುತ್ತಾರೋ ಅದೇ ಡಿವಿಜನ್‌ನಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ನಿಯಮ ಇರುತ್ತದೆ. ಗಂಡ ಹೆಂಡತಿ ಇಬ್ಬರೂ ಸರ್ಕಾರೀ ನೌಕರಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಹೀಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಿಯಮವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಡಿಸ್ಕ್ರಿಷನ್ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಅವರ ಸಂಸಾರ ಒಡೆಯದ ಹಾಗೆ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಅವರು ಇರುವ ಹಾಗೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಲಿಬರಲ್ ಆಗಿ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡೋಣ. ಪ್ರೈಮರಿ ಸ್ಕೂಲು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು 10 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಯಾರು ಒಂದೇ ಕಡೆ ಇದ್ದಾರೆ ಅಂಥವರನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಯೂನಿ

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್)

ಫಾರಂ ಆಗಿ ಈ ರೂಲ್ಸ್ ಅನ್ನು ಅಪ್ಲೈ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಒಂದು ಈ ಕಡೆ ಪಾಲಿಸಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದು ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಇದು ಜಾರಿಗೆ ಬಾರದೆ ಇದ್ದರೆ ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವರ್ಗಾ ಮಾಡೋಣ. ಏತನ್ಮಧ್ಯೆ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಹೇಳಿದರು, ಈಗ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ, ಈಗಾಗಲೇ ಶಾಲೆಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿವೆ, ಈಗ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಒಂದು. ಅದನ್ನೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡೋಣ. ಈ ಪಾಲಿಸಿಯನ್ನು ಯುನಿಫಾರಂ ಆಗಿ ಅಪ್ಲೈ ಮಾಡಿ ಎಂದರೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದು ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆಯವರೇ ಆಗಲೀ ಕೆಲವರನ್ನು ವರ್ಗಾ ಮಾಡಿ ಕೆಲವರನ್ನು ಅಲ್ಲಯೇ ಬಿಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇಲ್ಲ. ಯಾವ ಒತ್ತಾಯಕ್ಕೂ ನಾವು ಮಣಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯೂ ಇರಲೇಬಾರದು, ಆ ರೀತಿ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ಭರವಸೆಯನ್ನು ನಾನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಏತನ್ಮಧ್ಯೆ ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತು ಏನೆಂದರೆ ಈಗ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಸರ್ವೇ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಶಿಕ್ಷಕರ ಮೇಲೆ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ವಿಪರೀತ ಕಂಪ್ಲೆಂಟ್ ಬಂದಿರುತ್ತವೆ. ಅವರು ಆ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ 10 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಇರುವುದರಿಂದ ಕೆಲವು ರಾಜಕೀಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೂ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ದೂರುಗಳೂ ಬಂದಿವೆ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಜೀವನ ವನ್ನೇರೆ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿಸುವುದು, ಅರ್ಜಿ ಬರೆಯುವುದು ಮುಂತಾದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿ ಸ್ಕೂಲು ಮಾಡಿದರೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಚಿಟ್ಟಾರೆ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ದೂರುಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಆಯಾ ಸ್ಥಳೀಯ ಮಿನಿಬಂಡರುಗಳಿಂದ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಬರೆಸಿ ಅವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಇದಕ್ಕೆ ನಾವೇ ಸಾಕ್ಷಿ ಎಂದು ಆ ಊರಿನವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನೂ ಬರೆಸುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥಾ ದೂರುಗಳು ಬಂದಾಗ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಮಾಡ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾಗಿ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಪಾತ ಮಾಡುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ವಿಷಯ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಒಂದು ನಿಲುವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯನವರು ಈ ವರ್ಗಾವಣೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ವಿಷಯ ಬರುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಜಾತೀ ವಾದವೂ ಇಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳದೇ ಒಂದು ಜಾತಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಆ ಜಾತಿಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅಂಟಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಬೇಡ. ಈ ವರ್ಗಾವಣೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಪಾಲಿಸಿಯ ಪ್ರಕಾರವೇ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಯನ್ನು ಏಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸಲಾಗುವುದು. ಈ ವರ್ಗಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಒತ್ತಾಯಕ್ಕೂ ನಾವು ಮಣಿಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

(ii) re: **Constitution of a fact finding Committee relating to the benefits procured by several Committees in the State :**

† ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ದಿವಸ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಸ್ತಾಪವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಈ ಸೂಚನೆ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಒಂದು ಫ್ಯಾಕ್ಟ್ ಫೈಂಡಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು. ಕಳೆದ 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಎಂದರೆ ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಮೇಲೆ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಈ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳು ಮುಗಿದು ನಾಲ್ಕನೆ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ 3 ವರ್ಷ ಕಳೆದು 4ನೇ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕಾಲು ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಯೋಜನೆಗಳ ಫಲವನ್ನು ಊಟ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಕೆಲವು ಕೋಮುಗಳು ಕೆಲವು ವರ್ಗಗಳು ಅದರ ಫಲವನ್ನು ಊಟ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥಾ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾವನೆ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಕಳೆದ ಸಾಲುಗಳಿಂದೀಚೆಗೆ ಅದು ಸ್ವಲ್ಪ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ವರೂಪ ಬದಲಾವಣೆ ಆದಮೇಲೆ ಈ ಒಂದು

ವಾದ ಹಬ್ಬಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಸಾಕಷ್ಟು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಮುಂದೆ ಮುಂಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಮೇಲೆ ಕಳೆದ 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳ ಫಲ ಎಲ್ಲಾ ಕೋಮುಗಳಿಗೂ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಎನ್ನುತಕ್ಕಂಥಾ ಭಾವನೆ ಹೆಚ್ಚು ಮೂಡಿದೆ.

[Mr. DEPUTY SPEAKER in the Chair]

ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ನನಗೂ ಸಹ ಇದರಲ್ಲಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಅನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಇದೆ. ಏಕೆಂದರೆ 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಕೆಲವು ವರ್ಗಗಳು ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಫಲಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ಅದು ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಒಂದು ಸಮನ್ಯೆಯನ್ನು ಈಗಲಾದರೂ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಫ್ಯಾಕ್ಟ್ ಫೈಂಡಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಲಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅವಕ್ಕೋನ್ಸ್ಕರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ್ಯಾವ ಕೋಮಿನವರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳ ಮತ್ತು ಇತರ ಕಾರ್ಯಗಳ ಫಲವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಈ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಸಹ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಿತ್ರರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದಂತಹ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಅವತ್ತೇ ಅವರ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯಬೇಕೆಂದಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂದು ಹೆಸರಿಡತಕ್ಕಂತಹ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜಿಜ್ಞಾಸೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಹಿ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಆಗಲೇ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಮಾರನೆಯ ದಿವಸ ಒಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಬರೆದು ಅವರಿಗೆ ಕಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ತಾವು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಮತ್ತು ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ ಹಾಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಕಾರಣ ಈ ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಕಳೆದ 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು, ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಕೇವಲ ಎರಡು ಕೋಮುಗಳವರು ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಎರಡು ಕೋಮಿನವರು ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಬೇರೆಯವರ ಶೋಷಣೆಯನ್ನು ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಇದರಿಂದ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಅಘಾತವಾಗಿದೆ, ಮತ್ತು ಆ ಕೋಮಿನವರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ಬೇರೆಯವರ ಶೋಷಣೆ ಎಷ್ಟು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಕಡುಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಇದನ್ನು ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಇವತ್ತು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಏನು ಒಂದು ಆರೋಪಣೆ ಇದೆ ಅದನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತ. ಇದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತಂದರೂ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಅದರ ಮೇಲೆ ಏನು ಹೇಳಬಹುದೆಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. "ಹೇಗೆ ನಾನು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡಲಿ" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಇವತ್ತು ಜಾತಿಯ ಹೆಸರನ್ನೇ ಕಿತ್ತು ಹಾಕಿರುವಾಗ, ಮತ್ತು ಕಾನ್ಸ್‌ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ಪ್ರಕಾರ ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದಿರುವಾಗ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಫ್ಯಾಕ್ಟ್ ಫೈಂಡಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ದೊಡ್ಡ ಆರೋಪಣೆ ಬೆಳೆದಿದೆಯಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕು. 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಫಲವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಯಾರು ಉಂಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗದಿದ್ದರೆ ಬಹುಶಃ ಅದು ಹೀಗೆಯೇ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ 25 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಅನಾಹುತಗಳು ಆಗಿವೆ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣರು ಯಾರು ಮತ್ತು ಇದು ಸರಿಯಾಗಿ ವಿತರಣೆಯಾಗದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣರು ಯಾರು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ವಿವರಣೆ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದನ್ನು ತಂದಿದ್ದೇನೆ, ಇದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ತಾತ್ವಿಕವಾಗಿ ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ ಈಗ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತ ಕೋಮಿಗೆ ಸೇರಿರತಕ್ಕ ಜನರು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ ಬಹಳ ದ್ರೋಹ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಶೋಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಮತ್ತು ಅವರ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ವಜನ ಪಕ್ಷಪಾತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಆರೋಪಣೆಯನ್ನು ನಾವು ಬಹಳ ಜೋರಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅದರ ಫಲವೇ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ಫಲಿತಾಂಶವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈ ಒಂದು ವಾತಾವರಣ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ತಾವೇ ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ-ಈ ತರಹ ದೂರುಗಳು ಬಂದಿವೆ, ಆದ ಕಾರಣ ಕೆಲವು ಕಮ್ಯುನಿಟಿಗಳಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡುವಾಗ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಅಸಮಾ

(ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ)

ಥಾನ ಆಗಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಆದರೆ ಇವತ್ತು ನಾನು ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ನೇರವಾದ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ 25 ವರ್ಷಗಳ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನೀವು ಒಬ್ಬರೇ ಹೊತ್ತಿಲ್ಲ. ತಾವು ಕೆಲವು ಕಾಲ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿರಬಹುದು. ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತದ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ತಾವು ಹೊತ್ತಿರುವ ಸನ್ನಿವೇಶ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಆ ಆರೋಪಣೆಯನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ತಾವು ಕೇವಲ ಎರಡು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಆರೋಪಣೆಯನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳುವಾಗ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿಶದವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಇವತ್ತು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೈನಾರಿಟಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಿದೆ. ಇವತ್ತು ಯಾರು ಮೈನಾರಿಟಿಗಳು ? ಅದನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ದಯವಿಟ್ಟು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಆಗಿದೆಯೇ ? ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಮೈನಾರಿಟಿಗಳೇ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನರು ಮೈನಾರಿಟಿಗಳೇ ; ಹರಿಜನರು ಮೈನಾರಿಟಿಗಳೇ, ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಮೈನಾರಿಟಿಗಳೇ ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಮೈನಾರಿಟಿಗಳೇ, ಅಥವಾ ಲಿಂಗಾಯಿತರು ಮೈನಾರಿಟಿಗಳೇ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ 25 ವರ್ಷಗಳ ಅಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಅದಂತಹ ಕಹಿ ಅನುಭವ ಮತ್ತು ಕೆಲವರು ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕೋಸ್ಕರ ರಾಜಕೀಯ ರಾಭವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸ ಒಂದು ಗೂಬೆ ಕೆಲಸ. ಇವತ್ತು ಮೈನಾರಿಟಿಯವರ ಶೋಷಣೆ ನಡೆಸಿದಂತವರ ಮೇರೆ ಗಧಾ ಪ್ರಹಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ರೀತಿಯ ವಾತಾವರಣವನ್ನ ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಹೊಣೆಗಾರರು ? ಆರ್ಟಿಕಲ್ 16(4)ರಲ್ಲಿ ಮೈನಾರಿಟಿಗಳಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ಆರ್ ಇಂಡಿಯಾ ರೆವೆಲ್ಲನಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಮತ್ತು ಲಿಂಗಾಯಿತರು ಮೈನಾರಿಟಿಗಳೇ ಅಥವಾ ಮೆಜಾರಿಟಿಗಳೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡಬೇಕು. ಕಳೆದ 25 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರ್ಯಾರು ಎಷ್ಟು ಫಲವನ್ನು ಉಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮೊನ್ನೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಐ.ಎ ಎಸ್.ನಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಲಿಗರು ನಾಲ್ಕು ಜನ ಇದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದರಲ್ಲಿ ನಾವು ಏನು ಅರ್ಥ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ ? ಇದನ್ನು ಯೂನಿಯನ್ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಕಮಿಶನ್‌ನವರು ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಸಹ ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಒಳಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರದ ಹಿತರಕ್ಷಣೆಯ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೊರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರು ಎಲ್ಲರ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಅವರಿಗೆ ಇದೆ. ಇವತ್ತು ಅವರು ಒಂದು ವರ್ಗವನ್ನು ನೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಯಾವುದೆಂದರೆ, ಐ.ಎ.ಎಸ್ ಮತ್ತು ಐ.ಸಿ.ಎಸ್ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ಭಾವೈಕ್ಯತೆಯು ಬೆಳೆಯಲಿ ಎಂಬ ನೀತಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ತರದ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

4-00 P. M.

ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ, ಇದು ಎಲ್ಲರ ಕೋಮುಗಳಿಗೂ ಸೇರತಕ್ಕದ್ದು. ಇದನ್ನು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ವಿಚಕ್ಷಣೆಯಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡುವ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಹೊರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈ ಕಾರ್ಯ ಕೇವಲ ಯಾರಿಗೂ ವಿಂಗಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ಟ್, ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್‌ಗೆ ರಿಜರ್ವೇಷನ್ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಆರ್ಟಿಕಲ್ 16(64) ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಆದರ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಒಂದು ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಏಕೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ? ಇವತ್ತು ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಡಾ|| ನಾಗನಗೌಡರ ಕಮಿಟಿ ವರದಿ 1960ರಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಿದೆ. ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಒಕ್ಕಲಿಗರು 3ನೇ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಎರಡನೆಯ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನಮಗಿಂತಲೂ ಮುಂದೆ ಬಂದಿರುವ ಜನಾಂಗವೂ ಇದೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಲಿಂಗಾಯಿತರು ಬರುತ್ತಾರೆ, ಪುಟ 45ನ್ನು ನೋಡಿ. ನಾಗನಗೌಡ ಕಮಿಟಿ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡನೆಯ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಕ್ಯಾಸ್ಟ್‌ನವರು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅವರು ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತರಾದ ನಾವು ಮೂರನೆಯ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಇದನ್ನು ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ಆರ್ ಇಂಡಿಯಾದಲ್ಲಿ ಮೈನಾರಿಟೀಸ್ ಯಾರು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಬಹುಶಃ ಆರ್ ಇಂಡಿಯಾ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ

ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಬಹುಶಃ ನೀವು ಯಾವ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತೀರೋ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಅನೇಕ ಮೈನಾರಿಟಿ ಜನಗಳನ್ನು ಇವತ್ತೂ ಮೆಜಾರಿಟಿ ಜನವೆಂದು ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಯಾರ್ಯಾರು ಇಡೀ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಅವರು ಅಗ್ರಿಕರ್‌ಚರಿಸ್ಟ್ಸ್. ಅವರು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ. ಹರಿಜನರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಉಳುಮೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಒಕ್ಕಲಿಗರಾದರು. ಅದು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡದಾಯಿತು. ಹರಿಜನರು ಒಕ್ಕಲಿಗರು, ನೀವು ಎಲ್ಲಾ ಉಳುವ ಜನರೇ. ಸೇಕಡ 18 ರಷ್ಟು ರಿಯಾಯತಿ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಆಗಲೇ ಅವರಿಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಜಮೀನು ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಆಗ ಅವರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಹಾಗಾದರೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಈಗ ಕಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಷೆಡ್ಯೂರ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ಟ್ಸ್, ಷೆಡ್ಯೂರ್ಡ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್ ಅವರನ್ನು ಯುಗಯುಗಾಂತರದಿಂದ ಊರಿನ ಆಚೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರಪ್ಪ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಒಕ್ಕಲಿಗರು ತೊಡ್ರ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದರು. ಕೆಲವು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂ.....

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಐದನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಈಗ ಷೆಡ್ಯೂರ್ಡ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್ ಎಂದು ನೀವು ಮಾಡಿರಿ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನೀವು ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದಾದರೆ, ನಿಮ್ಮನ್ನು ನಾನು ವೆಲ್‌ಕಂ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ನಾನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಇಂಟರ್‌ವೀನ್ ಮಾಡಿದಾಗ ಒಪ್ಪುವುದಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಸಹ ವೆಲ್‌ಕಂ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Reference to Castes would generate lot of curiosity and even some heat. So let there be some restraint.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನಾವು ಯಾವ ಜಾತಿಯವರಿಗೂ ನೋವು ಮಾಡಬಾರದೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದನ್ನು ತಂದಿರುವ ಉದ್ದೇಶವೂ ಅದೇ. ಇವತ್ತು ಏನೋ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮನೋಭಾವನೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. 25 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಕೆಲವು ಕೋಮುಗಳು ಅಡಳಿತದ ಫಲವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೇ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರದ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು. ಒಂದುವೇಳೆ ಇಂತಹ ಕೆಲಸಮಾಡಿದರೆ ಆ ಕೋಮುಗಳಿಗೆ ಕೆಲಕಾಲ ಎಲ್ಲತರಹದ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವಂಥ ಕಾರ್ಯ ನೆರವೇರಿ ಅವರನ್ನು ಒಂದು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸೋಣ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅದನ್ನು ಈಗ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ 25 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜಾತಿ ಬಹಳವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿದಿದೆ. ಯಾರನ್ನು ನೋಯಿಸಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು ಮಾತನಾಡುತಾ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಇದೆ ಇದೆ. ಅಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಜಾತಿ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹಿಡಿತವನ್ನು ಹಾಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಲಿಂಗಾಯಿತರೇ ಆಗಲೀ, ಒಕ್ಕಲಿಗರೇ ಆಗಲಿ ಕೆಲವುಕಾಲ ಅವರ ಮುಂದೋಟ ನಿಲ್ಲಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬೇರೆಯವರು ಮುಂದುವರಿದವರ ಸಮಾನತ್ವಕ್ಕೆ ಬರುವರೆಗೆ ತಾವು ಇದನ್ನು ಸಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇವತ್ತು ನಾನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈ 25 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಒಕ್ಕಲಿಗರು, ಲಿಂಗಾಯಿತರು, ಹರಿಜನರು ಆಥವಾ ಇನ್ನು ಯಾವ ಬೇರೆ ಕೋಮುಗಳವರು ಆ ರೀತಿ ಪಡೆದಿದ್ದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಿ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಕೆಲವು ಸಾಲಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ 25 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಲೋನ್, ಹೌಸ್‌ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಲೋನ್, ಅಗ್ರಿಕರ್‌ಚರಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಲೋನ್, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆಕೊಡಬೇಕು. ಯಾವ್ಯಾವ ಜಾತಿಗಳವರು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಸಾಲಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ, ಅವರ ಪುರೋಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಇವರು ಶ್ರಮಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಬೇಕು. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಜನರು ಹೊಸದಾಗಿ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯರ್ ಎಸ್ಟೇಟುಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ)

ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಯಾವ್ಯಾವ ಜಾತಿಗಳವರು ಒಂದೊಂದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ರಾಭ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆ ಆಗಬೇಕು. ಕಳೆದ 25 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರೀ ಹುದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಕ್ಲಾಸ್-3, ಕ್ಲಾಸ್-2, ಕ್ಲಾಸ್-1, ಹಾಗೂ ಕ್ಲಾಸ್-4 ವರ್ಗದವರೂ ಮತ್ತು ಎಂ.ಎ.ಎಸ್., ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಹಾಗೂ ಐ.ಪಿ.ಎಸ್. ಈ ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗದವರು ಯಾರ್ಯಾರು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಜನರು ಇಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆ ಆಗಬೇಕು. ಸ್ಪೀಟ್ ಅವರೇಜ್ ಸೇಕಡ 5ರಷ್ಟು ಇದ್ದೇವೆ. ಅದು ಈ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿದೆ.

ನಮ್ಮ ಮುಖಂಡರು ಭದ್ರವಾದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಭೀಮಾರಿ ಹಾಕಬೇಕು, ಧಿಕ್ಕಾರ ಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು ನೀವು ಭೀಮಾರಿ ಹಾಕಿ ಧಿಕ್ಕಾರಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ದ್ರೋಹ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ನಮ್ಮವರು ಅಂತಹ ಅಭದ್ರವಾದ ಕೆಲಸವಾಡಿದ್ದರೆ ಭೀಮಾರಿ ಹಾಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂಥಾ ಪಾಪದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅವರು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅಥವರ ಬಗ್ಗೆ ಈ ದಿವಸ ಒಂದು ಚರ್ಚೆ ಯಾಗಲೇ ಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಕಷ್ಟು ವಿಚಾರಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಆಗಲೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ದಿವಸ ಈ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲೇ ಅಂಥೋಳನ ನಡೆಯುತಕ್ಕಂಥ ಕಾಲ ಬಂದಿದೆ. ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತ ಕೋಮುಗಳವರು ಕಳೆದ 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅನುಭವಿಸಿದ್ದಾರೆಂಬ ಆಪಾದನೆಗೆ ತಿರುಳಿದ್ದರೆ ಹುರುಳಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಅಂಕೀಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಲಿ. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಮ್ಮನ್ನೆ ಯಾರದೋ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮನ್ನೆ ಗೂಬೆ ಕೂರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಆಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಕೆಲವು ಮೇಜರ ಕಮ್ಯುನಿಟಿಗಳು ಅಂಥ ಪಾಪದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಇಡೀ ದೇಶಕ್ಕೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೊಸ ಔಟ್‌ಲುಕ್ ಬರಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ತಪ್ಪನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅವರು ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಫಲವನ್ನು ಊಟ ಮಾಡಲೇ ಬೇಕು. ಈ ದಿವಸ ನನಗೆ ಅಂಕೆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಸಮೇತ ಯಾವ ಕೋಮಿನವರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಜನರು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆಂಬ ವಿಷಯ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಈ ದಿವಸ ಸಹಾ ಕೆಲವು ಕಮ್ಯುನಿಟಿಗಳು ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಶೇ 66ರಷ್ಟು ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಹೊಂದಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ, ಈ ದಿವಸ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಲಂಬಾಣಿ ಮತ್ತು ಅರುಸಗಳ ಕೋಮು ಇವು ಬಹಳ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಕೋಮುಗಳೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ. ಹೀಗೇ ಇರತಕ್ಕ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಮೈನರ್ ಕೋಮುಗಳಿಗೆ ಇಲ್ಲಿಯತನಕ ರಾಜಕೀಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ದೊರೆತ್ತಿಲ್ಲ. ಕಳೆದ 25 ವರ್ಷಗಳ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಉಂಟಾದ ಪ್ರತಿಫಲ ಏನೆಂದರೆ ಈ ಒಂದು ಜಾಗೃತಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿದೆ. ಇಂಥ ಒಂದು ಹೊಸ ಭಾವನೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಉದಯಿಸಿದೆ. ಈಗ 25 ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದ ನಂತರ ಮೈನಾರ್ಟಿ ಕಮ್ಯುನಿಟಿಯ ಒಬ್ಬರು ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ದೊರೆತಿದೆ. 'ಆದರೆ ನಾನು ಈ ನನ್ನ ನಿರ್ಣಯದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಕೇವಲ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತ ಮಾಡದೆ ಇದನ್ನು ಇದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳತಕ್ಕವನಿದ್ದೇನೆ. ಈ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಒಂದರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತ ಕೆಲವು ಕೋಮುಗಳ ಪಾಲಿತದಲ್ಲಿವೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಕೆಲವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ, ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ನಡೆದಿರತಕ್ಕ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿನ ಆಡಳಿತ ಯಾರ ಕೈಲಿತ್ತು, ಯಾವ ಕೋಮಿನವರ ಕೈಲಿತ್ತು, ಯಾವ ಯಾವ ಕೋಮಿಗೆ ಅಲ್ಲಿನ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನೂ ಕೂಡ ನಾವು ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಬುಡುಬುಡಿಕೆ, ಒಕ್ಕಲಿಗ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಲಿಂಗಾಯಿತ, ಮುನಲ್ಮಾನ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಜಾತಿಯವರು, ಹರಿಜನರು ಇವರೆಲ್ಲಾ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಜನರಿದ್ದಾರು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಅಂಕೀ ಅಂಶಗಳ ಸಮೇತ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಕಳೆದ 25 ವರ್ಷಗಳ ಅಂಕೀ ಅಂಶಗಳು ಕೇವಲ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾದುದಲ್ಲ. ಇದು ಅಖಿಲ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯ. ಈ ಅಂಕೀಅಂಶಗಳನ್ನು ಅದಷ್ಟೂ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದನ್ನು ಕೇವಲ ಒಂದು ಅನುಕೂಲಸಿಂಧುವಾಗಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸೋಣ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಕೀ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲವೇ ಅವರು ಈ ಒಂದು ಧಾಟಿ ಅಥವಾ ಅವರ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಧೋರಣೆ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಅವರು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕು. ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒಂದು ಜಾತಿಯ

ಮೇಲೂ ಆರೋಪ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಂಥ ಒಂದು ಇರಾದೆಯೂ ನನಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾನು ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ಈ ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು—ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಒಕ್ಕಲಿಗ ಕೋಮಿನ ಮತ್ತು ಲಿಂಗಾಯತ ಕೋಮಿನ ಎಂದು ಈ ಕೋಮುಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಹಿಡಿದು ಹೇಳಿದಿದ್ದರೂ, ಕೆಲವು ಕೋಮುಗಳು ಆ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕತಕ್ಕ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನೂ ಅಥವಾ ಸ್ಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಆ ಕೋಮುಗಳು ಪಡೆದಿವೆ, ಈ ಹರಿಜನರ ಶೋಷಣೆ ಆಗಿದೆ ಎನ್ನತಕ್ಕ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಹಿಂದೆ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದವರಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಕೋಮಿಗೆ ಸೇರಿದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಸಿ. ರೆಡ್ಡಿಯವರು, ಕೆ. ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರೂ ಇದ್ದರು. ಇನ್ನು ಲಿಂಗಾಯತ ಕೋಮಿಗೆ ಸೇರಿದವರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರಪಾಟಿಲರೂ ಇವರೆಲ್ಲಾ ಇದ್ದರು. ಇವರು ಅಂಥ ಶೋಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಧೀರ್ಘಾಯುಷ್ಯ ಹಾಕೋಣ. ಅವರಿಂದ ಬೇರೆ ಕೋಮುಗಳವರಿಗೆ ಇಂಥ ಒಂದು ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಅನ್ನಾನುಕೂಲ ಆಗಿದೆ ಅನ್ನತಕ್ಕ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ನಮಗೆ ಈ ಕೆಲವು ಅಂಕೀ ಅಂಶಗಳು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಅವುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಅವಧಿಯೊಳಗಾದರೂ ಶೇಖರಣೆ ಮಾಡುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಕಳೆದ 25 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಜಾತಿಗಳವರು ಏನೇನು ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ ಯಾವ ಯಾವ ಜಾತಿಗಳನ್ನು ಶೋಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಅಂಕೀ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಶೇಖರಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮೊನ್ನೆ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಐ. ಎ. ಎಸ್. ದರ್ಜೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟಿರಬಹುದು ಎಂಬ ವಿಷಯ ಎದ್ದಿದ್ದಾಗ ನುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ಜನ ಇರಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಅಂದರೆ ಸರ್ಕಾರನಲ್ಲಿ ಈ ವಿವರಗಳೆಲ್ಲಾ ಇರುತ್ತವೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇಂಥ ಒಂದು ಗ್ರೇಡಿನಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಕೋಮಿಗೆ ಸೇರಿದ 85 ಜನರಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಒಂದು ಹೆಲ್ತ್ ಗ್ರೋತ್ ಎನ್ನುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್.—'ಮೆರಿಟ್' ಅನ್ನತಕ್ಕ ಒಂದು ರೋಗ ಬೆಳೆದುಬಂದು ಅದು ಹಾಗಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಹಿಂದೆ ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕಮಿಷನ್ ಎಂಬುದಾಗಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆ ವರದಿಯನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅಂಥ ಒಂದು ವಿಶಾಲವಾದ ಹೃದಯ ಅಂದರೆ ಬ್ರಾಂಡ್ ಔಟ್‌ಲುಕ್ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿಲ್ಲ. ನನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಆ ಸಂಕುಚಿತ ಮನೋಭಾವ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಹೀಗೆ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕನಾಗಿದ್ದರೂ ಅಂಥ ಒಂದು ಭಾವನೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಇರುವುದರಿಂದ ನಾನು ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಜೆಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ಷಮಾಪಣೆ ಬೇಡುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲವೆ ನಾನು ಈ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾನು ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಸಿ. ರೆಡ್ಡಿಯವರ ಅಥವಾ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರ ಇಲ್ಲವೇ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಅಳಿಯನೋ ಅಥವಾ ಭಾವಮೈದುನನೋ ಒಬ್ಬ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರು ಎಲ್ಲಾ ಕೋಮುಗಳನ್ನೂ ಶೋಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ? ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಂಕೀ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಶೇಖರಣೆ ಮಾಡಿ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು. ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಅಂಕೀ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಒಂದು ವೇಗ್ ಅಲಗೇಷನ್ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಾದ್ದಲ್ಲ-ಅಂಥ ಆಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾವೂ ತಯಾರಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೇ ಕಷ್ಟವಾಗಲಿ ಅವರು ಅಂಕೆ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಶೇಖರಣೆ ಮಾಡಲೇಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅವರಿಗೆ ಹಾಗೊಂದು ವೇಳೆ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆನ್ನುವುದಾದರೆ ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಇವರು ಜಾತೀ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅರೋಪದ ಮಾತನಾಡಬಾರದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನನಗೆ ಹಿಂದೆ ಆ ನಾಗನಗೌಡ ಸಮಿತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾಗ ಅವರು ಏನೇನು ಅಂಕೀ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡಿದ್ದರು ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಯಾವ ಯಾವ ಕೋಮುಗಳಿಗೆ ಏನೇನು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ ಎಂಬುದೆಲ್ಲಾ ಅದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಕಮಿಷನ್ ಮಾಡುವಾಗ ನಾಳೆ ಆ ಕಮಿಷನ್ ವರದಿ ಬಂದಾಗ ಬಹುಶಃ ಸರಕಾರದವರು ಆರೋಪಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುವರು. ಆದುದರಿಂದ ಅಂಕಿಅಂಶ ಬೇಕಾದ್ದನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಆ ಕಮಿಷನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಕೆಲಸ ಸುಲಲಿತವಾಗುವುದು ಅಥವಾ ಆ ಕಮಿಷನ್ನೇ ಇಂಥ ಅಂಕಿಅಂಶ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ನಿರ್ಣಯಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಒಂದು ವರ್ಗ ಬಹಳ ಜಾಣ್ಮೆಯಿಂದ, ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯಿಂದ ರಾಜ್ಯ ಆಳುವುದಾದರೆ ಬಹಳ ಕಾಲ ಆಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವಕ್ಕೂ ಕಾಲ ಬರುವುದು. ಇಂದು ಕೇವಲ ಬಣಜಿಗ ಲಿಂಗಾಯತರು ಆಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುವ ಕಾಲ ಬರಬಹುದು. ಇದನ್ನು ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧವೀರಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಬಹಳ ಬುದ್ಧಿ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ)

ಪಂತಿಕೆಯಿಂದ ಡಿಪ್ಯೆಡ್ ಅಂಡ್ ರೂಲ್ ಪಾಲಸಿ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಎಷ್ಟು ಕಾಲ ಇದು ನಡೆಯುವುದೆಂಬುದನ್ನು ಯೋಚಿಸಬೇಕು. ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾವ ಯಾವ ಕೋಮಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನೋಡಲು ಜನರು ಜಾಗೃತರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದೇಶ ಯಾವ ಒಂದು ಜಾತಿಯ ಸ್ವತ್ತಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಒಂದು ಪಂಗಡದವರು ತಮ್ಮ ಸ್ವತ್ತಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೋದವರ ಪಾಡನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣವಾಗಲಿ. ಇದಾಬೇಕು. ಇಂದು ಒಂದು ವರ್ಗವನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮೆರಿಟ್ ಆಧಾರದಮೇಲೆ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಮುಂದೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಶ್ರೀ ಪ್ರಭಾಕರ್‌ರವರು ಹೇಳಿದರು. ಇದನ್ನು ಮೊದಲು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಿರಿ. ಯಾರಿಗೂ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರಿಗೆ ಈ ದಿವಸ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಗೆ ತಿಳಿಯುವುದು ? ಕೇವಲ 5 ಜನ ಲಿಂಗಾಯಿತರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದರೆ ಅಥವ ಲಿಂಗಾಯಿತರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳಿದ್ದರೆ ಆ ಕೋಮಿನವರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರು ಇನ್ನೂ ಮಾತನಾಡುವುದಿದ್ದರೆ ನನಗೆ ಜವಾಬು ಕೊಡಲು ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಗೆ ಎರಡೂವರೆ ಗಂಟೆ ಕಾಲ ಮುಗಿದು ಹೋಗಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಜವಾಬು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಾವು ಬೇಕಾದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯ ಚರ್ಚೆ ಆಗುವಾಗ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಜವಾಬು ಕೇಳಲು ಸಭೆಗೆ ಕಾತುರತೆಯಿದೆ. ಒಂದು ವಿಷಯ ಸ್ಪಷ್ಟ ಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಯಾವುದೇ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಲು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಯಾವ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಅದಕ್ಕಾದರೂ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ. ಫ್ಯಾಕ್ಟ್ ಫೈಂಡಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿ ಅಥವ ಬೇರೆ ರೂಪದ ಸಮಿತಿ ಇರಿಡಿ. ಒಂದು ಮಾರ್ಗ ಬೇಕು, ಒಂದು ಸೂತ್ರವಿರಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕಷ್ಟವಾಗುವುದು. ಕೆಲವು ರಾಜಕೀಯ ಮುಖಂಡರು ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿರಬಹುದು, ಅವರ ಸಂಬಂಧೀರು ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ಬಂದಿರಬಹುದು. ಅನುರವರು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಅವರ ಪರಿವಾರದವರು ಮುಂದುವರೆದಿರಬಹುದು. ನಾನು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕನಾಗಿರುವಾಗ ನಮ್ಮವರು ಮುಂದುವರೆದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಕಮ್ಯೂನಿಟಿ ಎಲ್ಲ ಮುಂದುವರೆಯುವುದು? ಕಮ್ಯೂನಿಟಿ ಮುಂದುವರೆದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಅಂಕೆ ಅಂಶ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕು. ಯಾವ ವರ್ಗ ಈ ದಿವಸ ಮುಂದುವರೆದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ರಾಜಕೀಯ ಮುಖಂಡರ ಹಿಂದು ಮುಂದೆ ಓಡಾಡುವವರು ಮುಂದುವರೆದಿರೆ ಸಾಲದು. ಜುಬ್ಬ ಹಾಕುವವರು, ಮರಿ ಜುಬ್ಬ ಹಾಕುವವರು ಅನುಕೂಲ ಪಡೆದಿರಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಅಂಕಿಅಂಶ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಈ ಸಭೆಯ ಮೂಲಕ ಒಂದು ಸಮಿತಿ ನೇಮಕಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದೇ ಮುಖ್ಯೋದ್ದೇಶ. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾದ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಲು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ದಯವಾಡಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನೇ ಅಡ್ಡಿ ಆತಂಕ ಬಂದರೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಕಿಅಂಶ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು. ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಏನು ವಾದ ಬೆಳೆದಿದೆ ಎಂದರೆ ಕೆಲವು ಕೋಮುಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಇತರರು ನುಂಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ವಾದವಿದೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆಯಾಗಬೇಕು. ಶ್ರೀ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಆವೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವರು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ನಡೆಯಲಿ. ಹರಿಜನರ ಶೋಷಣೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇತರ ಕೋಮುಗಳವರು ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಬರೆಸಿಕೊಂಡು, ಬರುವ ಆದಾಯವನ್ನೆಲ್ಲ ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ಎಷ್ಟು ವೋನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದರ ಪರಿಶೀಲನೆಯಾಗಬೇಕು. ತಪ್ಪನ್ನು ತಪ್ಪು ಎಂದು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ತಪ್ಪನ್ನು ಸರಿ ಎಂದು ವಾದಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂಥ ಕೀಳುಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹರಿಜನರ ಜಮೀನನ್ನು ಲಿಂಗಾಯಿತರು, ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಮುಂತಾದವರು ಬರೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಆರೋಪವಿದೆ. ಹರಿಜನರ ಜಮೀನನ್ನು ಹರಿಜನರೇ ಬರೆಸಿಕೊಂಡಿರುವ ನಿದರ್ಶನವೂ ಇದೆ. ಹರಿಜನರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಎಂ. ಎಲ್ ಎ. ಗಳು ಮುಂತಾದವರು ಬರೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಆದುದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ನಡೆಯಬೇಕು. ಹಾಗೆ ನಡೆಯಲು ಒಂದು ಸಮಿತಿ

V-31'N72
N72-7-1-9
(B)4891

ಮಾಡಿ. ನಾನು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ, 25 ವರ್ಷದಿಂದ ನಡೆದ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ತಿದ್ದುಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶವಾಗಲಿ ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳುವುದು. ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೋಮಿನ ಪ್ರಭಾವವಿದೆಯೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಆರೋಪಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ಅದು ತಪ್ಪಾಗಿದ್ದರೆ ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮೊನ್ನೆ ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರನ್ನು ಕೇಂದ್ರದ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಿಂದ ತೆಗೆದು ಹಾಕಿದ ಬಗ್ಗೆ ಒಬ್ಬ ಎಂ. ಪಿ. ಅವರು ಪೋಲೀಸು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಂತೆ ವರ್ತಿಸಿದರೆಂದು ಅವರನ್ನು ತೆಗೆದರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದಾಗ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ವಕ್ಕಲಿಗರನ್ನು ತೆಗೆದರೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ.

4-30 P. M.

ಈ ಪೊತ್ತು ಅದನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ನಮಾಚಾರ ಎಲ್ಲಯವರೆಗೆ ಹೋಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಈ ಸಭೆಯ ಒಳಗೂ ಮತ್ತು ಹೊರಗೂ ಜನ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದವಲತ್ ನಡೆಸುವ ಹಾಗೆ ಇದ್ದರು ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. Let us come out with frankness ; let us admit our mistakes—defects not pertaining to the community, but defects pertaining to individuals. ಅವರು ಮಾಡಿದ ಪಾಪಕ್ಕೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಹೊಣೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ? ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇದನ್ನು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್.—ಈಗ ತಾವು ಏನು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಒಬ್ಬರು ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಹೋದರೆ ನೂರು ಜನ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಬರುತ್ತಾರೆ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ರೀಪ್ಲೇಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ ದೇವೇಗೌಡ.—ಅದು ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇರಬಹುದು. ಈ ಪೊತ್ತು ನೀವು ಮಾಡಿರುವುದು ಏನೆಂದರೆ ಬ್ಯಾಂಕ್ ನ್ಯಾಷನಲೈಸೇಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಇನ್‌ಷ್ಯೂರೆನ್ಸ್ ನ್ಯಾಷನಲೈಸೇಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಪೊತ್ತು ಅಪಾಯಿಂಟುಮೆಂಟ್ಸ್ ಎಲ್ಲಾ ಹೇಗೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ತಾವು ಒಂದು ಉದಾರ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಫ್ಯಾಕ್ಟ್ಸ್ ಫೈಂಡಿಗ್ ಕಮಿಟಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಿ. ಅದಕ್ಕೆ ಹಿಂಜರಿಯಬಾರದು. ಕಾನೂನು ಏನೇ ಇರಲಿ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಜನಗಳ ಮನೋಭಾವನೆಯನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ತಾವು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದರೆ There is no other remedy. You please yield to appoint an Enquiry Committee or a Facts Finding Committee. ಇದನ್ನು ನೀವು ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅರಸು ರವರು ಹೇಳಿದ ಆಪಾದನೆಗೆ ಹುರುಳಿಲ್ಲ, ತಿರುಳಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಹಲವಾರು ಸದಸ್ಯರು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ನಾನು ಇನ್ನು ಒಂದೇ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಒಂದು ಪಾದವನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಮಿತಿ ಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳದೇ ಹೋದರೆ ಇದು ಒಂದು ರಾಜಕೀಯದ ಆಪಾದನೆ, ಬುಡವಿಲ್ಲದ ಆಪಾದನೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಜಕೀಯದ ಒಂದು ನೆಪವಲ್ಲಿ ಇವರನ್ನು ತುಳಿಯಬೇಕು ಅಂತ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾವು ಒಂದು ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. I can understand the implication. ನಾವು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಜಾತಿಯವರು ಅದನ್ನು ಶೋಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು. ಅವರ ಒಂದು ಸ್ವಾರ್ಥಸಾಧನೆಗೋಸ್ಕರ ಇದನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸಬೇಕಾದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತೊಂದು ಸಾರಿ ಒತ್ತೊತ್ತಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ, ನಿಮ್ಮ ಆಪಾದನೆಗೆ ಯಾವ ಹುರುಳಿಲ್ಲ, ಯಾವ ತಿರುಳೂ ಇಲ್ಲ. ಯಾವ ಬೇಸಿಸ್ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಇದನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ಆಧಾರ ರಹಿತದ ಆಪಾದನೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನರು ಆಡುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಫ್ಯಾಕ್ಟ್ಸ್ ಫೈಂಡಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್.—ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ವಿವಿಧ ಜಾತಿಗಳವರು ಪಡೆದುಕೊಂಡ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಸಮಿತಿಯೊಂದನ್ನು ರಚಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡರು ಸಾಕಷ್ಟು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಮಾಡಿರುವ ಒಂದು ಉಪಕಾರ ಏನೆಂದರೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಜಾತಿಯವರು ಅಥವ ಕೋಮಿನವರು ಈ ಒಂದು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ಅವರ ಏಳಿಗೆ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಹೇಳಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಪುಲವಾದ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಕಜವಾದ ಸಂಗತಿ ಏನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಸಹೋದರರೆಲ್ಲರೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಬಾಳಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಧಾಟಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಮ್ಮಾರು 1947 ರಿಂದ 1972ರ ವರೆಗೂ ಕೂಡ, ಅಂದರೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಹಿಂದುಳಿದವರು ಇತರ ಮುಂದುವರಿದ ಕೋಮಿನವರ ಹಾಗೆ ಸರಿ ಸಮಾನತೆಯಿಂದ ಉಳಿದು ಬಾಳಬೇಕಾದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದವರಿಗೆ ಯಾರು ಏನು ಅಪಕಾರ ಮಾಡಿದರು. ಇದರಲ್ಲಿ ಏನು ಏರುಪೇರು ಆಯಿತು, ಇದರಲ್ಲಿ ಏನು ನ್ಯೂನತೆಯಾಯಿತು ಇದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಕಾರಣರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅವರು ತಮ್ಮ ವಾದದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇದು ಒಪ್ಪತಕ್ಕಂಥ ಮಾತು. ಇಂತಹ ವಿಚಾರಗಳು, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದಿಂದಾಗಲಿ, ಆಳುವ ಪಕ್ಷದಿಂದಾಗಲಿ, ಆಳುವ ಪಕ್ಷದಿಂದಾಗಲಿ ನಗುವ ಪಕ್ಷದಿಂದಾಗಲಿ ಯಾರಿಂದಾದರೂ ಬರಲಿ ಸತ್ಯ ಇರುವುದನ್ನು ಸತ್ಯ ಅಂತ ಒಪ್ಪತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಸಹಜವಾದ ವಿಚಾರ. ಆ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾರೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಸಮಿತಿಯೊಂದನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೋ ಅದನ್ನು ನಾವು ನಂಬಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಪಕ್ಷದವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಈ ಪಕ್ಷದವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಗೋಜಿಗೆ ನಾನು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಗತಿಪರವಾದ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕೋಮಿನವರೂ, ಎಲ್ಲ ಪಂಗಡದವರೂ ಒಂದು ಪ್ರಗತಿಪರವಾದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೃಢವಾದ ನಂಬಿಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹಿಂದುಳಿದವರ ಕಷ್ಟಸುಖಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾನವ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ ಯಾವ ಗೊಂದಲವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಸಹಕರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವೇಗೌಡರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದರ ಮೂಲ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳದೆ ನಾವು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗತಕ್ಕದ್ದು ಅಪಾಯ ಎನ್ನುವುದು ನಾನು ನಂಬುತ್ತೇನೆ. ಈ ಒಂದು ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವೆಗೌಡರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಸಮಿತಿಯೊಂದನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನಾವು ಮೆಚ್ಚಬೇಕು. ಆದರೆ ಒಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇಂತಹ ವಿಷಯ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಬರತಕ್ಕದ್ದಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಒಂದು ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕದ್ದಾಗಲಿ, ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಬರುವುದು ಇದೇ ಮೊದಲಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯಗಳು ನಾನಾ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಅನೇಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ, ಅನೇಕ ಪಾರ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಚರವಣ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿ ಆದ ಮೇಲೆ ಈ ವಿಷಯಗಳು ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದಿರುವ ಹಾಗೆ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಇದು ಉಲ್ಬಣವಾಯಿತು. ಈ ವಿಚಾರ ಈರೀತಿ ಒಂದು ಉಲ್ಬಣ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಏನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ತಮ್ಮಲ್ಲೇ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ನಿಜವಾದ ಸತ್ಯಾಂಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಒಬ್ಬರು ಇನ್ನೊಬ್ಬರನ್ನು ಆರೋಪ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದರೆ ಅದನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗತಕ್ಕಂಥ ಕಾಲ ಹೋಗಬೇಕು. ರಾಜಕೀಯವೂ ಕೂಡ ತಿಳಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕು. ಎನ್ನತಕ್ಕ ವಾತಾವರಣ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಇದು ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಏನೋ ಎಂದು ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಿಳಿಯಾದ ನೋಟವಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮೊನ್ನೆ ತಾನೇ ಕರ್ನಾಟಕ ಎನ್ನುವ ಹೆಸರನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಇಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದಾಗ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ ಥ ಸದಸ್ಯರು ಏನೇನು ಅಪನಂಬಿಕೆ, ಅನ್ಯಾಯ, ಏರುಪೇರು, ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ, ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ತುಳಿಯತಕ್ಕುದು, ಒಬ್ಬರ ಅಶೋತ್ತರಗಳನ್ನು ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಅಪೋಶನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು, ಆದುಮಿ ಇಡತಕ್ಕುದು ಇಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದರು. ಕರ್ನಾಟಕ ಎನ್ನುವ ಹೆಸರು ಇಡುವಾಗ ಯಾವ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಮಾತನಾಡಿದರೋ, ಅದರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುವಾಗ ಇಂಥ ವಿಚಾರಗಳು ಹಿಂದೆ ಅನೇಕ ನಡೆದಿರಬಹುದು, ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು ಏನೇನೋ ಇರಬಹುದು, ಮುಂದೆಯಾದರೂ ಕೂಡ ಒಳ್ಳೆಯ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ನಾವು ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಮೇಲ್ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ನವ ಮನಸ್ಸನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಿರತಕ್ಕದ್ದು ಸುಸೂಕ್ತ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಸಮಂಜಸವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ

ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸವಾಲು ಎನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದು ಸವಾಲು ಅಲ್ಲ, ಅದು ಗುರುಪೀಠದಿಂದ ಹೇಳತಕ್ಕ ಜೋಧನೆಯ ಲ್ಲ, ಮುಂದೆ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜವನ್ನು ಯಾವ ಕಡೆಗೆ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು ಆ ಕಡೆಗೆ ನಮ್ಮ ಗುರಿ ಇರಬೇಕು ಯಾವ ರೀತಿ ಪ್ರೆರೇಪಣೆ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಬೆಳೆಯಬೇಕು ಎನ್ನುವ ನತ್ಸಂಗತಿ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿದ ಮೇರೆ ಮಾನ್ಯ ದೇವೇ ಗೌಡರು ಹೇಳಿದ ನಾರ್ಕಾರು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸ ತಕ್ಕದ್ದು ನನ್ನ ಧರ್ಮ.

ಅವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ ವಿಚಾರ ಹೀಗಿದೆ. ಏನೇನೋ ಗೊಂದಲ ನಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಅಡ್ಡಿ ಇದೆ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೋಮು ಒಂದು, ಜಾತಿ ಇನ್ನೊಂದು. ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಬಹಳ ದಿವಸ ಹಿಡಿದು ಕೊಂಡಿರುವವರು ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಜೇಷ್ಠೆಗೋ, ಕುಜೇಷ್ಠೆಗೋ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ದುರ್ವಿನಿಯೋಗಿಸಿದರೆ, ನಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಪಿಡುಗು ತಪ್ಪದು ಎನ್ನುವುದು ಧರ್ಮ. ಕೋಮು ಎಂದರೆ, ಕೋ ಎಂದರೆ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ,' ಮು' ಎಂದರೆ ಮುಷ್ಟಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿ ಯಾಗಬಹುದು, ಕೆಲವು ಜನವಾಗಬಹುದು, ಕಲೆಕ್ಟಿವ ಆಗಬಹುದು, ಜಾತಿಯ ಬಲ ವಾಗಬಹುದು, ಧರ್ಮ ಶ್ರದ್ಧೆಯಾಗಬಹುದು, ಅಧರ್ಮದ ಪರಮಾವಧಿಯಾಗಬಹುದು, ಕಪಿ ಮುಷ್ಟಿ ಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಕೋಮು ಎಂದು ಹೆಸರು. ಹಾಗೆಯೇ ಜಾತಸ್ಯ ಎಂದರೆ ಹುಟ್ಟುವುದು. ಹುಟ್ಟುವದು ಎನ್ನುವುದು ಧರ್ಮಾಲಿಖಿತವಾದುದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ಹುಟ್ಟಬಹುದು. ಜಾತ ಎಂದರೆ ಹುಟ್ಟಿದಾಗ ಅವರ ಅಪ್ಪ ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಜೀವನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಎಂದು ಅರ್ಥವಷ್ಟೆ. ಮೀನು ಹಿಡಿಯುವ ತಂದೆತಾಯಿಗಳಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದವರಿಗೆ ಮೀನುಗಾರ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಯೋ ಏನೋ, ಹೂಲ ಉತ್ತು ಬಿತ್ತು ಮಾಡುವಂಥವರ ಮಗನಿಗೆ ಒಕ್ಕಲುತನದ ಮಗ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆಯೋ ಏನೋ, ಕುರಿ ಸಾಕಿ ಜೀವನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅವನ ಮಗನಿಗೆ ಕುರುಬ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಯೋ ಏನೋ ಇದರಲ್ಲಿ ದೋಷವಿಲ್ಲ. ಇವುಗಳನ್ನು ಒಬ್ಬರು ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ, ಸ್ವಾರ್ಥತೆಯಿಂದ, ಧರ್ಮದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಸಮಾಜಕಲ್ಯಾಣದಿಂದ, ಸಹಕಾರದಿಂದ ಎನ್ನುವ ಬಂದಾಗ ನಾನಾ ವಿಧವಾಗಿ ರೋಗಗ್ರಸ್ತವಾಗುತ್ತವೆ. ಪಾದರಸವನು ಒಂದು ಮರದಲ್ಲಿ ತುತನ್ನು ಕೊರೆದು ಬಿಟ್ಟರೆ ನುಳಿ ನಮೇತ ಒಣಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಪಾದ ರಸವನ್ನು ಔಷಧಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ರೋಗ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಕೋಮು, ಯಾವ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಉಪಯೋಗಿಸು ತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವುದು ಕೂಡ ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಒಂದು ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ರೋಗ, 1956 ರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಗಳ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣವಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕವಾದ ಮೇಲೆ ಕೊಂಚ ದಿನ ನಮ್ಮನ್ನೆ ಕೆಲವಾರು ದಿನಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಆ ಭಾಗದ ಜನ, ಈ ಭಾಗದ ಜನ, ಅತ್ತ ಕಡೆಯವರು, ಇತ್ತ ಕಡೆ ಯವರು, ಅವರ ಹಿರಿಮೆ, ಇವರ ಮೇಲ್ಮೆ ಅವರ ಇರವಪಿಡುಗು ಎನ್ನುವ ರೋಗ ಪ್ರಾರಂಭ ವಾಯಿತು. ಇದು ಹೇಗೆ ಪರ್ಯವಸಾನವಾಯಿತು ಎಂದರೆ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಎಂ.ಪಿ.ಸಿ.ಸಿ. ಮೀಟಿಂಗಿ ನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರು ಒಂದು ವಿಚಾರ ಮಂಡಿಸಿದರು. ಆವಾಗ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಈ ಕಡೆಯವರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ, ಆ ಕಡೆಯವರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಬಂದ ಪ್ರಸ್ತಾಪವನ್ನು ಕುರಿತು ಎರಡೂ ಕಡೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಂಕಿ ಅಂಶ ಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಎಂದು ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದರು. ಅದರ ನಂತರ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರು ಇದೇ ವಿಷಯವಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತ ಎರಡೂ ಕಡೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಅದರಲ್ಲಿ ನಾವು ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿದಂತೆ ಒಂದು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ವಿಷಯ ವಿತ್ತು. 99 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರೇ ಒಪ್ಪಿದರು. ಇದೇ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಒಂದು ಜುಡಿಷಿಯಲ್ ಕಮಿಷನ್ ಅಪಾಯಿಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕು, ಅವರು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಇವೆರಡಕ್ಕಿಂತ ದೊಡ್ಡ ದೋಷಪೂರಿತವಾದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಈ ಹೊತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮುಂತ್ರಿಯವರಾದ ಅರಸು ಅವರು ಹೇಳಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ನಂಬುತ್ತೇನೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ರೋಗವನ್ನು ನಾವು ಬಹಳ ದಿವಸ ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಕಡೆ ತಿರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸಹೋದರ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಬಾಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಯೇ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಯಾವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರವೂ ಅಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರರೆ)

ನಮ್ಮ ಗೆಳೆಯರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಒಕ್ಕಲಿಗರು, ಲಿಂಗಾಯಿತರು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಅರಸು ಅವರು ಎಂಟನೇ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮೂರು ಜನ ಒಕ್ಕಲಿಗರಿರಬಹುದು, ನಾಲ್ಕು ಜನ ಲಿಂಗಾಯಿತರಿರಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ಏನು ಆಪರಾಧ ವಾಯಿತು ಎಂದರೆ, ಈ ಥಿಯರಿ ಕರೆಕ್ಟ್ ಆಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರನು ಕೇಳಿದರೆ ಕ್ರಿಸ್ಟಲ್ ಕ್ಲಿಯರ್ ಆಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಯಾರೇ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕೋಮಿನ ಮೇಲ್ಮೆಗೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಯಾರಾದರೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದು ಮಹಾಪರಾಧ ತಪ್ಪು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರಕ್ಕೇ ತಪ್ಪಲ್ಲ. ಅವರ ಮಗನಿಗೆ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಿರಬಹುದು, ತಾನು ಮನೆ ಕಟ್ಟಿರಬಹುದು, ಯಾರಿಗೋ ಫೋನ್ ಮಾಡಿ ಸಾಲ ಕೊಡಿಸಿರಬಹುದು, ಇಂಥಿಂಥ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿದ್ದಾಗ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟುಗಳು ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದಾಗ ಬಹುದು, ಜನರಲ್ ಆಗಬಹುದು, ಫೇರ್ ಪ್ರೈಸ್ ಡಿಪೋಗಳಾಗಲೀ, ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟು ಗಳಾಗಲಿ, ಡೆಮಾನ್‌ಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಫಾರಂ ಮಾಡುವುದು, ಕುರಿ ಮುಂತಾದುವನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ 174 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಪ್ರೆಸಿ ಡೆಂಟರು ಯಾವ ಕೋಮಿನವರಿದ್ದಾರೆಂದು ನೋಡಿದರೆ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಚೇರ್‌ಮನ್‌ರಿರಬಹುದು, ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿರಬಹುದು, ಯಾರು ಯಾರು ಇದ್ದಾರೆ, ಯಾರು ಯಾರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ ಏನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಸೇಕಡ 25 ಭಾಗ ಇರುವವರು ಎಂದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುವುದು ಎಂದು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಎಷ್ಟೋ ವರ್ಷದಿಂದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಹೊಲಗದ್ದೆಗಳನ್ನು ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಮಾಡು ತ್ತಿದ್ದರು. ಇದೇನೂ ವಿಚಿತ್ರವಲ್ಲ, ಹಾಗೆಯೇ ಬೆಳೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿತ್ತು. ಎಲ್ಲರೂ ಸಮಾನವಾಗಿ ಆಗ ಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಸಮನಾಗಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಾಲ ಬಂದಿದೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಶ್ರೀಮಂತರು ಬಡವರಿಂದ ಅವರ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಬರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನೆ ತಪ್ಪು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಕೋಟಿ ತಳವಾರರ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಅವರ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿದಬೇಕು ಎಂದರೆ, ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಮಿಸ್‌ಲೀಡ್ ಮಾಡಿ ನುಣ್ಣಗೆ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಕೈತಪ್ಪಿ ಹೋಗುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಒಂದು ತರಹ ಸೋ ಕ್ಯಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಡಿಸೀಸ್ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಮುಟ್ಟಿ ಮಾಡುವ ಕಾಲ ರದ್ದಾಗಬೇಕು, ಆ ಕಾಲವೂ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಕಮಿಷನ್ ಕರೆದಿದ್ದೀರಿ, ಅದು ಸಾಲದು, ಪ್ಯಾಕ್ಟ್ ಫೈಂಡಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿ ಕರೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕಳೆದ 25 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಹೇಗೆ ನಡೆದಿದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಬೇಕು. ನಾಗನಗೌಡ ಕಮಿಟಿ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬೇಕು, ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕಮಿಷನ್ ಅಂಕಿಅಂಶ ಬೇಕು, ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಫ್ಯಾಕ್ಟ್ ಫೈಂಡಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿ ಸುಲಲಿತ ವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಮುಂದೆಯಾದರೂ ಕೂಡ ಶೋಷಣೆ ರದ್ದಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಯಬೇಕು. ಇದನ್ನು ತಾವು ಮಾಡಿ ಎಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಎಜುಕೇಷನ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಗ್ರಾಂಟ್, ಲೋನು ಯಾರು ಯಾರಿಗೋ ಹೋಗಿದೆ, ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಮ್ಯೂನಲ್ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಗ್ರವಾದ ಅಂಕಿಅಂಶ ತೆಗೆದುಕೊಡು ನೂಕ್ತ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ಕೈಗೊಂಡು ಬೇಗ, ಈ ಒಂದು ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಸನ್ನಿವೇಶ ಬರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಬಂದರೆ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕಾಲ ಎಕ್ಸ್‌ಟೆಂಡ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ (ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕ ರಾದ ಶ್ರೀವೀವೇಗೌಡರು ಪ್ರಾಸ್ತಾಪಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಈ ಒಂದು ವಿಚಾರ ರಾಜ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಚರ್ಚೆಗೆ ಒಳಪಡತಕ್ಕದ್ದು ನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ. 1947ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರ ತಕ್ಕ ಯಾವ ಯಾವ ಜನಾಂಗ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅಂಕಿಅಂಶಗಳ ಮುಖೇನ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಮಾತು ಸತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆದನ್ನು ನಾನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಜಾತಿಯಿಂದಲೇ, ಜಾತಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಕೂಡಿರತಕ್ಕ ಈ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಕೆಲವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಯೋಜನ ಆಗುವ ಸಂದರ್ಭ ಇರಬಹುದು. ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರು ಈ ಮಾತನ್ನು

ಹೇಳುತ್ತಾ ಯಾವುದೋ ಕೆಲವು ಸಮಾಜಗಳು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಶೋಷಣೆ ಮತ್ತು ದ್ರೋಹ ಮಾಡಿರುಬಹುದು ಎನ್ನುತಕ್ಕ ನಂದೇಹವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು, ಆ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ಅವರು ಹೇಳಿರಬಹುದು, ಅವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಂತಹ ಸಂಧರ್ಭ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಯೋಜನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಮೇಲೆ ಸಿಕ್ಕಿರಬಹುದು ; ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ವಕ್ಕಲಿಗರು ಆದರು, ಅವರೂ ಹೋದರು, ಲಿಂಗಾಯಿತರು ಬಂದರು. ಹಾಗೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವವರನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಎರಡು ಜನಾಂಗದ ಜನ ಕಾಣುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಯೋಜನ ಎರಡು ಜನಾಂಗ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕೊಂಡಿವೆ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿದೆ ; ಬೆಳೆದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಜನ ಸಿಕ್ಕಿದೆ, ಯಾರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಂಪತ್ತು ಶೇಖರಣೆಯಾಗಿದೆ, ಅಂಥ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನ ವಿದ್ಯಾವಂತರಾದ್ದಾರೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಜನಾಂಗ ಮುಖಂಡತ್ವ ಹೊಂದಿವೆ, ಅಂಥ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಯೋಜನ, ಸಂಪತ್ತು ಶೇಖರಣೆಯಾಗತಕ್ಕ ನಿದರ್ಶನ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಬೇರೆ ಕೆಲವು ಜನಾಂಗದವರಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದವರು, ಹರಿಜನಗಿರಿಜರು ಇವರಲ್ಲಿ ಸಂಪತ್ತು ಇಲ್ಲ, ವಿದ್ಯಾವಂತರು ಇಲ್ಲ, ಅವರಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮುಖಂಡತ್ವವೂ ಬೆಳೆದಿಲ್ಲ. ಈ ಮೂರು ಕಾರಣಗಳು ಅವರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಾರದೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಯೋನ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ. ಇವರು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಪಡೆಯಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ, ಅಲ್ಲಿ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಆಗದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಬರು ಪೇರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ವಸ್ತುತಃ ಹೀಗೆ ಇದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಭೂಮಿ ಹೊಂದಿರತಕ್ಕ ಜಮೀನ್ದಾರರು 2—3 ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾರೆ, ವಿದ್ಯಾವಂತರು ಹೆಚ್ಚು ಸಿಕ್ಕುವುದು 2—3 ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮುಖಂಡತ್ವ ಹೊಂದಿರತಕ್ಕವರು ಸಿಕ್ಕುವುದು 2—3 ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ, ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಂಪತ್ತು, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮುಖಂಡತ್ವ 2—3 ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಿಕ್ಕುವುದರಿಂದ ಅವರು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಬಹುಭಾಗ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಲಿಂಗಾಯಿತರು, ವಕ್ಕಲಿಗರು ಜಮೀನ್ದಾರರ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ, ಮತ್ತು ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಮೇಲು ಜಾತಿಯವರು. ಕೆಳಗಿನ ಜಾತಿಯವರು ಸಂಪತ್ತು ಇಲ್ಲದೆ, ನಿರಕ್ಷರಾಗಿರುವವರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮುಖಂಡತ್ವ ಬೆಳೆದಿಲ್ಲವೋ ಅಂಥ ಕಡೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಜನರಿಗೆ ಮನದಟ್ಟಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕುಂಬಾರರನ್ನು ಒಬ್ಬ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದರೆ ಯಾವತ್ತೂ ಕುಂಬಾರರು ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿಲ್ಲ, ಕುಂಬಾರರು ಶಾಸನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಅವರಲ್ಲಿ ಮುಖಂಡತ್ವ ಬೆಳೆದಿಲ್ಲ. ಹಜಾಮರು ಇದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಹುದ್ದೆ ಕೊಡಿಸೋಣ ಎಂದರೆ, ಅಂಥ ಜನ ಅವರಲ್ಲಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಹರಿಜನರು ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ನಡೆದಂಥ ಘಟನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಒಬ್ಬ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ವಕ್ಕಲಿಗರು ಎಷ್ಟು ಜನ ಇರುತ್ತಾರೆ, ಲಿಂಗಾಯಿತರು ಎಷ್ಟು ಜನ ಇರುತ್ತಾರೆ, ಅವರನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಹರಿಜನರು ಇದ್ದರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಸ್ಥಾನ ಕೊಡುವಾಗ ಅವರ ಪೈಕಿ ಜನ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಅವರನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಆಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಬೇರೆಯವರ ಸ್ಥಾನ ಕೊಡೋಣ ಎಂದರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ತಕ್ಕಂಥ ಜನ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ.

5-00 P. M.

ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಅಂಥವರು ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಸ್ಥಾನ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. 20 ಜನ ಸೇರಿ ಅವರನ್ನು ಮಾಡೋಣ ಎಂದರೆ ಅವರು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಸ್ಥಾನ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ತಾರತಮ್ಯ ಭಾವನೆ ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಮಿತಿಮಾಡಿ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಉಪಕಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾರು ನಿರ್ಬಲರು ಇದ್ದಾರೆ ಯಾರು ದುರ್ಬಲರು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಕಾರ್ಯವನ್ನು ಒಕಗಿಸಿಕೊಡುವುದರಿಂದ ಸಮಾನತೆ ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಿ ಅವರು ಕೂಡ ಮುಂದೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಂದಿನ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮನುಷ್ಯನ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಮಗೆ

(ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ)

ಆಧಾರಬೇಕು, ಆ ಆಧಾರ ಕಲ್ಪಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಮಾನ್ ದೇವೇಗೌಡರು ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ನನ್ನ ವಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ (ಸೊರಬ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಚರ್ಚೆಗೆ ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತಾ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಈ ಸದನದ ಮುಂದೆ ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಮಾತನಾಡಿರತಕ್ಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದಂಥ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಕಾರಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದಂಥ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪ್ರಭಾಕರ್ ರವರು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ವಿಷಯ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದರು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಮೇಲೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಜಾತಿ ಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು ಎನ್ನತಕ್ಕ ವಿಷಯವನ್ನು ಹಾಗೆ ಮುಟ್ಟಿಬಿಟ್ಟರು. ನನ್ನ ಪ್ರಕಾರ ಇದು ಮುಟ್ಟಿಬಿಡುವ ವಿಷಯವಲ್ಲ. ಬಹಳ ಆಳವಾಗಿ ನೋಡತಕ್ಕ ವಿಷಯ ಮತ್ತು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವ ವಿಷಯ ಆಗಿದೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೂರ್ವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಕಾಲ ಇತ್ತು. 12ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯ ತರ ಕಾಲ ಇತ್ತು. ಶ್ರೀ ಬಿಜ್ಜಳನ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣನವರು ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದರು, 12ನೇ ಶತಮಾನ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗಾಯಿತರ ಪ್ರಭಾವ ಅಂತ್ಯವಾಗಿ. 20ನೇ ಶತಮಾನದ ಮಧ್ಯೆ ಕಾಲ ದಲ್ಲಿ ಇತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇರತಕ್ಕ ದಾಖಲೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ 12ನೇ ಶತ ಮಾನ ಮತ್ತು 20ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯಿತರು ಆಳಿದರು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಯುಗ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಇತ್ತು ಅವರನ್ನು ಪಾಪ ಹಿಂಡಿ ಹಿಪ್ಪೆಮಾಡಿ ಬಿಸಾಡಿಬಿಟ್ಟರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಭಾರಿ ಭಾರಿ ಆಡಳಿತ ಆಫೀಸರುಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಮರೆಯುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸೀಟು ಕೊಡತಕ್ಕ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಬೇರೆ ಸೌಲಭ್ಯ ಕೊಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಈಗ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬರುವ ಮೊದಲು ಅವರಿಗೆ ಆಡಳಿತದ ಹಿಡಿತ ಇತ್ತು. ಆಡಳಿತದ ಕಡಿವಾಣ ಅವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇತ್ತು. ಮೊದಲು ಏನು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಅವರು ಪಡೆದು ಕೊಂಡು ಇದ್ದರು ಈಗಲೂ ಕೂಡ ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯೇಟ್ ಲೆವಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಎಲ್ಲಾ ಇರಾಖೆ ಯಲ್ಲೂ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಇದ್ದಾರೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಯುಗ ಹೋದರೂ ಅದು ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಬೇರು ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ವಿಧಾನ ಸೌಧದಲ್ಲಿರುವ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಹೆಡ್ಸ್ ಆಫ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿಯೂ ಅವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಬೇರೆಯ ವರು ಅವರನ್ನು ಪಾತನಾಡಿಸುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. 2ನೆಯದು ಆನಂತರ ಬಂದವರು ವಕ್ಕಲಿಗರು ಇವರು ಕೂಡ ದೇಶ ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಬಂದರು. ವಕ್ಕಲಿಗರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹನುಮಂತಯ್ಯ ನವರ ಕಾಲ ಬಹಳ ಜೋರಾಗಿ ನಡೆಯಿತು. ಅತಿ ವೇಗದಿಂದ ನಡೆಯಿತು, ಅವರು ಕೂಡ ಅವರ ಕಡೆಯವರನ್ನು ತೂರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟು ಸಾಕಾಷ್ಟು ತೂರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆನಂತರ ಬಂತು ಲಿಂಗಾಯಿತರ ಕಾಲ. ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರು ಚರ್ಚೆಗೆ ಇಟ್ಟಿರತಕ್ಕದ್ದು ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ನೋಡಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಫ್ಯಾಕ್ಟ್ ಫೈಂಡಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿ ಆಗಬೇಕು ಈ ಅನ್ಯಾಯ ವನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಷಯ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಲಿಂಗಾಯಿತರ ಕಾಲ ಬಂದಮೇಲೆ ಇವರು ಕೂಡ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ನೇರವಾಗಿ ಕೈಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಮೇಲೆ ನಮಗೆ ಸಿಕ್ಕಿರತಕ್ಕದ್ದು ಎರಡು, ಲಿಂಗವಕ್ಕಲಿಗರಕಾಲ ಎಂದು ಹೇಳ ಬಹುದು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಮೇಲೆ ಲಿಂಗವಕ್ಕಲಿಗರ ಕಾಲದಿಂದ ಇವರು ಇಬ್ಬರು ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ದುರುಪಯೋಗ ಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ತಮಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ತಮಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ದುರುಪಯೋಗ ಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. 25 ವರ್ಷ ಗಳಿಂದ ಎಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯದಕ್ಕಾಗಿ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಉಪಯೋಗಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರನ್ನು ನೆನಸಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮರೆತು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಅನುಯಾಯಿಗಳು ಸೆಕ್ಯೂಲರ್ ಸ್ಟೇಟ್ ಎಂದೆಲ್ಲಾ, ಹೇಳಿ ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಬಿಟ್ಟಾಯಿ ಹೋದರು ; ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಮಣ್ಣು ಎರಚಿದರು ಈ ರೀತಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಾರದಾಗಿತ್ತು. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರು ಹೊಲೆಯರು ಎನ್ನುವ ಮಾತು ಕೀಳು ಭಾವನೆ ಮೂಡಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅವರು ಮಾನವರ್ಯಾದೆಯಿಂದ ಜೀವನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಲು ಅವರಿಗೆ ಹರಿಜನ ಎಂದು ಹೆಸರು ಇಟ್ಟರು, ಅದನ್ನೇ ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರೀ ದಾಖಲೆಯಲ್ಲೂ ಇಟ್ಟರು. ಹೊಲೆಯರು ಊರ ಹೊರಗೆ ಇರುವಂತ ಜನ ಎನ್ನುವ

ಕಾಲ ಇತ್ತು, ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಮೊಮ್ಮೊಕ್ಕಳು ಪೂರ್ತಿ ಜಾತಿ ಮುರಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಯಾವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂದರೆ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಓದತಕ್ಕ ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗ ಸೀಟು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಅವನ ಜಾತಿ ಯಾವುದು ಎಂದು ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಆದೇ ರೀತಿ ಆಯಾ ಜಾತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ರ್ಯಾಂಕ್ ಕೊಡುವುದು ಸ್ಕಾಲರ್‌ಷಿಪ್ ಕೊಡುವುದು ಒಂದು ಪದ್ಧತಿಯಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಇದನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಗಾಂಧೀಜಿ ಮಕ್ಕಳು ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ 25 ವರ್ಷಗಳು ಏನುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ? ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಮೇಲೆ ನೀವು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ರಾಜಕೀಯ ಇದು. ಇವೊತ್ತು ಜಾತಿ ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ವಿಷ ಬೀಜವನ್ನು ಬಿತ್ತಿ ಜಾತಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡತಕ್ಕ ಮನಸ್ಸು ಬೆಳೆಯು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ನಾಳೆ ಅವರ ಉನ್ನತಿ ಆಗಬೇಕು. ಬರೀ ಫ್ಯಾಕ್ಟ್ ಫೈಂಡಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಏನು ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ವಿಚಾರಣೆ ಆಗಬೇಕು. ನೀವು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಅನ್ಯಾಯಗಳು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಆಗಿವೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಿಚಾರಣೆ ಯಾಗಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯ. ಲಂಗಾಯತರ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಮೈಸೂರು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯೋ, ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯೋ ಇನ್ನೂ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿಲ್ಲ. ಈಚೆಗೆ ಶ್ರೀ ಜನಪೇಗೌಡರನ್ನು ಮೈಸೂರು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯಿಂದ ತೆಗೆಯುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಅವರು ತಮ್ಮ ಆಳವನ್ನು ಗೊಳ್ಳಾಡಿಕೊಂಡು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು ಮೈಸೂರು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೆ ಅದು ಉದ್ಧಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂತಲೋ ಏನೋ?.....

ಶ್ರೀ ಕೊಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಈ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತರುವುದು ಅಷ್ಟು ಯೋಗ್ಯವಾದುದಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಇಂತಹ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತರಬಾರದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿರುವ ಕಾರಣ ಬೇರೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದರ ಕೂಡ ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದು ಆಡಳಿತವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಹೀಗೆ ಅಧಿಕಾರದ ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿರುವುದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿಚಾರಣೆಯಾಗಲೇ ಬೇಕು, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ. ಏಕೆಂದರೆ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೂಡ ಒಬ್ಬ ಸಾಲ್ಕನೇ ದರ್ಜೆಯ ನಾಕರರನ್ನು ಕೂಡ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ನಿದರ್ಶನಗಳಿವೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ತಂದಿರುವ ಸೂಚನೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ದೇವೇಗೌಡರವರು ತಂದಿರತಕ್ಕ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು, ಇದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಯಾರದೇ ಇರಲಿ ಅದು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇಲ್ಲಿ ಏನು ಒಂದು ವಿಷಯ ಮಂಡನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಇದುವರೆಗೆ ನನ್ನ ಗೆಳೆಯರು ಇದನ್ನು ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡುವುದರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಕೂಡ ಇದನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಾ ಎರಡೆರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲಗಳು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಕೋಮಿನ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಇತ್ತೋ ಅದರಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು ಎನ್ನುವುದು ಜನ ಜನಿತವಾಗಿದೆ, ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತ ಕೋಮಿನವರು ಯಾರು ಇದ್ದರೋ ಅವರು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಕೋಮುಗಳನ್ನು ತುಳಿಯುತ್ತ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು: ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ ಯಾವ ಅನುಕೂಲಗಳೂ ದೊರೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಇದರಲ್ಲಿ ಲಯನ್ಸ್ ಷೇರ್ ಎನ್ನುವಂತೆ ಬಹು ಪಾಲು ಬಹು ಸಂಖ್ಯಾತ ಕೋಮಿನವರೇ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು, ನಮ್ಮ ನಾಯಕರಾದ ಶ್ರೀ ದೇವೇಗೌಡರರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ದೃಷ್ಟಿ ಇರಲಿ, ನನ್ನ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ದೃಷ್ಟಿ ಇರಲಿ, ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಾವು ಜನಗಳ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ಓಡಾಡುವಾಗ ನಾವು ಇಂತಹ ಕೋಮಿನವರು ಎಂದು ಹೇಳುವ ಧೈರ್ಯ ನನಗೆ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವಾಗ ಅಲ್ಲಿ ನನ್ನಂತಹ ಒಬ್ಬರು ಜನಕರೂ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅವರು ಯಾವ ಕೋಮಿನವರು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ, ಅವರು ಲಿಂಗಾಯತ ಕೋಮಿನವರು ಎಂದು ತಿಳಿದರೆ ಅಲ್ಲಿರುವ ಲಿಂಗಾಯೇತರ ಕೋಮಿನವರು ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿಕೊಂಡು ನನ್ನನ್ನು ಬಹು ಕೀಳು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಯಾವುದೇ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲು ಹೋದರೆ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಅಪಾದನೆ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಹೇಗಿದೆ ಎಂದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮಾನವನ ರಕ್ತ ಕೆಟ್ಟರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವುದೋ ರೀತಿಯಾದ ಡಿಸೀಸ್

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ)

ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಸಿಫಿಲಿಟಿಕ್ ಡಿಸೀಸ್ ಎಂತಲೋ ವೆನೇರಿಯರ್ ಡಿಸೀಸ್ ಎಂತಲೋ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ವಾಸಿ ಮಾಡುವಷ್ಟದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಈ ರೋಗ ಅವರ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಏಳು ತರಮಾರು ಗಳವರೆಗೆ ಇರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಇದು ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯವಾಗಿ ಬರುವ ರೋಗವಾಗಿದೆ. ಈ ರೋಗ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ ಹರಡಿ ಹಬ್ಬುತ್ತಿದೆ ಇದನ್ನು ಒಬ್ಬರೂ ವಾಸಿ ಮಾಡಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ.—ಈಗ ಇದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕ್ಯೂರು ಮಾಡಬಹುದು. That was at a time when Medicine was not there. Now if a person gets a disease we can cure it.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಕೋಮುವಾರು ರೋಗ ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕಾದರೆ ಇಂತಹ ಒಂದು ಸಮಿತಿ ಮಾಡಬೇಕು, ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಔಚಿತ್ಯತ ಇಲ್ಲದೇ ಇರಬಹುದು, ಆದರೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ಬನವಣ್ಣನವರು ಬಂದರು ಅದರಿಂದಾಗಿ ಲಿಂಗಾಯತರ ರಾಜ್ಯ ಬಂತು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಕರ್ನಾಟಕದ ನಿರ್ಣಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತಾಡುವಾಗ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಅಭಿನವ ಬನವಣ್ಣನವರು ನಮ್ಮ ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್‌ರವರು ಎಂದರು. ಅರಸ್‌ರವರೂ ಕೂಡ ಲಿಂಗಾಯತ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರೇ ಆದರೆ, ಇವರು ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರಂತೆ, ಜತ್ತಿಯವರಂತೆ ಲಿಂಗಾಯತರು ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅವರೂ ಲಿಂಗಾಯತ ಮತಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಅರಸು ಕೋಮಿನವರೇ, ಆದರೆ ಅವರ ಕೋಮು ಏನೇ ಇರಲಿ ಅವರು ಒಕ್ಕಲಿಗ ಕೋಮಿನವರಲ್ಲದವರು ಎನ್ನುವುದು ನಿರ್ವಾದದ ಸಂಗತಿ. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಇಂದು ಬಹು ಸಂಖ್ಯಾತ ಕೋಮಿನವರಾದ ಲಿಂಗಾಯತರು ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತ ಕೋಮಿನವರನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಲೂಟಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಇಂತಹ ಒಂದು ರೋಗವನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಆಗದೇ ಇರುವ ಹಾಗಿನೆ, ಇಂತಹ ಒಂದು ರೋಗವನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಈ ಸಂಜೀವಿನಿ ಮಾತ್ರೆ ಎಂದರೆ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಇಟ್ಟಿರುವ ಸಂಜೀವಿನಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಮಾಡಲು ಇಂತಹ ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು. ಮೊನ್ನೆ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನರು ಪೋಲೀಸು ಸಬ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರು ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಅದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಕೋಮು ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದಿದೆ, ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಬಹು ಸಂಖ್ಯಾತ ಕೋಮಿನವರು ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತ ಕೋಮುಗಳವರನ್ನು ತುಳಿಯುತ್ತಾ ಬರುವುದೇ ಸರಕಾರದ ನೀತಿಯಾಗಿದೆ, ಇದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಬಂದವರು ಯಾರೇ ಇರಲಿ ಅವರು ಇಂತಹ ಕೋಮುವಾರು ನೀತಿ ಅನುಸರಿಸಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಜನತೆಗೆ ತೋರಿಸುವುದು ಅವರ ಜವಾಬುದಾರಿ. ಈಗಲಾದರೂ ಅಭಿನವ ಬನವಣ್ಣನವರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್‌ರವರು ಈ ದೇಶದೊಳಗಿರುವ ಕೋಮುವಾರು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ದಮನ ಮಾಡಿ ಹಿಂದಿ ಹಿಂದಿ ನಮ್ಮ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾದರೆ ಇದು ಹೇಗಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಹಿಂದೆ ವಿದುರಾಶ್ವತ್ಥದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಹಳ ಹಳ್ಳೀ ಕಾಲುವೆ ಆಲದ ಮರ ಇತ್ತು. ಅದು ಹೇಗೆ ಬೇರು ಬಿಟ್ಟಿತ್ತೋ ಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಕೂಡ ಅವರ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಬೇರು ಬಿಟ್ಟಿರುವಂತಹ ನಾಯಕರು. ಮೊದಲಾಗಿ ಕಮ್ಯೂನಿಜಿಯವರನ್ನು ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲಾಯಿಟ್ ಮಾಡುವುದು ಶ್ರೀ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ನೀತಿಯಾಗಿತ್ತು. The Mysore State population has been affected with the disease called communalism... ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು ಇದನ್ನು ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ರಾಜ್ಯನರಕಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಯಾವ ಜನರ ಮೇಲೂ ದ್ವೇಷಾಸೂಯೆಗಳು ಬೇಡ, ಶಾಂತಿಯಿಂದ ಜೀವನ ಮಾಡಬೇಕು, ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರಂತೆ, ಅವರ ಬಂಧು ಬಳಗದವರು ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವಂತೆ ಒಂದು ಫ್ರಾಕ್ಷ್ ಫೈಂಡಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಬಹು ಸಮಂಜಸವಾಗಿದೆ, ಇದನ್ನು ಮಾಡಲು ನೀವು ತಿಕ್ಕಾಡುವುದು ಬೇಡ ದ್ವೇಷಾಸೂಯೆಗಳನ್ನು ಉಲ್ಬಣ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ, ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಮಾನ ಇರಿ.

ಆದ್ದರಿಂದ ಇದುವರೆಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲಾಯಿಟ್ ಮಾಡಿರುವ ಜನರು ಇನ್ನು ಮುಂದೆಯೂ ಅಸ್ತಿ ಮಾತುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ದೊರಕಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ್ದ ಅವರು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಸ್ಥಳ ಸಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಈ ರಾಜ್ಯದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಮನಸ್ಸಿನೊಳಗೆ ಏನು ಹಿಂದು ಕಳಕಳಿ ಇದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಅವರು ಒಳಗೇ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಬೇಡ. ಅದನ್ನು ಬಯಲು ಮಾಡಬೇಕು ಆ ರೀತಿ ಬಯಲು ಮಾಡಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಬೆಂಬಲ ಇದೆ. ಯಾರು ಯಾರು ಈ ರಾಜ್ಯದ ಸಂಪತ್—ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು, ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಇದುವರೆಗೆ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲವೋ ಅವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಬಟ್ಟುಕೊಡಬೇಕಾದುದು ಮತ್ತು ಸಲ್ಲಬೇಕಾದುದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ದಯವಿಟ್ಟು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕ ಫ್ಯಾಕ್ಟ್ ಫೈಂಡಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ ತಮಗೆ ಇನ್ನೂ ಪುಷ್ಟಿ ಬರುತ್ತದೆ, ಶಕ್ತಿ ಬರುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ತಾವು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅಭಿನವ ಬನವಣ್ಣನವರಾಗುತ್ತೀರಾ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಿ ಎಂದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† **Sri C. M. ARUMUGHAM** (K. G. F.).—Sir, even the devil reads the Bible. That does not mean it follows it. There were pious statements by various leaders of the political parties and the Ministers that they have purged the society of this caste system, but in their heart of hearts, in their movements and in their way of life they are conscious of their caste. Therefore, I support this short duration discussion raised by my friend Sri Deve Gowda who is not here now.

So many Mahathmas have been born and have died but the society remains the same in India right from Rama's time, and Buddha's time. Today it is there; it is rampant now and the persons who are highly placed are still concious about caste. This subject speaks about the benefits derived by certain communities during the past 25 years after independence. That day I was very very happy to hear Sri Siddaveerappa's statement. He stated that those who have reached 60 years should be called Brahmins, those who are working as labourers should be called as Sudhras, those who do business as Visyas and those who fight as Kshatriyas. It is wrong. I may tell the House that there are certain militant forces having communal names. I may tell the Chief Minister through you, Madam, that in Maharashtra there is what is called a Mahar Battalion. Even in the Army this caste system prevails. He is not called a kshatriya; he is called a Mahar. After 25 years of independence it is there.

Mr DEPUTY SPEAKER.—In the Mahar Battalion there are more Marathas. The former caste structure has gone and only the nams has remained. At present, the battalion is not restricted to people belonging to that caste alone. It is a sad thing that they go by caste.

Sri C. M ARUMUGHAM.—With all respect to the Deputy Speaker I must submit that I know a little more than what other members including the Deputy Speaker know.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I do not agree with that.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—I still claim that I know a little more about the constitution of the Mahar Battalion than all the other members including the Deputy Speaker. I know this Mahar Battalion. I have seen the headquarters and know how they were recruited. There is a caste, a force, an army, a battalion called the Mahar Battalion. Really speaking, they should be called Kshatriyas. So, the caste has not been abolished as Sri Siddaveerappa has said.

It is therefore necessary to constitute a committee to probe into the benefits derived by various sections of our society. According to the census, the literacy in India is 30 per cent; that is overall percentage. But if you take the village census, the literacy is only 4 per cent. Therefore, how many people have been educated during the past 25 years and what is the expenditure incurred on them? Therefore, what is the amount you have spent right from 1947 when we got independence in Mysore State when K. C. Reddy became the Chief Minister of this State and K.T. Bashyam the Labour Minister? Whether you accept it or not, even today there are certain communities who reside in forests in Coorg and Mangalore where there are no schools at all. There may be only half a dozen houses but there are no schools at all. For example, take the constitution of the present Cabinet. There is a feeling now, whether you accept it or not, that so many Vokkaligars are there, so many Lingayats are there and so many Harijans are there. Some community wants more representation. Thers is no Cabinet Minister to represent some areas like Bijapur and Hyderabad Karnatak.

This feeling is there even amongst the Ministers. Therefore after spending crores of rupees on education it is necessary to know how many are benefited, what percentage of people in each caste have been educated. There are certain communities who are literates—father to son, grand son and like that. So when you calculate the average percentage of literacy you must take each family as a unit. The other day I was telling how averages are being worked out—master getting Rs. 1000 and servant getting Rs. 50 and saying the average is Rs. 525. Like that here also you take all and say the average is 30 per cent.

I will now come to employment. Who are all employed? Of courss everybody wants. Government employment. There are families who are in Government employment continuously father is a Judge, his son an Engineer, a doctor and and so on, You must find out how many castes or groups are fully employed, which are the communities that are not fully employed or inadequately employed. The other day I gave a list wherein it was stated that nearly 2 lakhs of people have registered for employment but they have no employment.

Thirdly, about the business. In Punjab there are certain communities like Jats who concentrate on lands and also in business. Every house in that community do business right from transport to any business. In Mysore we must find out how business is distributed

amongst the various people living in the State. If a particular business is concentrated among one community and if they declare any particular day as holiday, the entire business comes to a standstill and people suffer. So you must create incentives for other people to get into such business.

You must find out how many people have been benefited after Independence. We have been spending crores of rupees on education ; Before independence we had about half a dozen universities in the country but now we have more than 80 universities. You must see whether all the communities have been benefited.

Now I come to political status.

[MADAM SPEAKER in the Chair]

Some families have the chance of seeing their members becoming ministers continuously.

MADAM SPEAKER :—The discussion is for 2½ hours. The hon. member has taken 17 minutes. At 6 O' clock we must rise.

Sri D. DEVARAJ URS.—The allotment of time is 2 ½ hours. If they want Government reply, they must abide by the time. Otherwise it cannot be taken up tomorrow.

Sri C. M. ARUMUGAM.—Some of the ministers want to continue to be ministers, sometimes even in the old age. Therefore we must find out which are the communities which have been continuously holding ministership from 1947 and how it is distributed in the entire State. I really compliment our Chief Minister for the service he has done. Certain communities which could not hope to get a ticket to contest for the Assembly have representation in the Cabinet. I am glad about it. But I must say that you should find out which are the communities that have been continuously represented during the times of Sri K. C. Reddy, Sri Hanumanthaiya, Sri Nijalingappa, Sri Kanthi, Sri Jatti and Sri Veerendra Patil. They went on changing their policies and programmes just as one would change his clothings. To get the positions of a Minister, they are prepared to do anything. To get ministersship they are prepared to get into any cabinet, prepared to join any party. This trend must be checked. I am not against any particular community. What I want you to see is about the other communities. There are so many minorities. With reference to their population, have they been given any political appointments ? You must look into all these.

Therefore I respectfully submit to check up and find out whether the good done to the people and the State has been distributed eqally, right from 1947 till to-day. The Chief Minister should not try to hide or shield anything in this matter. The President's rule has caused great injustice to the State of Mysore and Mr. Dharma Vira's rule was a

(SRI C. M. ARUMUGAM)

chaos to the State. Appointments were made on the likings and dislikings of officers. During the one year period the Secretaries acted like the Ministers. Can you expect these Secretaries to do justice to the public? No. Ministers have got to face electorate. Madam, you know the difficulties. I faced for my election. The Chief Minister, almost all the Ministers including the Prime Minister visited my humble constituency to work against me. Of course, I give credit to the Ministers because they are politicians and they really do something. The other day Mr. Siddaveerappa on the request of Mr. Siddappa agreed to extend the date for admission to the Medical Colleges and in no time the orders were issued. I compliment him. But can you expect the same thing from the Secretaries? They are like the Britishers, their way of getting into the cars, their style of talking, their style of smoking, all these are nothing but Britishers type. They want to copy it even after 25 years. Even with the Chief Minister they will not behave properly. They must adjust to the changed circumstances. The ICS officers privileges have been taken away. In Tamil Nadu they are thinking of abolishing the privileges of the IAS officers too. Therefore Sir, I feel there is need to have a probe into what these Secretaries have done as Ministers during the President's rule. They have made a mess of the administration and they want to continue it. Now it is time for this Government to check these things and that is why hon. Leader of Opposition Mr. Deve Gowda has raised this matter saying there is need to constitute a committee to ascertain the facts relating to the benefits procured by various communities in Myosore State.

Thank you.

†ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ (ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳವರು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ನಮ್ಮ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಇವತ್ತು ತಂದಿರತಕ್ಕಂತಹ ಅಲ್ಪ ಕಾಲಾವಧಿಯ ಚರ್ಚೆ ಹೀಗೆ ಇದೆ:—

> "To raise a discussion regarding the need to constitute a committee to ascertain the facts relating to the benefits procured by the various communities in the State".

ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಚರ್ಚೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮೊದಲಿನಿಂದ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಮಾಡಿದಂತಹ ಪೂರ್ತಿ ಭಾಷಣವನ್ನು ನಾನು ಸಾವಧಾನದಿಂದ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿಚಾರದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ನಾನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದನ್ನು ಉದಾಹರಿಸಿ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ಕುತೂಹಲ ಉಂಟಾಗಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಏನು ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ನಾನು ಮೊನ್ನೆ ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದಂತಹ ಭಾಷಣವನ್ನು ಓದಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನಾದರೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅದನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಓದಿದ್ದಾರೋ ಅಥವಾ ತಮ್ಮ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯೇಟಿನಿಂದ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಓದಿದ್ದಾರೆಯೋ ಎಂದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಂತೂ ಅವರು ಅದನ್ನು ಓದಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಆ ದಿವಸ ಇಲ್ಲ ಇದ್ದರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದೂ ಸಹ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನಾನು ಇಲ್ಲೇ ಇದ್ದು ನಿಮ್ಮ ಪೂರ್ತಿ ಭಾಷಣವನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಅದೇನೋ ನಾನು ಗಮನಿಸಿರಲಿಲ್ಲ, ಸರಿ. ಹಾಗೆಯೆ ಅವರು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರು. 'ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೋದರೆ ಬಹಳ ದಿನ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ'' ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಅದು ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೋದರೆ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗಿಲ್ಲ. ನಾವು ಏನಾದರೂ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ವಿಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಡಲಿ, ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಏನೋ ಒಂದು ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವರ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ನಾನು ನಮ್ರತೆಯಿಂದ ''ಸ್ವಾಮಿ, ತಮ್ಮ ಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ಆಧಾರವಿಲ್ಲ'' ಎಂದು ಹೇಳಲೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಒಂದೇ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಾಡಿದಂತಹ ಭಾಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಅದು ಒಂದು ಗಾದೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ''ಗಾಳಿಗೆ ಗುದ್ದಿ ಕೈ ನೋಯಿಸಿಕೊಂಡ ಹಾಗೆ'' ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಗಾದೆ ಇದೆ. ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಏನೂ ಇಲ್ಲದ ಕಡೆ ನೋಡಿ ದೇವೇ ಗೌಡರು ಏಕೆ ಗಾಬರಿ ಬೀಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಜಾತಿಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವಾಗ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರು. 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಏನೇನು ಆಗಿದೆ; ಯಾರ ಮೇಲೆ ಆರೋಪಣೆ ಬಂದಿದೆ, ಇದು ಸರಿಯೋ ತಪ್ಪೋ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೆ ಅನುಮಾನ ಬಂದಿದೆ, ಯಾರು ಇದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಮೊದಲು ಗೊತ್ತಾದರೆ ಏನಾದರೂ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ನಾನು ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣದ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಪುನಃ ತರಿಸಿ ನೋಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಒಂದು ಸಂತೋಷ ವೇನೆಂದರೆ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವೇಗೌಡರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಅವರೇ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಹೇಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದರೆ, ನನ್ನ ವಾದವನ್ನು ಅವರೇ ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡುವ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ವಾದ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಜುಬ್ಬವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡ ಜನರು, ಅದರಲ್ಲಿ ಮುಂತ್ರಿಯವರೂ ಇರಬಹುದು. ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ಚಿಕ್ಕ ಜುಬ್ಬ ಹಾಕಿಕೊಂಡ ಜನರೂ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇವತ್ತು ನೋಡಿದರೆ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಜುಬ್ಬವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು ಇದ್ದುದು ಇದ್ದಹಾಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿರುವವರು, ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವವರು ಎಲ್ಲರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ದಾರಿ ಬಿಟ್ಟು ಇತರರಿಗೆ ಬೇರೆ ದಾರಿ ಕೊರುತ್ತಾ ಇರುವುದನ್ನು ಅವರು ಅಪ್ರಿಸಿಯೇಟ್ ಮಾಡಿ ರಾಭ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಇರಬಹುದು. ಅಂಥಾದ್ದನ್ನು ನಾವು ಬಿಡತನ ವೆಂದು ನಾವು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದು 100ಕ್ಕೆ 100 ಸತ್ಯವಾದ ಮಾತು. ಇದನ್ನೇ ದೇಶದ ಜನರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವುದು. ಅದನ್ನೇ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸುವುದು ಏನು ಇದೆ? ಇವತ್ತು ತಾವೇನು ಹೇಳಿದ್ದೀರೋ ಆದನ್ನೇ ಅವತ್ತು ನಾನು ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದು ನಾನು ಹೇಳಿದಮೇಲೆ ತಮಗೆ ಅನುಮಾನ ಏಕೆ ಬಂತು? ತಾವು ಹೇಳಿರುವುದಕ್ಕೂ ನಾನು ಹೇಳಿರುವುದಕ್ಕೂ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಒತ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಬೇರೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವತ್ತು ತಾವೇ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಇವತ್ತು ಒಳ್ಳೆಯ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳುವುದು ನಿಜ. ಅವರು ದೊಡ್ಡಮನಸ್ಸಿನಿಂದಿದ್ದುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಆದರೆ ಅವರ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಏನು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಉದಹರಿಸಿ ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಏಕೆ ಬಿಟ್ಟರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ದಯಮಾಡಿ ನಾನು ನಮ್ರತೆಯಿಂದ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಆವತ್ತು ಅವರು ಇರಲಿಲ್ಲ. ತಾವು ಇನ್ನೊಂದು ಸಾರಿ ಓದಿಕೊಂಡರೆ ನಾನು ಏತಕ್ಕೆ ಆ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ ಎಂಬುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರಾದಂಥ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದಾಗ ತಾವು ಇದ್ದಿರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ತಾವು ಅದನ್ನು ಓದಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ನನಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಆಗ ನಾನು ಆ ರೀತಿ ಏಕೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇನೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ.—ತಾವು ಏನೇನು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದು ಇರಲಿ. ಇನ್ನು ನೀವು ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಆರ್ಯುಗಂ ಅವರು ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ಬೇಕಾದರೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ನನಗೇನೂ ಹೊಸಬರಲ್ಲ. ಅವರು ನನಗೆ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಗೊತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ.—ನಾನು ಜಾತಿವಾದಿ ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಿಷ್ಕಾವಂತ ಜನರಿಗೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನ ಇಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಆಗಿದೆ. ನಿಮ್ಮವರೇ ಒಕ್ಕಲಿಗರನ್ನು, ಲಿಂಗಾಯಿತರನ್ನು, ಹರಿಜನರನ್ನು ತುಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಇನ್ನೊಂದು ಅಂಶವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಸೇರಿದ ತಕ್ಷಣ ಅವನಿಗೆ ಪ್ರಬಲವಾದ ಕುಮ್ಮಕ್ಕನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವನಿಗೆ ಶಾಪವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಆ ವಿಷಯವಾಗಿ ನಾನು ಹಿಂದೆಯೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ.—ನಾನೂ ಸಹ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಆ ದಿವಸವೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈ ದಿವಸವೂ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಫ್ರೀಡಂ ಆಫ್ ಸ್ಪೀಚ್‌ಗೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ ಯೆಂದು ಸಕಾರಣಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ.—ಅದು ನಿಮಗೆ ಇದ್ದರೆ ನೀವೇ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ. ಯಾರು ಬೇಡ ವೆಂದು ಹೇಳ್ತಾರೆ ? ನೀವು ಹೇಳಿದ್ದೀರೆಂದು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಈ ಮಾತನ್ನು ಇವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಈ ಸಂದರ್ಭ ದಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇರಬೇಕಾದರೆ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ ಅವರು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಅದೇನು ಹೇಳಿದರೆಂದರೆ, ಅದು ಜಾತಿ, ಮತಗಳ ಮಾತು ಬಂದಾಗ, ಅದನ್ನು ಕಣ್ಣಿನ ಹಾಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು. ಈ ಎರಡು ಜಾತಿಯ ಕೋಮುಗಳನ್ನು ಎರಡು ಕಣ್ಣುಗಳ ಹಾಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವೇ ರೀತಿ ನಾನು ಇದುವರೆಗೂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ತಮಾಷೆಯಾಗಿ ಹರಿಜನರು ಬೆನ್ನುಮೂಳೆಯಾಗಿ ಇರುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆ ಮಾತು ಪ್ರಾಪಕಕ್ಕೆ ಬಂತು. ಆಗ ಉತ್ತರ ಆ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪಣೆ ಪಡೆದು ನಾನು ಆಗ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದೆನೋ ಅದನ್ನು ಓದಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಮರತು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆದುದನ್ನು ಅವರ ಕಲ್ಪನೆಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಂತೆ ಏನೋ ವಿಚಾರ ತರಬೇಕೆಂದು ಅದನ್ನು ಬೇರೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಅದನ್ನು ಜ್ಞಾಪಿಸುವುದು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ. ನಾನು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ :—

"ನಮ್ಮ ನಾಡಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂದು ಹೆಸರಿಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲರ ಭಾವೈಕ್ಯತೆಗೆ ಇದು ನಾಂದಿಯಾಗಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಎಲ್ಲ ಜನರ ಹಿತಸಾಧನೆಗೆ ಶ್ರಮಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಕೆಲವು ಸ್ನೇಹಿತರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ನೆನ್ನೆ ದಿನದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಓದಿದೆ. ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೆಚ್ಚು ಇದೆ ಎಂದು ಕೆಲವು ಸ್ನೇಹಿತರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಆರ್ಯಂಗಾರ್ ಅವರು ಈಗತಾನೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು : ಏನೆಂದರೆ ಬಹುಸಂಖ್ಯೆ ಯುಳ್ಳ ಮತಗಳವರು, ಜಾತಿಯವರು ತಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿನ ಹಾಗೆ ಇರಬೇಕು, ಬೆನ್ನುಮೂಳೆಯ ಹಾಗೆ ಇರಬೇಕೆಂದು. ಆ ಮಾತಿಗೆ ನಾವೇನೂ ವಿರೋಧಮಾಡುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಯಾರೇ ಹೇಳಲಿ ಅಥವಾ ಬಿಡಲಿ. ಅದು ಹಾಗೆಯೇ ಇರಬೇಕು. ಆದರೆ ಆ ಅನುಮಾನ ಏತಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಮತವನ್ನು ಅಥವಾ ಜಾತಿಯನ್ನು ವಿರೋಧಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಏನು ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಆ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಎಷ್ಟು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದರೂ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್.—ನೋಪು ತಿಂದವರು ಆ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ನೋಪು ಇಲ್ಲದವರು ನೋಪಿಸಿ ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೆ ಏನು ಮಾಡುವುದು ? ಯಾರೇ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸಲಿ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಸಮಾನರೆ. ಕಾನೂನಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಕಟ್ಟಿಬದ್ಧರೇ, ಆ ರೀತಿ ಇರಬೇಕಾದರೆ ಯಾರೋ ಕೆಲವರನ್ನು ತುಳಿಯುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ? ನನ್ನ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಜಾತಿಯವರನ್ನು ತುಳಿಯುವಂತಹ ಕೆಲಸ ಯಾರಿಂದಲೂ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದು ಕೇವಲ ಭ್ರಾಂತಿಯ ಮಾತು. ಅದು ರಾಜಕೀಯ ಕುತೂಹಲ್ಯವಿಯ ಮಾತು. ಯಾವ ಜಾತಿಯೇ ಆಗಲಿ ನಾವು ಜಾತಿ ಮತಗಳಿಗೆ ಕಾನೂನು ರೀತ್ಯಾ, ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ರೀತ್ಯಾ ಎಷ್ಟು ಕೊಡಬಹುದೋ ಅಷ್ಟು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ

ಸಾಧ್ಯ. ಅವರವರ ದೇವಾಲಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಅವರು ಪೂಜೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವರ ಶಾಸ್ತ್ರ ಅವರ ಪುರಾಣ ಮತ್ತು ಮಂತ್ರವನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಅವರು ಪೂಜೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ಪೊನ್ನೆ ಮ್ಯೆನೂರಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಲಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಅವರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಜುಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರೆ ಮಾತ್ರ ನಾವು ಊಟ ಹಾಕುತ್ತೇವೆ, ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ನಾವು ಊಟ ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯದ ವ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ಹೇಳಿದರು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಒಂದು ವಿಷಯ ಮೆಲ್ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ನಾವು ಏನೂ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಈಗ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಜಾತಿಯವನನ್ನು ತುಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ? ಇದರಲ್ಲಿ ಬಡವರು ಮತ್ತು ಬಲ್ಲಿದರು ಎರಡು ಜಾತಿಗಳವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ದುಗುಡ ಏನಿತ್ತು ? ''

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ನಾನು ಅದನ್ನೇ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣಮಾಡಿ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.

''ಕಾನೂನು ರೀತ್ಯಾ ಸರ್ಕಾರದ ಸವಲತ್ತುಗಳು ಯಾವ ಜನಗಳಿಗೆ ಸಲ್ಲಬೇಕೋ ಅದು ಅವರಿಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥಾ ದೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿತ್ತು. ಈ ದೂರಿಗೆ ಕಾರಣ ಏನು ಅಂದರೆ ಈ ಕಾನೂನನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದ್ದವರು ಜಾತಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ವೋಸ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥಾ ದೂರೂ ದೇಶದಲ್ಲಿತ್ತು. ಅಂಥಾ ದೂರನ್ನು ನಾವು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದು, ಈಗ ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ಅದು ಬೇಡ ಎಂದು ನಾವು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಯಾರು

6-00 P.M.

ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಗಳಿಸಿದ್ದರೋ ಅವರು ಇತರರಿಗೆ ವೋಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಆ ಜನಗಳಿಗೆ ಈಗ ಬಾಯಿ ಕಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ ಆಗಿದೆ.'' ಈ ಮಾತನ್ನು I have said before not only now, but even during election time and also prior to election time from so many years. ನಾನೊಬ್ಬನೇ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ತಜ್ಞರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಆ ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. ನಾನು ಇದನ್ನು ಸೊನವಾಗಿ ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದು ಕಳೆದ 25 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ನಡೆದು ಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಆ ಜನಾಂಗದ ಬಾಯಿ ಕಟ್ಟಿದ ಹಾಗಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ನಾನು ಚಿಂತೆಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂಥ ವಿಷಯಗಳಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ದೇಶದ ಜನರ ಮುಂದೆ ಇಡೋಣ, ಎಲ್ಲರ ಗಮನವನ್ನು ಅತ್ಯಕಡೆಗೆ ಸೆಳೆಯೋಣ. ಅಂಥ ಅಕ್ರಮಗಳಾಗಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಲೇಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗೇ ನಾನು ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನನಗೂ ತಮಗೂ ಏನೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈಗ ಈ ಭಾಷಣದಿಂದ ಇಲ್ಲಾ ಈ ಚರ್ಚೆ ಉದ್ಭವಿಸಿದೆ ಎಂದ ಹಾಗಾಯಿತು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಶೇಖರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಹೇಳಿಕೆಯು ಪ್ರಕಾರವೇ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಾತಿಯವರೂ ಕಳೆದ 25 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ, ಎಷ್ಟು ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಹಾಗೂ ಅವರವರ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಅವರವರ ಜಾತಿಯ ಬಲದ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ರಸ್ತೆ, ಬಾವಿ, ಶಾಲೆ ಸಾಲ, ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಅಥವಾ ಇತ್ಯಾದಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಜನರಿಗೆ ಜಾತಿ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ಆ ಸಮಿತಿಯವರು ಈ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ ಮತ್ತು ಆ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಡಬೇಕೆಂದೂ ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ಮಾತೇನಿದೆ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದ ಮಾತು. ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲವೆಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೇ ರಾಜಕೀಯ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್)

ಸಾಮಾಜಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕೋಮುಗಳವರು ಬೇರೆ ಕೆಲವು ಕೋಮುಗಳವರನ್ನು ಶೋಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಬುಡವಿಲ್ಲದ ಮಾತು ಎಂಬುದಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಭಾವಿಸುವುದಾದರೆ ಅವರು ಹಾಗೇ ಭಾವಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿ. ಆದರೆ ಎಷ್ಟೊಷ್ಟು ಜಾತಿಯವರು ಎಷ್ಟೊಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಯಾವ ಯಾವ ಜಾತಿಗಳನ್ನು ಶೋಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಲೋಕವಿದಿತವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ರಂಗಗಳು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಜಾತಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾದವುಗಳಲ್ಲ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಉನ್ನತಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಐಶ್ವರ್ಯವಂತರು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗಿಂತ, ಬಡವರಿಗಿಂತ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಅನೂಚಾನವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಹಾಗೆ ಅವರಿಗೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದ ಸ್ಥಾನವಿದೆ ಅನ್ನುವುದರಿಂದಲೇ By reason of one's caste, he is looked down by another person. Is it not a fact? Does it require a committee to go into the question? Everybody knows in life what it is. Supposing as compared to a potter or a Kammara or a shoe-maker or who toils in the sun, some of us who are placed socially above these people, look down those people. That is the tradition in over society. That is the convention that has been built up over ages. By virtue of one's position, he is always looked down; it does not require a committee to go and prove it. Take for instance the power of money. It is not confined to one caste or community. If my friends want to make it appears that because I say this, it is aimed against only a majority community, I can only submit that they are wrong. It is not correct. I would request the Hon'ble members to interpret it in its true perspective.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನಾನು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. 'ಒಕ್ಕಲಿಗರು, ಲಿಂಗಾಯಿತರು' ಬೇರೆ ಕೋಮುಗಳಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈಗ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಕೋಮುಗಳನ್ನು ತುಳಿಯಲು ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ—ಎಂದು ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ನಾನು ಇಷ್ಟನ್ನೆರ್ಥಾ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಒಂದು ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ನನ್ನ ವಾದ. ಹೀಗೆ ಈ ಕೋಮಿನವರು ಯಾರನ್ನು ಎಷ್ಟು ದಿವಸಗಳಿಂದ ಶೋಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಎಂದೇ ನಾನೂ ಕೇಳುತ್ತಿರುವುದು. ನಾನು ಏನಾ ಕಾರಣ ಯಾರ ಮುಖಕ್ಕೂ ಮಸಿ ಹಚ್ಚಬೇಕೆಂದು ಹೊರಟಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯನವರು ಯಾವ ಜಾತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಾದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಆ ಜಾತಿಗಳು ಇತರರನ್ನು ಶೋಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಈಗ ಬಾಯಿಕಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ ಆಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಬಹಳ ವೇಗವಾದ ಅಲಗೇಷನ್. You please come out with facts. Why do you say that we have exploited others. If you say so, you must prove it with facts.

Sri B. BASAVALINGAPPA (Minister for Municipal Administration).—If you go and see in the villages, you will find it out yourselves.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಅದನ್ನೇ ಪ್ರೂವ್ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿರುವುದು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನಾನು ಯಾರೋ ಶೋಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನು ನಾನೇ ಎಂದು ತಾವು ಅಂದುಕೊಂಡರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಏನು ಹೇಳಲಿ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ತಾವು ಹಾಗೆ ಹೇಳಬಾರದಾಗಿತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಇಲ್ಲಿ what is the vague allegation that I have made? ಶ್ರೀ ದೇವೇಗೌಡರೇನು ತಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೋ ಆ ಜಾತಿಯ ವಿಷಯ ನಾನು ಹೇಳಿರತಕ್ಕದ್ದು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ತಾವು ಹೇಳಿರತಕ್ಕದ್ದರಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿ ಭಾವನೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನಿಮಗೆ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗದೆ ಇದ್ದರೆ ಈಗ ನಾನು ಹೇಳಿದ ಮೇಲಾದರೂ ಆ ನಿಮ್ಮ ಭಾವನೆಯನ್ನ ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ತಮ್ಮಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಅಂಥ ಭಾವನೆ ಇರಬಾರದು, ಇದ್ದರೆ You must face certain facts.

Sri D. DEVARAJ URS.—I have faced the facts and I am going to face them.

Sri H. D. DEVE GOWDA.—You cannot make a vague allegation.

Sri D. DEVARAJ URS.—I now assert and say that there are people and people in this country who by virtue of their position both in the political field, economic field as well as in social field have exploited others. It does not refer to one single community or caste. I do assert it. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ವರ್ಷಾನುಗಟ್ಟಲೆಯಿಂದ ಕ್ಯಾಂಗ್ರೆಸ್ ವರ್ಕಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಇದನ್ನು ನಾನೇನೂ ಈಗ ಹೊಸದಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ಅನುಭವಿಗಳೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಮಾತುಗಳೇನಿವೆ ಇವು ಕೇವಲ ಒಂದು ಜಾತಿಗೇ ಅನ್ವಯಿಸಿದ ಮಾತುಗಳು ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಲ್ಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವ ಈ ಮೂರು ರಂಗಗಳಲ್ಲೂ ಎಲ್ಲಾ ಜಾತಿಗಳವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಲಿಗರಿದ್ದಾರೆ, ಲಿಂಗಾಯಿತರಿದ್ದಾರೆ, ಕ್ಷತ್ರಿಯರಿದ್ದಾರೆ, ಮುಸಲ್ಮಾನರಿದ್ದಾರೆ, ಕ್ರೈಸ್ತರಿದ್ದಾರೆ, ಹೀಗೇ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಜಾತಿಯವರಿದ್ದಾರೆ. ಆದರಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಬೇರೆ ಜಾತಿಯವರನ್ನು ಶೋಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಸತ್ಯವಾದ ಮಾತು. ಈಗ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ತಮ್ಮ ಮೇಲೆಳೆದುಕೊಂಡು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಆಕ್ರೋಶ ಮಾಡಿದರೆ ಆ ನಿಮ್ಮ ಆಟ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಏನೂ ನಡೆಯುವಾರದು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ತಮಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನೋಡಿದ್ದಾರೆ. ಚುನಾವಣೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದರ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಲೂ ಒಬ್ಬಬ್ಬರು ಇದನ್ನ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಜಾತಿ ದ್ವೇಷದಿಂದ ಹೋರಾಡಲು ಕೆಲವರು ಹೊರಟಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಪ್ರತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲೂ ಬಂದಿದೆ. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಜನ ಓಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುವುದು ಯಾವ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರೇ ಆಗಲಿ ಯಾವ ಜಾತಿಯವರೇ ಆಗಲಿ, ತಮ್ಮ ಜಾತಿಯ ಓಟಿನಿಂದ ಗೆದ್ದು ಬಂದಿರುವ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ದ್ದರೆ ನಾನು ಈ ಸ್ಥಾನ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಲು ತಯಾರಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ತಾವು ಸ್ಥಾನ ಬಿಡಲು ಈ ಕಾರಣ ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದಿದೆ. ಅದನ್ನು ನನ್ನ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಜಾತಿಗಳಿವೆ, ಒಂದು ಬಡವರ ಜಾತಿ, ಒಂದು ದೊಡ್ಡವರ ಜಾತಿ. ಇದನ್ನು ಮೊದಲನಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ; ಚುನಾವಣೆ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಶೇಟ್ಟು ಜನ ಬಡವರೇ ಓಟು ಕೊಟ್ಟಿರುವರು ಎಂದು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂಜರಿಯಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಹರಿಜನರೂ ಓಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಶೋಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಪೆಸ್ಟೆಡ್ ಇಂಟರೆಸ್ಟ್ ಇರುವವರು ಯಾರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ನಮಗೆ ಓಟು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲ ಎಲ್ಲ ಜಾತಿಯವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ನಮಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ನಾವು ತರುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಂದ ಅವರ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರುವುದೆಂದು ಅವರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ನೀತಿಗೆ ಸರ್ವಾಜನ್ಯಲ್ಲಿ ಮನ್ನಣೆಯಿದೆ. ವೀಕರ್ ಸೆಕ್ಷನ್, ಹಿಂದುಳಿದವರು, ಮೈನಾರಿಟಿ ಕೋಮುಗಳವರು, ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರು ಮುಂತಾದವರಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಿಸಲು ಕೆಲವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಅವರು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ತಿದ್ದುಪಾಟು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆಲ್ಲದೆ ಆಸ್ತಿ ಹಕ್ಕಿನ ಬಗ್ಗೆ ಸಂವಿಧಾನದ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ಒ)ನವರು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ವಾರ್ತಾ ಅಂಡ್ ಹೋಂ ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನೀವು ರಾಜಕೀಯ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—I have every right to say. I am not yielding. ಸಂವಿಧಾನದ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿದಾಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಜನರ ಗುಡಿಸಲುಗಳು, ಮಡಿಕೆ ಮುಂತಾದುದನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಪ್ರಚಾರಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದವರು ಈಗ ಜಾತಿ ಬೆಳೆಸಲು ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಹಿಂದೆಯೂ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ, ಈಗಲೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಎಲ್ಲಾ ಜಾತಿಗಳಲ್ಲೂ ಬಡವರಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾರೂ ಪ್ರಬಲರಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಅನುಕೂಲವಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಶ್ರೀ ದೇವೇಗೌಡರು ಹೇಳಿದರೆ ಒಪ್ಪಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಅದಕ್ಕೇ ಜಸ್ಟಿ ಹಟ್ಟಿ ಎಂದು ಬೇಳುವುದು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಅದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಸರಕಾರ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದಾಗ ಜನರಿಗೆ ಕೆಲವು ಸಾಲತು, ಕೊಡಬೇಕೆಂದಾಗ ಜಾತಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬೇಡ, ವರಮಾನ ನೋಡಿ ಸಾಲಬ್ಯ ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈಗ ವರಮಾನವೊಂದೇ ಅಳತೆ ಗೋಲಾದರೆ ಅದರಿಂದ ಅನೇಕರಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಅನೇಕ ಮಿತ್ರರಿಗಿದೆ. ಈ ಸಭೆಯೊಳಗೆ ಅನೇಕರಿಗೆ ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾವೀಗ ಯೋಚನೆಮಾಡಿರುವುದು ಸಂವಿಧಾನದ ಪ್ರಕಾರ ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಅನುಕೂಲ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು. ಆರ್ಟಿಕಲ್ 16 (4) ರಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಸಿಟಿಜನ್ಸ್ ವಿಚಾರವಿದೆ. ಸಂವಿಧಾನದ ಆರ್ಟಿಕಲ್ 16 (4)ರಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯಿದೆ:

> "Nothing in this article shall prevent the State from making any provision for the reservation of appointments or Posts in favour of any backward class of citizens, which, in the opinion of the State, is not adequately represented in the services under the State."

ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಆಫ್ ಸಿಟಿಜನ್ಸ್ ಯಾರು ಎಂದು ತಿಳಿಯಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಕಾ ಕಾಲೇಲ್ಕರ್ ಸಮಿತಿ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ವರದಿ ಒಪ್ಪಿದರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಅಂತೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಅದನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಹಾಗೆಯೇ ಇದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಾಜ್ಯದವರೂ ತಮ್ಮ ಇಚ್ಛಾನುಸಾರ ಅದನ್ನು ಇಂಟರ್‌ಪ್ರಿಟ್ ಮಾಡಿ ಕಾನೂನು ಮಾಡಿದರು. ಆದರಿಂದ ಯಾರಿಗೂ ಅಷ್ಟಾಗಿ ತೃಪ್ತಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಕನಾಮಿಕಲಿ ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಆಗಿರುವವರು ಎಲ್ಲ ಜಾತಿಗಳಲ್ಲೂ ಇದ್ದಾರೆ, ಎಲ್ಲ ಜಾತಿಯವರಲ್ಲೂ ಅಂಥವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಜನರಾದರೂ ಇದ್ದಾರೆ, ಅನುಕೂಲಸ್ಥರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಂದಿ ಇರಬಹುದು. ಲಿಂಗಾಯಿತರು, ಒಕ್ಕಲಿಗರು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ಕ್ಷತ್ರಿಯರು ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲ ಕಂಗಡಗಳವರಲ್ಲೂ ಬಡವರಿದ್ದಾರೆ. ಹರಿಜನರು ಮುಂತಾದವರಲ್ಲಿ ಬಡವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಆಸ್ತಿ ಇದೆ? ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಮೀನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಕಾನೂನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ; ಸೇಕಡ 50 ರಷ್ಟು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಜಮೀನು ಅವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿರಬಹುದು. ಅವರಿಗೆ ಹಣದ ಕೊರತೆಯಾದಾಗ ಆದರಲ್ಲಿದ್ದ ಜಮೀನನ್ನು ಮಾರುವುದುಂಟು. ಅದೂ ಕೂಡ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ, ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸಮಿತಿ ಮಾಡಿ ಅದರ ಮೂಲಕ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

> "So far as the Scheduled Castes and Scheduled Tribes are concerned, 15 plus 3 *i.e.*, 18 per cent should be given to them in making appointments to Government services."

ಎಂದು ಇತ್ತು. ಈಗ ವರದಿಯಾಗಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಸೇಕಡ 18 ರಷ್ಟು ಅವರಿಗೆ ದೊರತಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಹಾಗಾಗಿರಬಹುದು. ಇದು ಅನ್ಯಾಯ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ; ಇದು ನಿಜ. ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕಾದ್ದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಗೊತ್ತಿರುವ ವಿಚಾರ. ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕೋಮುಗಳಿವೆ, ಬೆಸ್ತರು, ಪರಿವಾರ, ಕುಂಬಾರ, ಅಗಸ, ಕೆಲಸಿ, ಕೊರಮರು ಮುಂತಾದವರಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಬಡವರು; ಅಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಹೇಳಬಹುದು; ಇಂಥವರಿದ್ದಾರೆ. As a caste, as a community they are

all backward. ಅವರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಸಂಸಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ 10 ಸಂಸಾರಗಳಿಗೆ ಎಕರೆ ಭೂಮಿ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ. ನೂರು ಸಂಸಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ 50 ಹಳ್ಳಿಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಮಾಡಬಹುದು, ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರು ಬಡವರೂ ಕೆಲಸ ಕಡೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್‌ನೆಸ್. ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ಸೌಲಭ್ಯ ಕೊಡಬೇಕು ನೌಕರಿ ಮುಂತಾದ್ದು ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಶದಪಡಿಸಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ನಾಗನಗೌಡ ಸಮಿತಿ ಮಾಡಿದಾಗ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿತ್ತು.

ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಕಾರಣ ಇದೆ. ಈ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ತಾವೇ ಓದಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು ಎಂದು ಆಗಿನ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಠಿಣವಾಯಿತು. ಆಗ ಏನು ಮಾಡಿದರು ಎಂದರೆ ಒಂದು ಗೌರ್ನಮೆಂಟ್ ಆರ್ಡರನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್‌ನೆಸ್, ಎಕನಾಮಿಕ್ ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಹೇಗೆ ಎಂದರೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 2 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಅಥವಾ 1200 ರೂಪಾಯಿ ಆದಾಯ ಇದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಆದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇದ್ದರೆ ಬೇಡ ಅಂತ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದರು. ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕುತ್ತದೆಯೇ ಎಂದು ನೋಡಿದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಪೀಪಲ್‌ಗೆ ನ್ಯಾಯ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಹೇಗೆಂದರೆ 10 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಆದಾಯ ಬಂದರೂ ಕೂಡ 2 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಆದಾಯ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸುಳ್ಳು ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ತಂದುಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಲಾಭ ಪಡೆದಿರುವವರು ಇದ್ದಾರೆ. ನಿಜವಾಗಿ ಇದರಿಂದ ಲಾಭ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ನ್ಯೂನತೆಗಳು ಇವೆ. ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಇದನ್ನು ಬೇರೆ ಸ್ಟೇಟ್‌ನಲ್ಲೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಕ್ಯಾಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ಡಿಸಿಷನ್ ಇವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಆಫ್ ಸಿಟಿಜನ್ಸ್ ಯಾರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಡಿಫೈನ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಕಮಿಷನ್ ಇರಲಿ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದಂಥ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೇ ಮೀಸಲಾಗಿಡೋಣ ಎನ್ನುವುದೇ ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇಷ್ಟೆ. ನಾವು ಇದನ್ನು ತೆಳಬೇಕಾದರೆ ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್‌ನೆಸ್ ಇರತಕ್ಕವರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬೇರೆ ಕಮ್ಯೂನಿಟಿಯವರನ್ನು ದೂರ ಇಡಬೇಕು ಎಂಥ ಉದ್ದೇಶ ಅಲ್ಲ. ಅಥವಾ ತುಳಿಯುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶ ಅಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಒತ್ತಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಇಷ್ಟೆ. ನಾನು ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ಹೊಸಬನಲ್ಲ. ನನ್ನ ಚುನಾವಣಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕೋಮಿನವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಒಕ್ಕಲಿಗರು, ಲಿಂಗಾಯತರು ಇದ್ದಾರೆ, ಮೆಜಾರಿಟಿ ಕಮ್ಯೂನಿಟಿಯವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಎಲೆಕ್ಷನ್‌ನ್ನು, ಅವರು ನನಗೆ ಓಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಓಟರ್ಸ್ ಯಾರು ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತು. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಯಾವೊತ್ತೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಕೋಮಿನವರನ್ನು ತುಳಿದು ಹಾಕುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ನರ್ಪಥಾ ಸಾಧುವಲ್ಲ. ಒಂದುವೇಳೆ ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿ ಶಂಕೆ ಇದ್ದರೆ ದಯವಾಡಿ ಈವೊತ್ತೇ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿ ಎಂದು ನಾನು ವಿನಂತಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ ಏನೆಂದರೆ ಈ ಒಂದು ಎಲೆಕ್ಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಒಂದು ಸ್ಲೋಗನ್ಸ್ ಆಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಿಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ ಇರಬಹುದು. ಆ ರೀತಿ ಇದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನಾವು ಏನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ನನ್ನ ದೇಶದಲ್ಲಿ 1967ರ ಎಲೆಕ್ಷನ್ ಆದಮೇಲೆ ಜನರು ಬಹಳ ಬುದ್ಧಿವಂತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರು ಹೇಳಿದರೂ ಕೂಡ ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ, ಶ್ರೀ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯನವರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಈವಾಗ ಜನರನ್ನು ಮೋಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜನಗಳು ಬಹಳ ಎಚ್ಚೆತ್ತುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ, ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಒಂದು ವರ್ಗವನ್ನು ಶೋಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹಿಂದಿನ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಈವೊತ್ತು ಇಂಟರ್‌ಪ್ರಿಟೇಷನ್ ಆಗಿ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ಆ ದಿವಸ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ನಾನು ಆವೊತ್ತಿನ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಅದೇರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನಿಮಗೆ ಶಾಂತಿ ತಾಳ್ಮೆ ಬೇಕು, ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ಅದನ್ನು ಓದಿದರೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಬಾಕಿಯವರನ್ನು ಶೋಷಣೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಕಮ್ಯೂನಿಟಿ ಯಾವುದು ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ನಾನು ಇಲ್ಲದೇ ಇರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದನ್ನು ಯಾವುದನ್ನೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಈವೊತ್ತೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ನಾನು ಯಾರನ್ನೂ ಬೋನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿಲ್ಲ, ನಿಮಗೆ ಭಯ ಬಂದರೆ ನಾನು ಏನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಪುನಃ ಹೇಳಬೇಕೇ ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಯಾರೋ ಕೆಲವು ಜಾತಿಗಳನ್ನು ತುಳಿಯುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಂತಹ ಮಾತು ಏನಿದೆ ಅದು ಇವುವರೆಗೆ ಯಾರು ಇತರರನ್ನು ಶೋಷಿನುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅವರಿಗೆ ಈಗ ಬಾಯಿ ಕಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ ಆಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಯಾವರೀತಿ ಇಂಟರ್ ಪ್ರಿಟೇಷನ್ ಬೇಕಾದರೂ ಕೊಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಬಿ. ಶಿವಮೂರ್ತಿ.—ಅಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಜಾತಿ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಈ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಕ್ರಿಪ್ಷನ್‌ನ್ನು ನಾನು ಇದುವರಿಗೆ ಓದಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗತಾನೇ ನೋಡಿದೆ. ಆದುರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಏನೆಂದರೆ ಯಾವ ಒಂದು ಜಾತಿಯೂ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸನಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವರ್ಗವೇ ಮತ ನೀಡಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ವರ್ಗಗಳು ಮತ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೋಷನ್ ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥವರದ್ದು ಒಂದು ಗುಂಪು ಇದೆ. ಅವರ ಕೆಲಸವೇ ಇದು. ಇದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತು. ನಮ್ಮ ಜನಗಳ ವಿಚಾರ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅದಲು ಬದಲು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಜಾತಿ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವವರು ದಡ್ಡರಾದರೂ ಕೇಳುವವರು ಕಿವುಡರಲ್ಲ. ಈಗ ದೇಶದ ಜನ ಅಷ್ಟು ಕಿವುಡರಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ತಪ್ಪು ದಾರಿಗೆ ಎಳೆಯುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಮೈನಾರಿಟಿ ಕೋಮು ಇದೆ ಎಂದರೆ ಕಮ್ಯೂನಿಟೀಸ್ ಮೈನಾರಿಟಿ ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ಹೊರತು ರಾಜಕೀಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ಮೈನಾರಿಟೀಸ್ ಇಲ್ಲ. ಲಿಂಗ್ವಿಸ್ಟಿಕ್ ಮೈನಾರಿಟಿ ಇರಬಹುದು, ರಿಲಿಜಿಯಸ್ ಮೈನಾರಿಟಿ ಇರಬಹುದು, ನಾವೂ ನೀವೂ ಹಿಂದೂಗಳು, ವೇಜಾರಿಟಿಯೂ ಅಲ್ಲ, ಮೈನಾರಿಟಿಯೂ ಅಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಅದನ್ನು ಹೇಳಿದವರು ಸಹ ನೀವೇ, ನಾವಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ನಾನು ಹೇಳಿಲ್ಲ, ನಿಮಗೆ ಭ್ರಾಂತು ಬಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನೀವು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ನಿಜಾಂಶ. ಆವರೆ ಪೇಪರ್‌ನಲ್ಲಿ ಓದಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ನಾನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ, ಹೊರಗಡೆ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಿ. ನಾನು ಮೈನಾರಿಟಿ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ನೀವು ಮೈನಾರಿಟಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವ ತರಹ ಮೈನಾರಿಟಿ ಎಂದು ನೀವು ಹೇಳಬಹುದು ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ತಾವೇ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ತೋರಿಸಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಮೈನಾರಿಟಿಗೆ ಸೇರಿರತಕ್ಕಂಥವರು ಒಬ್ಬರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಾವೇ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ತಾವೇ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ನಾನು ಅರೀತಿ ಹೇಳಿಲ್ಲ ಹಾಗಾದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವೇಗೌಡರಿಗೆ ಮೆಜಾರಿಟಿ ಕಮ್ಯೂನಿಟಿ ಯಾವುದು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೇ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನೂರು ಸಲ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನೀವು ಊಸ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಾನು ಏನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಮೆಜಾರಿಟಿಯೂ ಅಲ್ಲ, ನಾನು ಮೈನಾರಿಟಿಯೂ ಅಲ್ಲ. ನಾವು ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ಕೂಡ ನೀವು ಮೈನಾರಿಟಿ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡರು ಮೈನಾರಿಟಿಯಾ ಅಲ್ಲ, ಮೆಜಾರಿಟಿಯೂ ಅಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ತನ್ನ ಜಾತಿಯಿಂದಲೇ ಗೆದ್ದು ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ತೋರಿಸಿ. ಇದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅನಲೈಸ್ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಮೆಂಬರ್ ಆಗಲಿ ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥವರು ಒಂದು ಕಮ್ಯೂನಿಟಿಯಿಂದಲೇ ಓಟು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆರಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆರೀತಿ ಒಂದು ಜಾತಿಯಿಂದಲೇ ಓಟು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆರಿಸಿ ಬರುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನೀವು ಅದನ್ನು ತಿಳಿದು

ಕೊಂಡರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸೇರಿದವರು. ವಕ್ಕಲಿಗರೂ ಕೂಡ ಓಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಹರಿಜನರೂ ಕೂಡ ಓಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಜಾತಿಯವರೂ ಓಟುಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ವಕ್ಕಲಿಗರು ನಮಗೂ ಅಪೋರ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ನಿಮಗೂ ಅಪೋರ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇದು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಕಮ್ಯೂನಿಟಿಗಾಗಲಿ ಸೀಮಿತವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಗ್ರೂಪುಗಳು ಇವೆ. ವರ್ತಕ ವರ್ಗ, ಕಮ್ಯೂನಿಟಿ ಇದೆ, ಆಫಿಷಿಯರ್ಸ್ ಕಮ್ಯೂನಿಟಿ ಇದೆ, ಜಮೀನ್ದಾರರು ಇದ್ದಾರೆ, ದುಡ್ಡು ಇಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ವರ್ಗ ಇದ್ದಾರೆ, ಬಡವರ ವರ್ಗ ಇದ್ದಾರೆ. ಈರೀತಿ ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇದೆಯೇ ಹೊರತು, ಅದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ನಿಮಗೂ ಸಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ನಮಗೂ ಸಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

6-30 P.M.

It cuts across all castes and communities. So, I do not think anybody is more alive to this problem than I am today in this respect. ಆದುದರಿಂದ ತಾವು ನನಗೆ ಏನು ಬಣ್ಣ ಹಚ್ಚಿದರೂ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ, ಅದು ಸರಿಯಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬಲ್ಲೆ. ಶ್ರೀ ಆರ್ಮುಗಂ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಮಾತು ಬೇರೆ. I have already stated that I know Sri Armugam well because he was my colleague in the previous Assembly. We have heard him on more than hundred occasions in this House.

ಅವರು ಯಾವ ಒಂದು ಕಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಮಿಟಿ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು, that is totally different from the background with which my hon. friend the Leader of the Opposition is trying to make out a case. I would like to submit that by a Committee nothing can be achieved; nor can you get all this information because it becomes endless. Moreover my hon. friend anticipated, ಏನೆಂದರೆ ಮಾಹಿತಿ ಸಿಕ್ಕುವುದು ಕಷ್ಟ ಎಂದು. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವಾಗಿಲ್ಲ, ಜಮೀನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಬಾವಿ ತೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ಮಗದೊಂದು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಈ 25 ವರ್ಷದಿಂದ ಯಾವ ಕೆಲಸ ಆಗಿಲ್ಲ, ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಒಂದು ಸಂಹಿತೆ ಬರೆಸಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ? ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಇದು ನಮ್ಮ ಹುಚ್ಚುತನ ಎಂದು ಬೇರೆಯವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಇದನ್ನು ಬರೆಸಿದರೆ ಆಗುವ ಪ್ರಯೋಜನವೇನು? ಇದು ಸಾಧುವಾದ ಕೆಲಸವಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಇದರಿಂದ ಯಾವ ಆದಾಯವೂ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ. ನಿಜವಾಗಿ ಯಾರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಇದೆ, ಯಾರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಸಹಾಯ ದೊರೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ, ಅದು ದೊರೆಯಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅವರ ಉದ್ದೇಶ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ ಒಂದೇ ಎನ್ನುವುದು ನನ್ನ ನಂಬಿಕೆ. ಆ ಉದ್ದೇಶ ಸಾಧನೆಯಾಗಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರಿಂದಲೇ ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಕಮಿಷನ್ ಮಾಡಿದೆ. ಅವರು ಈ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಕೆಲವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಫಲತ್ವನ್ನು ಕೊಡುವ ಅವಕಾಶವಿದೆ ಅಂಥ ಜನರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡಲು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಹೆಚ್ಚು ಮುಂದುವರೆದಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ನೋಡಿ ಎಂದು ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಕಮಿಷನ್‌ನವರಿಗೆ ಬೇಕಾದರೆ ಹೇಳೋಣ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡುವ ಕ್ರೈಟೀರಿಯಾ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿ ಕೊಡೋಣ. ಟರ್ಮ್ಸ್ ಆಫ್ ರೆಫರೆನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡೋಣ. We will examine. If it is necessary we will do. But the aims and objectives I have and he has, I am sure, are not different from the objectives of the Government. We are all one there. We shall see, as far as possible, to what extent the two inequalities—the economic inequality and the social inequality which are there, could be reduced. ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಒಂದೇ ಸಮ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸೊಷಿಯಲಿಸಂ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಐದು ಅಡಿ ಇರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಆಬ್ಜೆಕ್ಟಿವ್ ನಮ್ಮದಲ್ಲ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರುವ ಅಂತರ ಏನಿದೆ, ವರ್ಗ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಏನು ಅಂತರವಿದೆ ಅದನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಕಡಮೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು,

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್)

ನಮ್ಮ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀ ವಿನೋಬ ಭಾವೆ ಅವರು ಇದನ್ನು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಉದಾಹರಣೆಯ ಮೂಲಕ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಂತರ ಹೇಗಿರಬೇಕು, ವರ್ಗ ವರ್ಗದ ಅಂತರ ಹೇಗಿರಬೇಕು ಎಂದರೆ ಕೈಯಲ್ಲಿರುವ ಐದು ಬೆರಳುಗಳು ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಅವರು ಇಡೀ ಸಮಾಜವನ್ನು ಒಂದು ಕೈಗೆ ಹೋಲಿಸಿ ಐದು ಬೆರಳುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಅಂತರದಿಂದ ಅದನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕೂಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ, ಅದರಿಂದ ಮುಷ್ಟಿಗೆ ಶಕ್ತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಒಂದು ಬೆರಳನ್ನಾದರೂ ಒಂದು ಅಂಗುಲ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಒಂದು ಬೆರಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದೆ ಕೈ ಮುಷ್ಟಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಉದ್ದೇಶವೇನಿದೆ ಅದನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ನಾವು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೊರಟಿದ್ದೇವೆ. ವರ್ಗ ದ್ವೇಷ ವಾಗಬಾರದು, ವರ್ಗ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಘರ್ಷಣೆಯಾಗಬಾರದು ಎಂದು ಆ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಘರ್ಷಣೆಯಾಗಬಾರದು ಎಂದರೆ, ವರ್ಗ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಭೇದವಿದೆ, ವರ್ಗ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಕಿತ್ತಾಟವಿದೆ. ಇದನ್ನು ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಹಿಪ್ಪಾರಿಕರ್ ಫ್ಯಕ್ಟ್ಸ್ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದು ಹೇಗೆ, ನರಿ ಮಾಡುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಭೇದವಿದೆ. ನೀವು ಹೇಳುವ ಮಾರ್ಗ ಬೇರೆ, ನಾವು ಹೇಳುವ ಮಾರ್ಗ ಬೇರೆ ಇರಬಹುದು. ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟರ ಮಾರ್ಗವೇ ಬೇರೆ ಇರಬಹುದು. ಅವರು ಹೇಳುವಂತೆ ಹಿಂಸಾ ಮಾರ್ಗದಿಂದಲೇ ಆಗಬೇಕು, ಡೆಮಾಕ್ರಸಿಯಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವವರು ಅವರು, ರೆವಲ್ಯೂಷನ್ ಆಗಬೇಕು, ಬ್ಲಡಿ ರೆವಲ್ಯೂಷನ್ ಆಗ ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವವರು. ಬ್ಲಡಿ ರೆವೆಲ್ಯೂಷನ್ನಿಗೂ ನಮ್ಮ ಭಾರತ ದೇಶದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೂ ನಮ್ಮ ಜನತೆಯ ಮನೋಭೂಮಿಕೆಗೂ ಹೊಂದುವುದಿಲ್ಲ. ನ್ಯಾಯ, ಧರ್ಮ ಅಥವಾ ಶಾಂತಿ ಮಾರ್ಗ ಪ್ರಜಾತಂತ್ರದ ಮುಖೇನ ಪರ್ಸುಯೇಷನ್, ಡಿಸ್ಕಷನ್ ಮೂಲಕ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವ ಮುಖೇನ ಕಾನೂನು ಮಾಡಿ ಮಾತೋಣ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕುದು ನಮ್ಮ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ತಾವು ಏನು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಅದನ್ನು ಸಾಧನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಕಮಿಷನ್ ಇದೆ, ಈ ಸಮಿತಿಯ ಅಗತ್ಯವೇನೂ ಇಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದಲೇ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ವಿನಂತಿ.

Statement of the Minister for Agriculture and Forests, re: distribution of fertilisers in the State and Davangere in particular

Sri K. H. PATIL (Minister for Agriculture and Forests).—I am aware of the feelings of the Members of this Hon'ble House about the distribution of fertilisers in Davanagere. On receipt of complaints last week about the malpractices indulged in the distribution of fertilisers and also the short supply of fertilisers in Davanagere, the Joint Director (Headquarters) was deputed to Davanagere to look into the alleged malpractices and submit a report for the consideration of Government. In the meantime, further representations were received from the Presidents of Co-operative Institutions and the leading agriculturists in Davanagere. The Deputy Director of Agriculture (Headquarters) dealing with fertilisers was also deputed to enquire into the matter. I myself proceeded to Davanagere on the 30th July 1972. The detailed reports of these two officers are awaited.

On my visit to Davanagere, my first reaction was that all was not well and the situation was somewhat tense. One of the agriculturists expressed the view "Sir your administration is of a strict nature. How is it that you are permitting your officers to allow black market in

fertilisers to go on ?" I was happy that I could know the reaction of the agriculturists. Immediately, I called the Deputy Commissioner, Chitradurga and other officers of the Revenue, Police and Agriculture Departments and held discussions with them. After going into details, I have found that *Prima facie* some of the officers of the Agriculture Department were not straight in dealing with the distribution of fertilisers and each officer was trying to Put the blame on the other. The *modus operandi* adopted by the officers of the Agriculture Department resulting in malpractices in the distribution of fertilisers and creating artificial shortage of fertilisers was that permits were issued under the signatures of the various officers of the Agriculture Department without regard to the competence of the individual officers and also the availability of stocks in Davanagere. On the strength of indiscriminate issue of permits for fertilisers, the officers of the Agro-Industries Corporation took action to release stocks of fertilisers without verifying as to the authenticity of the permits and also the availability of stocks in the godowns. I was very much pained to notice that even the Fertiliser Inspector also made himself bold to issue permits when he had absolutely no authority to issue them. These officers have acted in an irresponsible manner ignoring the directions issued by Government from time to time. Even the permits for fertilisers issued in favour of the Co-operatives have not been judiciously used because a large portion of fertilisers covered by the permits has not reached the hands of the genuine agrieulturists. This is, no doubt, a matter about which one cannot be proud of. The investigations against the offiers is still in progress. Preliminary investigations have shown that the officers primarily responsible are (1) Deputy Director of Agriculture, Chitradurga; (2) Assistant Director of Agriculture (Fertilisers); (3) Assistant Director of Agriculture, Davangere; (4) Assistant Agricultural Extension Officers; and (5) lastly the Fertiliser Inspectors who have issued permits without authority. Having satisfied that *Prima facie* there is a case against them in having indulged in malpractices in the distribution of fertilisers, I have already issued orders placing them under suspension.

The Agro-Industries Corporation has also deputed its officers for enquiring into the matter. It appears that the officers of the Corporation have also unfortunately indulged in malpractices and connived with the officers of the Department of Agriculture who are *Prima facie* found guilty of malpractices. The accounts maintained by the officers of the Agro-Industries Corporation at Davanagere are not upto-date. In some cases, cash memo and delivery notes which were expected to be delivered to the permit holders were not actually given. Hundreds of them were found in the office itself. As a Preliminary measure I have asked the Police to take charge of these cash memo and delivery notes. On enquiry, I could not get any satisfactory reply from the officers of the Agro-Industries Corporation stationed at Davanagere. Having regard to the findings in the preliminary investigation, the Agro-Industries Corporation are also taking suitable action in the matter.

(SRI K. H. PATIL)

Government are thinking of appointing an Enquiry Officer to take up Departmental Enquiry against the officers who are placed under suspension and to submit the report to Government within the shortest period. Steps have, however, been taken to supply adequate quantities of fertilisers to Davanagere and instructions have been issued to supply them to the agriculturists immediately. I request the Members of this Hon'ble House to co-operate with me and the new officers and officials who are expected to be posted at Davanagere in a day or two. The agriculturists need not find it difficult to get fertilisers in adequate quantities and without any difficulty. I also appeal to the Members of this Hon'ble House to kindly bear with me till detailed reports are received by Government in this behalf.

Half an hour discussion arises out of Answer to Question No. 98 *re* : Expenditure incurred on the visit of the Prime Minister

† ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷಣಿಯವರೇ, ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ತರುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೊರಟಿರತಕ್ಕಂಥವರು, ಎಂದರೆ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರು ಚುನಾವಣಿಯ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿದಾಗ ಮೂರು ದಿನಕ್ಕೆ, 3,36,000 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರುವ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರ, ಬಡವರ ರಾಷ್ಟ್ರ, ಬಡತನದ ಬೇಗೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಯುತ್ತಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರ. ಬಡವರೇ ಅತ್ಯಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ರಾಷ್ಟ್ರ. ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನ ವರಮಾನ ಒಂದು ದಿನಕ್ಕೆ 27 ಪೈಸೆ ಎಂದು ಡಾಕ್ಟರ್ ಲೋಹಿಯಾ ಅವರು ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಬಡ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಬಡತನವನ್ನು ತೊಲಗಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಆಡಳಿತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್, ಅವರ ನಾಯಕಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿ ಅವರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಾಗ ಮೂರು ದಿನಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿರುವ ಅಂಶವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಈ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವ ರೀತಿ ಬಡತನವನ್ನು ತೊಲಗಿಸುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ರುಜುವಾತಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ಚುನಾವಣಿ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಇಂತಿಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಿಯಮ ಇದೆ. ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಇಂದಿರಾ ನೆಹರು ಗಾಂಧಿಯವರು ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿದಂಥ ಖರ್ಚನ್ನು ಯಾರ ಯಾರ ಪಾಲಿಗೆ ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ, ಇದರ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಜನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೇ ತನ್ನ ಪಕ್ಷ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕ ಇಲ್ಲ, ಕೇವಲ ಸರ್ಕಾರದ ಬೊಕ್ಕಸದಿಂದ ಮೂರು ಲಕ್ಷ ಮೂವತ್ತಾರು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮೂರು ದಿನಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರತಕ್ಕವರು ನೀವು. ಪಕ್ಷದ ವತಿಯಿಂದ ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಏನೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾವು ನೋಡಿದಾಗ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನಕ್ಕೆ ಏನು ತಾವು ಭರವಸೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರೋ, ಬಡತನ ತೊಲಗಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಘೋಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೀರೋ, ಅದರ ವಿರುದ್ಧ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಇದು ಒಂದೇ ಸಾಕ್ಷಿ ಸಾಕು. ತಾವು ಬಡತನ ತೊಲಗಿಸತಕ್ಕಂಥ ಘೋಷಣೆಯನ್ನು ಹೇರಿಸಿ ಬಡ ಜನರನ್ನು ವಂಚಿಸಿ ಓಟನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೀರೋ, ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ತಾವು ಈ ಖರ್ಚಿನ ಬಗ್ಗೆ ಈಗ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರಿ ಖಜಾನೆಯಿಂದ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಖರ್ಚು, ಬೇರೆ ಪಕ್ಷಗಳಿಂದ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಖರ್ಚು, ಇತರೆ ಖರ್ಚುಗಳು, ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಖರ್ಚು, ಯಾರು ಈ ಎಲ್ಲಾ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ? ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ತರುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕವರು ನೀವು, ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ನೀವು ನಕ್ಸಲೈಯರ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಒಪ್ಪದೆ ಇರಬಹುದು, ನಾವು ಅವರ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕವರು

ನೀವು ಅವರ ಗುರಿಯನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರ ನಾಯಕರಾದಂಥ ಚಾರು ಮಜುಂದಾರ್ ಅವರನ್ನು ಪೋಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ತಾವು ಕೊಲೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಮ್ಮಂಥ ವಾದಿಗಳಾದಂಥವರನ್ನು ಕೊಲೆ ಮಾಡಿರುವಕ್ಕೆ ನೀವು ನಮ್ಮಂಥವರನ್ನು ತರುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದೀರಿ.

Sri D. B. KALMANKAR.—He was suffering?

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಗಂಜಿ ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದವರನ್ನು ನಫರಿಂಗ್ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ, ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡುತ್ತಾ ಕೂತಿದ್ದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಡಿಸೀಸ್ ಇದೆ ಎಂದು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ, ನಗರವಾಲ ಅವರನ್ನು ಕೊಂದಿದ್ದು ಗೊತ್ತಿದೆ, ಈರೀತಿ ಕೆಲವರ ಜೀವವನ್ನು ಆಹುತಿ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವ ನೀವು ಸಹಜವಾದ ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ದೇಶದಲ್ಲಿ ತರಲಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥರೆ ಎಂದು ನಾನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.! ಈ ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಈ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಲೆಕ್ಕದ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ದಿನಕ್ಕೆ 811 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚು ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವನ ಡಾಕ್ಟರ್ ಲೋಹಿಯಾ ಅವರು, ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಗಳ ಸಲುವಾಗಿ ಒಂದು ದಿನಕ್ಕೆ 25 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದಳಿತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ತಾವು ಬಡವರಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಘೋಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ಬಡವರ ಉದ್ಧಾರ, ಬಡತನ ತೊಲಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಗರೀಬಿ ಹಠಾವ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿ ಬಂದು ಈ ರೀತಿ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಹೆಲಿಕ್ಯಾಪ್ಟರ್, ಕಾರು ಇದರ ಖರ್ಚುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವವರು ಯಾರು ? ರಕ್ಷಣಾ ಮೆಚ್ಚ ಯಾವುದು ? ಎಲ್ಲಾ ಇದರೊಳಗೆ ಸೇರಿವೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈ ನಭೆಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಈಗೆ ಅವರು ಬಂದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಖರ್ಚಾಯಿತು ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳಿವೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ, ಇದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳಬೇಕು, ಬಡತನವನ್ನು ನಾಶಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದೇನೋ ಬಹಳ ಸುಲಭ. ಆದರೆ ಇದು ತಲೆ ತರಾಂತರಗಳಿಂದಲೂ ಹೇಳುತ್ತ ಇರುವಂತಹ ಮಾತುಗಳು. ಇದರಿಂದ ಜನ ಇವರನ್ನು ನಂಬುವುದೇ ಇಲ್ಲ, ಜನರಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಬರುವಂತಹ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ, ಬಡ ಜನರು ಹೇಗೇ ಇದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಎಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಬಡತನ ಹಾಗೂ ನಿರುದ್ಯೋಗವನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವಂತಹ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಆಗ ಅವರಿಗೆ ನಾನು ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ, ಬಾಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಾದ ಘೋಷಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಬಿಗಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಬಡತನವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದು ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ದಂದನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಇಲ್ಲ ಆಡಳಿತ ಮಾಡಲು ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಿಜವಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಘೋಷಣೆಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ನೀವು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಭಾಷಣಗಳೆಲ್ಲಾ ಬರೀ ಜೊಳ್ಳು ಎಂದು ಜನ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇಂದು ಇಲ್ಲ ಸರಕಾರ ಯಾವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಎಳವಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಲ್. ಕಬಾಡಿ,—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ಚುನಾವಣಾ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಬಿಜಾಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಬಂದೂಬಸ್ತು ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗಾಗಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ರೊಕ್ಕ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರು, ಇದರಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ಸ್ಪೆಷರ್ ಆಗಿ ಬಾತ್ ರೂಂ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲು ಹಾಗೂ ಕಮೊಡು, ಫ್ಲೆಷರ್ ರೀತಿಯ ದ ಒಂದು ಟಬ್ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಬಹಳ ದುಂದು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಲಾರಿಯೆಂದಷ್ಟೆ ಷಲ್ಲಾಗಿ ಹೈದರಾಬಾದಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ತಂದು ಇಲ್ಲ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು, ಇದರಿಂದ ಬಡತನ ನಿವಾರಣೆ ಯಾಗುತ್ತದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಲಂಗೋಟಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಲ್. ಕಬಾಡಿ.—ಸಮಾಜವಾದ ಎನ್ನುವುದು ಲಂಗೋಟಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಲಂಗೋಟಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದರೆ ಆಗ ಅದರಂತೆ ಬರೋಣ. ಇದು ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾವುದಾದರೂ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸಮಾಡುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಯಾವುದೇ ಇರಲಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲೇ ಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕಮೋಡು ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತರಿಸಿದರು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಅಷ್ಟು ಯೋಗ್ಯವಾದುದೂ ಅಲ್ಲ ಮತ್ತು ಆ ರೀತಿ ಮಾತಾಡುವುದು ಸರಿಯೂ ಅಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಲ್. ಕವಾಡಿ.—ಸ್ವೀಟಿನವರು ಇಷ್ಟೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಮೊತ್ತದಲ್ಲಿ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ ಇದು ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟಿಕ್ ಸಮಾಜವಾಗುತ್ತದೆಯೇ! ಇದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಬಂದಾಗ ಒಂದು ಮನೆಯ ಕಾಂಪೌಂಡನ್ನು ಒಡೆದು ಹಾಕಿ ಅದನ್ನು ನೆಲಸಮ ಮಾಡಲು ಜೇಕಾದಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರು, ಕಾಂಪೌಂಡನ್ನು ನೆಲಸಮಮಾಡುವಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ಜೇಕಾದ ರೋಲರುಗಳು ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಕೆಲಸಗಳಿಗಾಗಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಚಪ್ಪರ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗಾಗಿ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚು ಮೊತ್ತದ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಇಂದು ಬಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾಂಡಿಡೇಟರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಚಾರ ಭಾಷಣ ಮಾಡಲು ಇಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಎಲೆಕ್ಷನ್ ಕಮಿಷನ್‌ಗೆ ತೋರಿಸಿದ್ದೀರಾ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಶಂಕೆ ಬರಲು ಕಾರಣ, ಇಷ್ಟು ಭಾರಿ ಮೊತ್ತದಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಇಲ್ಲಿನ ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಿಂತಿದ್ದ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ಸರಿಯಾದ ಲೆಕ್ಕ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಚುನಾವಣಾ ಕಮಿಷನ್‌ಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವ ಶಂಕೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜನರಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಾನು ತಮ್ಮ ಮುಖೇನ ಇದರ ಎಲ್ಲ ವಿವರಗಳನ್ನೂ ಸಭೆಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

† Sri D. DEVARAJ URS.—The approximate expenditure incurred during the election visit of the Prime Minister to Mysore State has been communicated as 3.37 lakhs in reply to L.A. question No. 98 put by the same hon. member. After the receipt of some more items of expenditure the total expenditure comes to Rs. 3,46,998 . Out of this expenditure incurred is as follows :

		Rs.
Bangalore District (Security and transport)	...	91,544
Kolar	...	52,373
Chitradurga	...	21,396
Shimoga	...	4,663
Bijapur	...	38,933
Mysore	...	15,710
South Kanara	...	46,699
Chickmagalur	...	18,365
Kolar	...	551
Food (billed to MPCC) Chitradurga (by District Congress Committee)	...	423
South Kanara	...	939
Chickamagalur	....	1,000
Mikes, telephones, etc. Kolar	...	2,324
Mysore	...	1,400
Amount spent by Municipality ; Bijapur	...	4,498
Amount spent by P.W.D.	...	48,680

In all total comes to Rs. 3,46,998. Out of this, such amounts as are re-imbursable shall be recovered as per the standing instructions. According to the instructions of the Home Ministery the initial expenditure has to be incurred by the State Government and then recovered from the political parties. Expenditure relating to construction of

rostrum, etc. or Rs. 25,000 whichever is less has to be recovered as per the standing orders issued by the Home Ministry. Expenditure incurred for the protection of the Prime Minister, making arrangements for the election meetings of the Prime Minister, barricading, lighting, policing, etc. has to be borne by the State Government while expenditure on public address and decorative arrangements should be met by the political parties. This is the procedure that is being followed uniformaly throughout the country and it has been ascertained that this being done in the adjoining States of Andhra Pradesh, Tamilnadu. The Prime Minister during her visit during the President's Rule was treated as State Guest.

When the Prime Minister visited the State, all facilities and the usual courtesies have to be extended. It is true that the size of expenditure appears to be rather heavy ; but it is found to be inevitable in view of the fact that the Prime Minister had to cover seven districts within a short period of 2 or 3 days. Certain expenditure is stated to be incurred on movement of vehicles, and police force for security arrangments.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರುವ ದುಡ್ಡು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನೂ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೂರು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಲು ಬಂದಾಗ ಏಳು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಕಾರುಗಳು ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಓಡಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇನ್ನಿತರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣವನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಇವರಿಗೆರ್ಾ ಹೋದ ಕಡೆ ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ ಅರೇಂಜುಮೆಂಟು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಯಾವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೇ ಆಗಲಿ ಪ್ರೈಂ ಮಿನಿಸ್ಟರು ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಏನೇನು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಸೆಕ್ಯುರಿಟಿ ಅರೇಂಜುಮೆಂಟುಗಳನ್ನು ಮಾಡಲೇಬೇಕು, ಇದರಲ್ಲಿ ಬಹು ಭಾಗ ಇದಕ್ಕೇ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ, ಆದಲೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಂಪೌಂಡು ಒಡದರು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ಅಲ್ಲಿನ ಆಗಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಒಡೆಯಲೇ ಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಪ್ರೈಂ ಮಿನಿಸ್ಟರು ಬರುವಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಜನಗಳು ಓಡಾಡಲು ಎಲ್ಲ ಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಸುಮಾರು ಎರಡು ಲಕ್ಷ ಜನ ಅಂದಿನ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಸೇರಿದ್ದರು. ಇಷ್ಟು ಜನ ಸೇರಿರುವಾಗ ಕಾಂಪೌಂಡನ್ನು ಒಡೆಯುವುದು ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಜನರೂ ಕೂಡ ಅಗತ್ಯವಾದ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಅಲ್ಲಿನ ಹೈಸ್ಕೂಲು ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಅಧಿಕಾರವರ್ಗದವರು ಅಲ್ಲ ನಮಗೆ ಬೇರೆ ಜಾಗ ಇಲ್ಲ ಎಂದರು. ಇದ್ದುದು ಇದು ಒಂದು ಜಾಗ, ಇಲ್ಲಿನ ಕಾಂಪೌಂಡು ಒಡೆದರೆ ಜಾಗ ದೊಡ್ಡದಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ನಾವು ಒಡೆಯಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ನಾವು ಒಡೆಯದೇ ಇದ್ದರೆ ಜನರೇ ಅದನ್ನು ಒಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು, ಜನಸಂದಣಿ ಅಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿ ಇತ್ತು. ಇದನ್ನು ಪಿಡಬ್ಯುಡಿ ಇಲಾಖೆಯವರು ಮಾಡಿದರು. ಈಚೆಗೆ ಇದನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

7-00 P.M.

ಶ್ರೀ ಮಾನ್ ಕಬಾಡಿಯವರು ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಂದಿದ್ದಾಗ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಡೆಮಾಕ್ರಸಿಯಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತು. ಇಷ್ಟೊಂದು ಏಕಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮಷ್ಟು ಅವರಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವವರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಹಣ ಏತಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಡೆಮಾಕ್ರಸಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಖರ್ಚುಗಳನ್ನು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡಲೇ

(SRI D. DEVARAJ URS)

ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. 5 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಲ ಚುನಾವಣೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ನಿಯಮ ಇದ್ದರೂ ಕೆಲವು ಸಲ 5 ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಸಲ ಚುನಾವಣೆಗಳಾಗುವುದೂ ಉಂಟು. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಇದೆರ್ನಾ ಅನಿವಾರ್ಯ. ಮಾನ್ಯ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಪಾರ್ಟಿಯವರು ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸಿರುವ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ನಾವ್ಯಾರು ತಿಂಗಳಿಗೆರ್ನಾ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯಿತು. ಅಂದರೆ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರವಾಸ ಬಂದಾಗ ಏನು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೋ ಅದನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ ನಾನು ಮೈಸೂರು ರೆಪ್ರಸೆಂಟಿವ್ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯ ಸದಸ್ಯನಾಗಿದ್ದಾಗ ಸಂಬಳವನ್ನು ಈಗಿನಂತೆ ಕೊಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರೇ ಅಕ್ಕಿ, ಬೇಳೆ ಎಲ್ಲ ತರಿಸಿ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿಸಿ ನಮಗೆ ಊಟ ಹಾಕಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾವು ಊಟ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದೆವು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಪೈ. ಪಾಟೀಲ್.—ಈಗಲೂ ಅದೇ ರೀತಿ ಮಾಡಿಸಿ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನಿಮ್ಮ ಸಂಬಳ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಿ, ಊಟ ಹಾಕಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಹ ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡಲಿ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನಾನು ಆ ರೀತಿ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೇಳಿದೆ. ಕೆಲವು ಖರ್ಚುಗಳು ಪ್ರಜಾಭುತ್ವ ಇರುವ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ರೀತಿ ಆಗಬಾರದು ಎಂದರೆ ಡಿಕ್ಟೇಟರಷಿಪ್ ಇಟ್ಟರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ನಿಯಮಗಳು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಇರುವ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತವೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಖರ್ಚು ಆಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸಂಬಳ ತಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಜನರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಸಂಬಳ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾರೂ ಸಹ ಹಸಿದುಕೊಂಡಿರುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಸಿದುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ರೈತನೂ ಸಹ ಉಳುಮೆ ಮಾಡ ತಕ್ಕಂಥ ಎತ್ತುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮೇವು ಹಾಕುತ್ತಾನೆ. ಮತ್ತು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪೋಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಆ ರೀತಿ ಹೆಚ್ಚುಮೇವು ಹಾಕಿದರೆ ಮತ್ತು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪೋಷಣೆ ಮಾಡಿದರೆ ಆದೂ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಎತ್ತು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಂತಹ ಎತ್ತನ್ನು ರೈತನು ಬೀದಿಗೆ ಅಟ್ಟುವುದು ಉಂಟು. ಉಳುಮೆ ಮಾಡುವ ಎತ್ತುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮೇವು ಹಾಕುವುದು ಹೇಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯವೋ ಅದರಂತೆ ಜನರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಸಂಬಳ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರವಾಸ ಬಂದಾಗಲೂ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ:—ದೇಶಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ತಾವು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಈಗ ತಾವು ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರವಾಸ ಬಂದಾಗ ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಿಳಿಸಿದಿರಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಬಾಬಿಗೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಯಿತು ಮತ್ತು ಅದರ ಪೈಕಿ ತಮ್ಮ ಪಾರ್ಟಿಯವರು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂಬ ವಿವರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್:— ಆ ವಿವರ ಬೇಕಾದರೆ ಒವಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಪಾರ್ಟಿಯವರು ಕೆಲವನ್ನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕೊಡಬೇಕಾದ್ದು ಕೆಲವು ಇರಬಹುದು.

Message from the Chairman, L. C.

(Announcement)

MADAM SPEAKER : I have received a message from the Hon Chairman, Legislative Council, which reads as follows :

"Dear Madam Speaker,

As required by Rule 107 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Mysore Legislative Council, I retransmit the following Bills without any recommendations from the Council

The Mysore Sales Tax (Amendment) Billl, 1972.	...	Passed	31-7-1972
The Mysore Sales Tax (Second Amendment) Bill, 1972.	...	do	31-7-1972
The Mysore Motor Vehicles Taxation (Amendment)Bill, 1972.	...	do	1-8-1972
The Mysore Motor vehicles (Taxation on Passengers and Goods) (Amendment) Bill, 1972.	...	do	1-8-1972

The House now stands adjourned to meet again tomorrow at 1-00 P.M.

The House adjourned at Five Minutes past Seven of the Clock to meet again at One of the Clock on Thursday, the 3rd August, 1972.

WD 18316 - GPB-- 550 - 28-5-73